

A
BESZTERCZEI SZÓSZEDET.

LATIN-MAGYAR NYELVEMLÉK A XV. SZÁZADBÓL

AZ EREDETI KÉZIRATBÓL KIADTA, ÉRTELMEZŐ JEGYZETEKKEL KISÉRTE ÉS
TELJES SZÓMUTATÓKAT KÉSZÍTETT HOZZÁ

FINÁLY HENRIK

L. TAG.

(A NYELVEMLÉK HASONMÁSÁVAL)

BUDAPEST.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1892.

FRANKLIN-TÄRSULAT NYOMOAJA.

A besztercei szószedet.

(Olvastatott a M. T. Akadémia I. osztályának 1892. okt. 24. tartott ülésén.)

A mult 1891. év október 22-kén egy hivatalos körútamban Naszódon találkozván Besztercze-Naszód megye főispánjával, gróf Bethlen Pál úrral, tőle értesültem, hogy a megyei levéltár rendezése alkalmával dr. Berger ott egy kéziratot talált, a mely régi magyar-latin szótár. Mint a ki magam is foglalkoztam latin szótár-irodalommal, természetesen ohajtottam ezt a szótárt látni, és ebbeli ohajtásomat ki is fejeztem; mire a gróf úr szíves volt ugyanazon év december 17-kén a kéziratot hozzám beküldeni, miután egyszeresmind egyik lapjáról fényképmásolatot vétetett volt, a melyet, a mint utóbb értesültem, felküldött a M. T. Akadémia főttkári hivatalához.

Azonnal hozzáfogtam a becses ereklye tanulmányozásához, és e tanulmányom eredményét van szerencsém az ide fogott eredeti kézirat kíséretében bemutatni. A mit nyújtok, az nem tart igényt bevégzett értekezés czímére, mert még sok részlet kiderítetlen; de egyfelől nem rendelkezem itt a további kutatás elegendő eszközeivel, másfelől kisebb hátránynak tekintem, ha munkám hézagos lesz, mint ha a kezem közt levő emlék közzététele még sokáig késnék.

Az előttem levő kézirat minden esetre csonka, noha minden valószínűség szerint kevés a híja, s legfőlebb egy-egy lapja veszett el elül és hátul. Jelenben 10 negyedréttü papirlevélből áll, a melyek magassága 21.5 centimeter, szélessége 14.25 centimeter; azt hiszem, az egész valamikor egy 3 ívnyi füzet volt.

A papir meglehetősen vastag bordás papir, a mely a füzet

szabad szélein körül volt vágva. A vízjegy áll egymás mellett álló két egyenszárú háromszögből, a melyek mindenikébe a szöveget felező vonalak a találkozásuk pontjáig vannak behúzva.

Az ú. n. szótár 15 lapra terjed, a végső 5 lapon tiszta latin szöveg áll, a mely minket nem érdekel. Az írás az ú. n. álló apró írás (minuscule recta), a mely a XIII. száz szegletes ú. n. gót írásból fejlődött és alapvonásaiban a XVI. százig uralkodott könyvek és oklevelek írásában. A mi kéziratunkban ez az írás két alakban jelentkezik. A latin szövegben a betűk nagyocskák, gyakorlott szépíró kezétől származnak; úgy látszik, az író főképen arra törekedett, hogy szépen írjon. A latin szöveg fejezetei többnyire rendkívül nagy kezdőbetűvel indulnak meg, a melyek, úgy látszik, miniommal voltak bele festve. A latin szöveg sorai között áll a magyar szöveg, sokkal kisebb, de azonos jellemű betűkkel írva, még pedig miniommal, holott a latin írás még most is szép fekete, a mi igen jó tentára mutat. A kor szokása szerint a lapok egyenletesen vonalozva voltak, az írást jobbról balról szélvonalok határolják; e vonalozások tentával húzott igen finom vonalokból állanak. Minden lapon 17 sor latin és épen annyi magyar írás van; a latin írás folytonos sorokban áll, az egyes szók közt elválasztó hézagok vannak. A magyar írás úgy van beosztva, hogy minden latin szó felett ott áll a megfelelő magyar szó, a minek következtében a magyar írás sorai ott, a hol a magyar szó rövidebb a latinnál, nagy hézagokat, ott, a hol hosszabb, nagy tömötséget mutatnak, úgy, hogy az író kénytelen volt a szöveget közikbe húzott vonásokkal elválasztani egymástól. Az írás a 15 első lapon oly egyenletes, hogy csaknem vetélkedik a nyomtatással.

A kornak megfelelő rövidítések a latin szókban gyakoriak és elég következetesen vannak alkalmazva, úgy, hogy alig van szó, a melynek olvasása a rövidítés miatt kótes; a magyar szókban a rövidítés nagyon ritka, és a helyesírás ingatag volta miatt elég nehézséget szül; hozzá járul, hogy a miniom sok helyt annyira lekopott, hogy megismerhető nyoma se maradt az írásnak.

Két helyt ú. n. folyó írás (cursiva) is mutatkozik. Mindjárt a 3-dik lap 10. során kezdve négy sorban a magyar szók mutatnak ily írást; a 9-ik lapon meg a latin szók a 9 sorban folyó írással vannak írva. Ha ezek a folyó írások nincsenek, az ember igen hajlandó volna a kéziratot XIV. százbelinek tartani; de a folyó

írás idomai, különösen a 9-ik lapon nem engedik korábbra tenni keletkezését, mint a XV. száz végére.

Sajátságai az írásnak a következők :

Az a betűben a zárt *a* idom uralkodik kizárólag; a *b* szók közepén is mindkét hurkát megtartja s ily idomú *B*; a *c* a *t*-től alig különbözik; a *d* mindig görbe *δ* alakú; az *e* szeme nem mindig egészen zárt; az *f* a hosszú *s*-től alig különbözik; a *g* alsó része vízszintes nyílt vonásban végződik; a *h* első vonása felül hurkos, holott a második lenyúlik a sor alá, fordul azonban elő *ſ* alakban is, de csak a magyar szókban; az *i* ékezetes és váltakozik pontozatos *ÿ*-nal, néhol ki van hagyva és a sor felett álló vízszintes vonallal helyettesítve, a mely rendszeren hiányzó *m* vagy *n* betűt szokott pótolni; a *k* a latin szókban mindössze kétszer áll; a magyar írásban oly idomú, hogy sok helyt alig lehet a *b*-től és a *h*-től megkülönböztetni; az *l* kivétel nélkül hurkos, néhol *i* áll helyette; *m* és *n* szabályosok éppen úgy az *o* is, csakhogy ez utóbbi helyett gyakran *e* áll; *p* szabályos, \bar{p} = prae vagy pri, *p* vagy *p*=pro, per és para; az *r* rendes idoma *é*, a magyar szókban azonban *r* is elég gyakori; *s* a szók elején és közepén mindig hosszú, sőt olykor a szók végén is; *t* rendszeren nem magas és akárhányszor nem csak könnyen összevéthető *c*-vel, hanem tényleg helyette is áll: *u* és *v* mint hangzó és mint mássalhangzó egyaránt váltakozik, a sor felett álló *v* is fordul elé, a szók végén *z* = um és *g* = us előbbeni csupa *m* helyett is elég sűrűen állanak; *w* a latinban *vu* és *uv* helyett, a magyarban hol *u*, hol *ü*, hol *ö* jelentéssel áll; *z* helyét *z* forma jegy foglalja el, a mely azonban nem csak *z*, hanem *zs*, *s*, *sz* sőt *cs* jelentésű is; az *æ* kettős hangzó helyett az egyszerű *e* járja; egy *~* jegy a sor felett *ra* és *na* helyett áll: minden következetesség és rendszer nélkül áll itt-ott a szók közt *f* = et. Majuscula és minuscula egészen önkényesen váltakozik. Különös tünetekre a magok helyén fogok figyelmeztetni.

Áttérve most a helyesírásra, azonnal meggyőződünk, hogy e kézirát írója meglehetősen tudatlan ember volt. A magyar szók közt van akárhány, a megismerhetetlenségig eltorzítva, ám ezt fel lehetne róni részint az akkori helyesírás ingatag voltának, részint az író nem magyar ajku voltának, részint annak is, hogy a magyar szók közé német és szláv szók is vegyültek. De már a latin szók eltorzítását nem lehet egyébből magyarázni, mint az író tudatlan-

ságából, a melyhez helylyel közel még egy jókora rész figyelmetlenség és szórakozottság is járul:

Érdekes volna kideríteni, hogy az író más kéziratból másolt-e, vagy toll alá mondás után írt. Sok jel arra mutat, hogy ez utóbbi feltevés a valószínűbb; de az elsőre is enged sok jelenség következtetni. Aligha nem működött itt egyszerre a rossz hallás és a rossz olvasás. A dolgot t. i. így képezem:

Ha számba veszem, hogy a kézirat 16-ik lapján a szótár zárszava így szól:

«Explicit nominal μ manus Georgy De regno die
to Sclauonye: Qui nescit scribere nulluz putat
«esse laborem Tres digiti sc'bunt totuz corpusq;
«laborat Quis te furetur tribus lignis associetz.»

Ebből látjuk, hogy az író maga «nominal»-nak nevezi iratát, a mi feljogosít, hogy ne lássunk benne egyebet, mint egy ú. n. «nomenclator»-t, azaz egy szószedetet, a melyet amaz időben az iskolában kiadtak a tanulóknak, hogy véssék emlékezetökbe a különböző tárgyak latin neveit. Egy ily nomenclator ki is van adva Szenci Molnár Albert magyar latin szótára Hanauban 1611-ben megjelent kiadása végén ily czím alatt: «Johannis Honteri Coronensis Transylvani Poema de variarum rerum nomenclaturis per classes distinctum». Ez a miénktől abban különbözik, hogy az egyeszedett névszók versekbe vannak foglalva; gazdagabb is szókban a miénknél, de a szók csak latinul vannak meg benne minden értelmezés nélkül. Az osztályozás szorosán meg van tartva; természetesen, hiszen ez már tudós elaboratum!

Az ily szószedetek tehát, már rendeltetésöknél fogva is, csak is latin szókat foglaltak magokban; e szók jelentését a tanuló anyanyelvén az illető köteles volt emlékében megtartani. Nem is lehetett másként; mert hiszen akkor az általános tannyelv a latin volt, s ugyanegy tanintézetben nagyon különböző ajkú ifjak tanultak együtt. De szabad volt mindeniknek a maga szószedetébe a szók jelentését a maga anyanyelvén belejegyezni. Így tett a mi szószedetünk írója is. Az iskolában a tanártól toll alá mondott szókat lejegyezte, aztán otthon a lehető legcsinosabban letisztázta és a mikor a végén a kezdőbetűket festette bele, miniommal, ugyane vörös tentával és apró betűvel jegyezte minden latin szó felibe a

magyar jelentését. Ez alkalommal a latin szókban ejtett feltűnő hibákat is miniommal kijavította.

Számos alkalom kínálkozott így a hibára; legelső az, hogy a toll alá mondott szót rosszul hallotta; másodszer a tisztázáskor a saját jegyzetében egy-egy szót vagy épen nem bírt kiolvasni, vagy hibásan olvasott; harmadszor vigyázatlanságból a tisztázáskor vétette el az írást; negyedszer hibásan írottnak látszó szón javított a maga vagy tán valamely tanuló társa tudása és esze szerint, s így egyik hiba helyébe a másikat tette. Vegyük még ehhez a magyar helyesírás határozatlanságát, valamint azt, hogy az író a maga saját vallomása szerint nem volt magyar és végre még azt a gondtalan játszíságot, a mely egynehány közbeszúrt glossában nyilatkozik, s nem fogunk csodálkozni, hogy e kis szószedet annyi megoldhatatlan talányt talál előnkbe.

Ám azért sok benne a nagybecsű adat nem csak a magyar, hanem az akkori latin nyelv szókinéséből. Ezért megérdemli, hogy behatóan foglalkozzunk vele, és igyekezzünk a talányos alakok valódi mivoltát kideríteni.

A kéziratot a nyomtatás terjedése után a nyomtatott szószedetek váltván fel, mint már haszonvehetetlen, hibás rossz firkát eldobták, s így mint hányt-vetett papír kerülhetett más irományok közé csúszva a megyei levéltárba. Ám itt sem őrizték mint valami hecses ereklyét. Hányódott vagy valami felejtett zúgban hevert; még nem is volt úgy összefogva, a mint kellett. A 11-ik lapja volt felül, ezt lepte por és pizok, sőt meszelés alkalmával mészcseppek is hullottak rá, a minek nyoma ma is megvan rajta. Csak szerencsés véletlennek köszönhetjük, hogy figyelmes szem felfedezte és módot nyújtott megismerésére. Arról, hogy mikor került a levéltárba, még hozzávetőleg sem tudunk hírt adni.

És most vegyük rendre a tartalmát :

A könnyebb áttekintés és idézhetés végett jónak láttam az egyes (latin-magyar) szópárokat ötösivel megszámozni, átugorván a fejezetcímeiket és glossemákat.

Az első lap czím nélkül van előttünk, a fejezet címe hihetőleg az elveszett külső lap alján állott.

Közdődik e lap egy vörös nagy ezifra H betűn, ez után az első sorban következik e szó *Vndus*, a mely azonban keresztül van húzva. Körülbelül az elveszett lap első szava volt: *Mvndus* =

mundus, s az író a 3-ik lap elején a kezdő betű számára üresen hagyott hely után vétségből az első lapon már leírt *mundus* szót akarta újra leírni, de észre vévén a vétséget, a leírt szót keresztül húzta, aztán utána tekintettel a kezdő H betűre, így folytatta:

Omo, felibe írva: *ember*.

Homanaco, terpe; már itt a latin szó nyilván el van torzítva ebből: *homuncio*, törpe.

Gnarus, idem, azaz törpe, ismét hibás írás e helyett: *Gnanus*=*nanus*.

homūclus, kis ember, rendes rövidítés: *homunculus*.

5. *semihomo* fel ember=fél ember.

hūanitas, ember s íg; tehát *humanitas*=*emberség*. Érdekes itt a *sig* külön állása. Vajjon élt-e még akkor tudata annak, hogy az a ma képzővé vált-ság,-ség eredetileg önálló szó volt, vagy csak szeszélyből írta külön az író? Minden esetben figyelemre méltó, hogy a *sig* vagy *ség* soha sincs ság-nak írva és következetesen magára áll.

Genus, nemseth, azaz nemzet, az s itt z helyett szerepel németesen.

gnacō, nemseth sig; azaz *generatio*, nemzetség, *cognacō*, kezel seg; *cognatio*, közelség.

10. *9sangvīeus*, rokonság; *consanguīeus*, rokonság.

Avs, ez; *avus*, ős; itt az a bizonyos z, s hangot jelöl.

atauus, dedeuz; *atarus*, dédős.

Awa, yk; e helyett: *avia*, ük.

atauusa, deth ez; eredetileg ez volt írva *atauus*; de azt akarta írni: *atavia*; észre vévén a vétséget, az a végbetűt oda toldotta és egy függőleges vörös vonással elkülönítette a következő szótól; a rövid s kijavítása i-re elmaradt; a *dedeuz* már itt *deth* ez-nek van írva; a *atarus* cikkben is így akarta írni, de kihúzta; itt tulajdonképen azt kell vala írnia: *deth yk*, azaz *dédük*.

15. *Pf̄*, athya; *pater*, atya.

patruelus, apával egueug; *patruelis*, apával egyveng; a *patruelus* nyilván nem csak tollhiba; az egyveng még előfordul önállóan is.

9subrin?, hugfiu; *consobrinus*, hugfiu.

socer, yp; azaz ip vagy ipa.

socrus, n a p; ma n a p a.

20. *mā*, a n y a h; *mater*, a n y a.

matea, n e n y; *matertera*, n é n i; az ~ jegy vörös.

matna, o d u a r b i r ó a z a n ŷ; *matrona*, u d v a r b i r ó a s z s o n y; itt is a ~ jegy miniommal van oda téve.

soror, h u g; vajjon a h u g szónak akkor csakugyan ily általános volt a jelentése? A «magyar nyelvtörténeti szótár», úgy látszik, nem hiszi, mert Molnár Albert után így értelmezi: *soror* minor natu; ugyanott idézi a: *hug* fy = *consobrinus* kifejezést is, de mindjárt a bécsi Codex 182. lapjáról egy szólamot idéz, a melyben a *hug* egyenesen a *soror*-nak felel meg és az általános jelentés mellett tanuskodik az ugyanott felhozott 3) sz. jelentése is.

sororius, r e r e, azaz r é r, a mint a nyelvtörténeti szótár is ismeri.

25. *Gener*, v o w, azaz v ő.

filius, f i w, azaz f i u.

filia, l e a n, azaz l e á n y.

puella, idem; — *ancilla*, idem; érdekes a latin három szó: *filia*, *puella*, *ancilla* egyenlő értelmezése, a nélkül, hogy a különbség jelezve volna, holott bizonyára akkor se vették azonos értelemben.

nepus, f i e r f i w u n a k a; a három szó egymás mellett áll; a *fier* ma ismeretlen szó, a történeti szótár sem ismeri s nem lehet tudni, jelzőképpen áll-é a *fiu* unoka előtt, vagy magára is járta *nepos* értelmében, vagy pedig hibás írás volt, a melyet az író elfelejtett kihúzni. Én az utolsót hiszem, és ezért a helyes cikket így írom át: *nepos*, f i u u n a k a (vagy tán: férfiu unoka?)

30. *neptis*, l e a n u n a k a, azaz l e á n y u n o k a.

frat, a t h y a f i w, azaz a t y a f i a; tehát: *frater*, a t y a f i a; az eredetiben itt az *f* betűn egy czifraság van, a melynek azonban jelentősége nincs.

fruelis, e g u e n g f i w; *fratruelis*, e g y v e n g f i u, azaz: testvérgyermek, a mint alább meglátjuk.

Germanus, w c h e, azaz: ő c s e.

Mulier, a z o n e m b e r, azaz: a s s z o n y e m b e r.

35. *femā*, idem; *femina*, ugyanaz.

maritus, f e r y e g; férjeg olvasandó-ó itt vagy férjegy, nem birom eldönteni; a mai férj helyett dívott-é egykor egy tel-

jesebb forma, nem tudom, a nyelvtörténeti szótár ezt a formát nem ismeri.

pīngus, fyal; *privignus*, fial, azaz a mai nyelv szerint = mostoha fiú; vajjon nem álfiú, megfordítva fiál alakban?

vīticus, athval; *vitricus*, athyal = atyal; itt is tán az álatya van atya ál-lá megfordítva.

nouerca, moztaha, azaz: mostoha.

40. *gēit'x*, zilew; *genitrix*, szülő.

nut'x, dayca; *nutrix*, dajka.

Alut'x, idem; *alutrix* e helyett: *altrix*.

Aunēlus, vya; *arunculus*, via? uja? nem tudom, a szót nem ismerem, a rendelkezésemre álló kútfők egyike sem ismeri.

ut'inus, eg veng; *uterinus*, egy veng; a szó e jelentéssel már ismeretes, a nyelvtörténeti szótárban is megvan ugyanebben a jelentésben, úgy látszik a veng szó valamiképpen együvé tartozik a vemh vagy vehem szóval, és egy veng mintegy annyi mint egy vemhi, sőt tán így is kell olvasni.

45. *Gemellus*, yker; az yk egyszer le volt írva, aztán kihúzva és az yker = iker utána írva.

obstī'x, baba; *obstetrix*, bába.

pedagogus, gyermekviselő; azaz: gyermekviselő; a latin szóban az æ helyett álló e a kor divatja.

fascia, polka, azaz póka vagy póla.

conabulum, belchew; *cunabulum*, bölcső; a *cunabulum* szót a remek latinság nem ismeri; nagyon későre kezd mutatkozni s ekkor se «bölcső» értelmében, hanem járókát jelent; itt utána következik:

50. *cona*, idem; azaz *cuna*; ez már fordul elé ő-kori íróknál is egyes számú formában.

extraneus, ydeken ember; a k az idegen szóban tollhiba-é, vagy ősi valóság?

incola, ezen feldy, azaz: ezen földi.

acola, kifeldy; *accola*, külföldi.

Infans, gyermek, azaz: gyermek.

55. *puer*, idem.

Iuuenis, heus; *juvenis*, hős.

vir, fer fiw, tehát fér fiu külön két szóban.

senex, ag ember, azaz: ag ember.

- senectus*, ag s í g, ma: ag g s á g, vesd ő. 6.
60. *Canus*, e z, olv. ő sz.
decrepítus, v on se ges, azaz: vé ns é ges első példája az e és o őszszecszerülésének.
quocquicus, igerile; h í h e t ő l e g: *coaequaneus*, egyenlő (t. i. korú) e helyett: *coactaneus*.
adoloscens, y f i w h e u s; *adolescens*, if j ú h ő s.
Nuptie, m e n y e k e z e v; *nuptiae*, m e n y e k z ő.
65. *sb araco*, g y r o u a l t h e w; *subarrhatio*, g y ű r ű v á l t ő.
fide vīctz, h y t h a d a s z; *fide(i) vinculum*, h i t a d á s.
sponsus, v e y, olv. v ő.
sponsa, m e n, v e y f e l, az utóbbi szó kihúzva; tehát m e n y.
epitalamus, v e y f e l; *epithalamus*, v ő f é l.
70. *palimphus*, i d e m; *paralimphus* e helyett: *paranymphus*.
Architclinus, n a z - n a g; *architriclinus*, n á s z n a g y.
procus, l e a n k e r e w; azaz leány k é r ő.
proca, n o z o l y o v, azaz: n y o s z o l y ő.
dos, y e g r u h a, azaz j e g y r u h a.
75. *Ermenus*, e r m y n; *Armenus*, ő r m é n y.
ermenia, E r m e n o r z a g a; *Armenia*, ő r m é n y o r s z á g a.
Polonus, l e n - g e l, olv. l e n g y e l.
polonia, o r z a g a, t. i. (lengyel) o r s z á g a.
siculus, z e k e l, azaz: s z é k e l y.
80. *Sicilia*, z e k e l o r z a g a; *Siculia*; s z é k e l y o r s z á g a.
sorachenus, z e r e c h e n o r z a g a, itt kihagyott egy szót;
saracenus, s z e r e c s e n h e l y e s; de a *saracenia* (?) kimaradt.
ysmaelita, b e z e r m e n o r z a g a; alig ha itt nincs vétség;
ismaelita azt tenné: b ő s z ő r m é n y; tudtommal böszörmény = B e s - a r a b a; t ű n az *arab* juttatta eszébe az izmaelitát?
chorinthia, h o r v á t h o r s á g a; a *chorratia* (?) vagy *chrocatia* alig válthatott *chorinthia*-vá; alig ha nem tévesztette össze a szomszéd *Carinthia*-val.
Ethypes, s e r e c h e n; *Aethiops*, s z e r e c s e n.
85. *ethyphyta Rama sive lodomerie*, s e r e c h e n o r z a g a, r a c h; két, sőt három cikk van itt összekeverve, ú. m. *Aethiopia*, s z e r e c s e n o r s z á g a; *Rama*, r á c z (t. i. országa), a *lodomeria* magyar neve kimaradt.

Az 1. lap utolsó sorában még ott van a következő fejezet címe: *Nomina militum*, s a második lapon így folytatja:

2. lap.

Milles, vitez; *miles*, vitéz.

militia, vitez seg, olv. vitézség.

arma, feguer, olv. fegyver.

armiger, fegve' viselew, olv. fegyver viselő.

90. *galea*, helm; ez a német szó nagyon feltűnő; az író nem volt magyar, ám német se volt s ha a *galea* magyar nevét nem tudta, inkább várt volna az ember tőle egy szláv szót, a minthogy tett is egy-egy helyre szláv szót magyar helyébe; az pedig nem tehető fel, hogy akkor a *sisak*-nak még nem volt se magyar, se szláv neve; miért írt hát németet?

cassis, picôhög, olv. pikonhög; az Ehrenfeld Codexben is pikonhök alakban előforduló szó, a melyet a nyelvtörténeti szótár önkényesen *pikon*-ra rövidített. A szó nyilván a német: *pickelhaube*-ből van magyarosítva, még pedig alkalmasint a XIII. százban még dívott ez alakjából: *beckenhûbe*, s így a szó második része «hög» vagy «hök» a «hûbe»-nak átalakulása.

cerenuz, salap. A latin szó, ha nincs elferdítve, ez alakjában ismeretlen, Ducange-nál nincs, az ott álló *cerenum* más jelentésű. A salap kétségtelenül a német «Schlappe» vagy «Schlamp» és itt lágy süveget jelent. A szó a nyelvtörténeti szótárban nincs, csak a belőle alkotott salapos van említve; a magyar nyelv szótára csak ez alakban ismeri: salap; salap czikkében az itteni jelentésről azt mondja: nincs értelme.

coma, orjeg. Ha ez így olvasandó: or-jegy, s másképp alig lehet olvasni, ez a bécsi codex szerint függönyt vagy kárpitot jelent, e meg nem talál a *coma*-hoz. Nagy baj itt még az is, hogy nem lehetünk bizonyosak, vajjon a valamely fejezetben elősorolt szók szorosán bele tartoznak-e abba a sorozatba, a melyet a fejezet címe kijelöl; erről alább több ízben lesz módunk meggyőződni. *Coma* köztudomás szerint rendbe szedett, vagy a mint a régi szótárírók Molnár és Páriz-Pápai mondják «eeselt» hajzatot jelent; mit keres ez a hadászati szók (nomina militum) közt? Ám ha itt or-jegy = *conopeum* jelentésével áll, mit keres a függöny a hadi szók közt? Minthogy itt a *coma* a *cerenum* és a *crista* között áll, következetesen csak valami sisakdísz fölére vonatkozhatik, s ekkor csak valami oly lecsüngő lófark forma díszre

lehet gondolni, a mely oly módon foly le hátul a sisak tarójáról, mint a hogy I. Napoleon vértés lovasai viselték; ennek pedig semmi köze a *conopeum*-hoz. Tehát vagy a Judith könyve fordítója használta helytelen értelemben az orjegy szót, vagy a mi szószedetünk írója követett el szarvas hibát; azaz: vagy orjegy nem = *conopeum*, vagy *coma* nem = orjegy. Azt, hogy valaki a hátul lefolyó sisakdíszet függőnynek vegye, nagyon erőszakolt hasonlatnak nézem.

crista, *chimer*, azaz *czímer*; ezt is helyesebb lett volna «taraj»-nak fordítani.

95. *torax*, *vas mel*, azaz: *vas mell e* helyett *mellvas*.

peditorax, idem. Ez a latin szó előttem merőben ismeretlen; aligha nincs itt dolgunk a görög *περιθωραξιδιον*-ból átalakított *peritorax* szóval, a mely aztán nem is vértet, hanem a vértelen felül viselt felöltöt jelent. A mi írónk rosziul hallott és *peri* . . . helyett azt írta: *pedi* . . .

pedica, ord. Köztudomás szerint *pedica* = békó, nyüg; ez aligha tartozik a hadi szók sorába, de tudtomra ily nevű ruhadarab nincs. Ord szót nem ismerem, a kezemnél levő szótárakban sem találom. A latin szó a legnagyobb valószínűséggel hibás és valódi formáját annál bajosabb kitalálni, mivel valódi latin szó képiben áll előttünk, így az ord jelentése ismeretlennek marad, a míg egyebünnen nem tudjuk meg.

femor Ale, *vas hoh | mer*. Ez a czikk egyik legkirívóbb bizonyosága írónk tudatlanságának. A latin szó: *femorale*, a mi Molnár Albert szerint = *gaty a*, *berhe*, *alsóing*, *nadrág*, tehát általában lábravaló ruha; itt valószínűen lábot vagy czombot védő fegyverzet darab, mivel a magyar neve «*vas*» jelzón kezdődik. A mi írónk a *femorale* szót ketté szakasztotta, sőt *ale* végétét mint külön szót, nagy betűn is kezdte; a magyarban is két szóval értelmezi így: *hoh mer s* ezeket úgy írja, mintha a *femor* = *vas hoh*, az *Ale* = *mer* volna. *Hoh mer* magyar szót nem ismerek, mi lappanghat ez eltorzított szóalak alatt, nem bírom kitalálni; hogy valami *vas nadrág* felét kell jelentenie, bizonyos.

ylionuz, idem; *ilionum*, idem. Ez is ismeretlen latin szó; valószínű jelentése szerint tán az *ilia* latin szóból van alakítva, bizonyosat nem tudunk.

100. *culpituz*, *salap*; *culpitrum* ismét egy ismeretlen latin szó, ha ugyan helyesen van írva.

lucertum, leleku z. Merő talány! A *lucertum* szó lehetne eltorzítva ebből: *lacerna*; de vajjon ebből: leleku z lehet-e valami köpenyt vagy leplet jelentő magyar szót kisütni?

Conum, *z u k i s h o l*. Ducange így értelmezi: *conum summa pars galeae*, és ez helyesnek is látszik; e szerint itt a sisak kúp-alakú csúcsos tetejét jelentené; ám ezt e szóból: *z u k i s h o l* semmiképp sem bírom kiolvasni.

biboc', *p a n e y l*; *biboer?* *bibore?* vagy más rövidítés lappang itt, nem tudom; a jegy sok jelentésű; a latin szó *pánczélt* jelentene, de ily jelentésű, ily alakú latin szót nem ismerünk.

lorica, *idem*; ez már ismert neve a mellvértnek.

105. *sudia*, *p o k e n h o g*; ismét ismeretlen szóalakok. Nem lehetetlen, hogy a *sudia* szóból kifelejtődött egy rövidítés jelzése, s a szó így olvasandó: *sudaria*, a melyet Ducange így értelmez: *stragulum, quo equus insternitur, ne ejus sudor equitem inficiat*; volna tehát egy veritéket felszívó lótakaró vagy *p o k r ó c z* és nem lehetetlen, hogy a *p o k e n h o g* szó *p o k r ó c z*-ből van eltorzítva.

celibium, *idem*. Itt alig ha nem *celibrum* olvasandó; ez azonban nem sokat lendít a dolgon, az egyik éppen olyan ismeretlen mint a másik.

Golleriu z, *galler*; *gollerium*, *gallér*. Nagyon érdekes szó. Régi szótáraink Páriz-Pápai és Molnár a latin *galerus*-ből származtatják. Molnárnál azt olvassuk: *galericum, galericulus* vagy *galericulum*, *πλιθίου, πινισκος*, *gallero czka, czuklyaczka, patyolati süvegeczke*; — Páriz-Pápainál: *galericum* vel *galericulum*, *vendég-haj, állhaj*; — és: *galerus, galléri süveg, patyolat*. Item. Tsinált haj; ám a szót mások helyesebben ebből származtatják: *collare*, a mi nyakravalót jelent és közelebb jár a gallér mostani jelentéséhez, noha az ugyanonnan eredt német «koller» egy ujjatlan mellre valót vagy éppen ujjast jelöl. A *gallér* jelentésére nézve itt szabad a választás!

Bachioluz, *zulserkar, serkar*, az előbbi magyar szó az olvashatatlanságig kihúzza és törölve; alkalmasint *brachiolum*, *szerkar*, azaz kart védő szer, a fegyverzet karra való része.

cubituz, *bureû yn k*; így van írva *cubitum*, a mi könyöket

tesz, a magyar szó tán «börkönyök» volt, a melyből lett *burcunink*.

110. *pugna*, marok; helyesebb lesz vala *pugnus*.

pugnellus, idem.

scapulare, valfeu vas, azaz vállfő vas.

tibia, vas zar; helyesen: *tibia*, vas szár.

E helyt a kézirat szélén a következő széljegyzet töredéke áll négy sorban: s terd | onufor | idem | ulara, a melynek kiegészítése bajos; talán az volt: *gonufer* = *genufer(rum)*, vas térd; *geniculare*, idem.

sicachyrothoca, vas kezthew; itt az író két szarvas hibát követett el; e két szót: *sica chirotheca* ott írta egybe, a hol nem kellett, és ott szakasztotta ketté, a hol egybe kell vala írnia; a *sica* magyar jelentése kimaradt, a *chirotheca* felibe helyesen írta oda: vas keztyű.

115. *t'ta*, idem; — *feriterta*, idem, azaz *terta* és *feriterta* is vas keztyűt jelentenek; a két latin szó különben ismeretlen.

gladius, theur, olv. tör; úgy látszik a kard és dákos szókat nem ismerte emberünk.

muicroensis, idem, idez; írónk e két szót: *muicro* és *ensis* egybe írta, aztán úgy segített a hibán, hogy az idem-et kétszer írta felibe.

pelta, bolda; ez a magyar szó is eddig ismeretlen, tán nem is magyar.

spalta, zes theur; *spatha* széles tör.

120. *bippeñis*, kéth eleu; *bipennis*, két élű.

fixolaris, heges theur, olv. hegyes tör.

sicarius, theuleu; *sicarius*, tölő; nagyon érdekes szó: úgy látszik, hogy a késelni, bieskolni, gyilkolni s effélék mintájára megalkották a törölni igét is, a melynek részesülője a törölő = gyilkoló vagy gyilkos.

claus^a, math. A latin szó el volt vétve s *claus*-nak írva; a magyar szók beírásakor észre vevén a hibát, a helytelen s mellé oda írta az *a* betűt, így jelezvén, hogy *clava* olvasandó; a math alkalmasint ma *c*-nak olvasandó, vedd össze a magyar nyelv szótárában ma *c*suka szót, az olasz *mazza* és a franczia *massue* kifejezéseket.

Novačla, farkasskusa; *novacula*, farkaskasza. Far-

kaskusa nem létező szó, farkasgúzs ide nem talál; farkaskasza létező szó, s ha az eddig ismert nyelvemlékekben csak átvitt értelemben szerepel, azért lenni kellett nem átvitt értelmének is. Én különben hajlandó vagyok a kifejezést két szónak venni, így: farkas kasza és az ily nevű fegyvert valami alabárd formának képzelni; a latin *novacula* azonban ily értelemben nem fordul elő.

125. *hasta*, zutha; *hasta*, dzsida.

hastilegium, ekleleu hel, olv. öklelő hely.

lancca, zulcha; ez is csak dzsida.

cheres (theres?), idem; az írásban nem lehet határozottan megállapítani az első betű mivoltát *c*-é vagy *t*? Valószínűbbnek tartom a *t*-t; a latin szó ismeretlen ugyan, de alig ha nem *τεπέο*-ból csinált görög szóval van dolgunk.

lupatum, kereuel; ha itt gerely olvasandó, ez nem talál a *lupatum* (lupata) szó közönséges jelentésével; nem lehetetlen, de nem is bizonyos.

130. *faretra*, thegez, azaz tegez.

Curinc9, puzdra. A latin *curincus* el van torzítva ebből *corytus*.

arcus, idem yew; az ív fűcsán van kiírva.

Amentum, ydek, olv. ideg.

sagita, nyl; *sagitta*, nyíl.

135. *misille*, hamar nyl; *missile*, hamar nyíl.

tellum, nyl; *telum* nyíl.

sb̄btellum, fekes nyl; *subtelum* (?), fékes nyíl.

cuspis, kerel, olv. gerely.

Hamus, horog (318).

140. *pma*, verth; *parma*, vért.

clipeus, idem. Se *parma*, se *clipeus* nem jelentenek vért-et mind a kettő paizs, de úgy látszik, ezt a szót nem ismerte.

scultum, kotergard; hogy *scutum* akart lenni, kétségtelen; de kotergard alatt mi lappang? Hozzávetésképpen ka ezorgárd-nak olvasom, s úgy értelmezem: görbe védszeri

vmbs, vza; a latin szó bizonyára *umbo*; a magyar szót ig olvasom: vissza, ez ugyanis domborulatot jelent.

balistra, zomoserig; *balista*, számszerigy azaz számszeríj vagy számszerív.

145. *Bambusius*, korsonag; *bambusium*, korszovágy; a latin szóra nézve v. ö. a német wams szót; a magyar szokottabb alakja: korszovátsalig ha nem változott el a francia corset-ből.

yppa, idem; olv. *joppa*, a németben ma is dívó joppe.
toga, kentes, azaz köntös.

carbasius, tarsak; a latin szó *carbasius*, mert a második b ki van húzva; a helyes formája *carbasius*; magyarul: tárzsák.
rexillum, zathow, azaz a mai zászló.

150. *rexillifer*, zasztó vizelew, olv. zászló viselő.
primipilus, hadnag.
exercitus, had.

exercitialis, hadakozó; *exercitialis*, hadakozó.
herres, vites; *heros*, vitéz.

155. *quiris*, idem.

Trega, frig; *treuga*, frigy.

nūcius, keueth; *nunciū*, követ.

legatus, idem; — *missus*, idem.

promulgāō, kayalt; a latin szót kétféleképpen olvashatni: *promulgatio* vagy *promulgator*; mind két esetben a kayált = kiált csonka.

160. *manumissio*, zabgatas; itt ismét a füle csalta meg az író, szabadítás helyett azt hallotta: zabgyatás.

exprolator, kemlew; *explorator*, kémlő.

Caterua, kemlew.

temptator, idem.

acies, sereg; sereg-orr. V. ö. Ny. Sz.

165. *legio*, sereg.

coetus, idem; olv. *coetus*.

obses, thuz, matúsz.

emulus, elenség; *aemulus*, ellenség.

latro, tholuay, olv. tolvaj.

170. *prædo*, idem; azaz *prædo*.

raptor, ragado.

fur, or.

statilantes, zereneth; ebben a latin szó is s alkalmasint a magyar is a megismerhetetlenségig vannak eltorzítva; azt kell hiány, hogy itt valami különös faja a zsványoknak volt meg-

nevezve; de melyik? Létezik ugyan egy görögös latin szó: *stratilates*, a mely főtisztet vagy vezért jelent; mint többes számú főnév pedig állítólag = *satellites*, azaz: esatlósok, fegyveres szolgák; mind ezekhez mi köze a *zerenth*-nek, nem bírom kisütöni.

ambiges, baromtolvay; *abigeus*, baromtolvaj; e szó az utolsó a második lapon.

175. *spoliator*, phozt ou, olv. fosztó.

pyrates, vizi tolvaj; *pirata*, vizi tolvaj; a latin szó itt görögös formájában áll.

pugna, vya dal, olv. viadal.

rixa, kisa; a müncheni Codexben (103. l.) *kesa*, elavult szó, a mely huzalkodást jelent; tán innen van a *kisafa* neve.

certamen, ve sen ke de is, olv. versenkedés.

180. *lis*, per.

Jurgea, geleu-seg; *jurgium*, gyűlölség.

otemio, kydes; *contentio*, küzdés.

scisma, harag; *schisma* a helyes írás.

nouellum, baj; *duellum*, baj.

185. *dimicatio*, bayiuuag; *dimicatio*, bajvívás.

area, bayserew; *area* (vagy helyesebben: *arena*) bajszérű (439.).

pugil, baynac, olv. bajnok.

cōgressus, bayviadal; *congressus*, bajviadal.

inczgressus, bayviadalba meses; *inczgressus*, bajviadalba menés.

190. *rancor*, harag; — *ira*, idem; *furor*, idem.

pmeliuz, pogotha; az írás szerint a latin szó olvasása: *permelium*, vagy tán *paramelium*, de sem az egyik, sem a másik, se latinul, se görögül tudtommal nem létezik; ha eltorzított szónak vesszük, a szomszédjai *proelium*-ra vezetnénk, és ez nem volna épen lehetetlen; de ott van a magyar *pogotha*, a mely így olvasva: *pago csa rá* vezetne a *pako csa* szóra, a mely az eddigi értelmezések szerint gúnyolódást, tréfát jelent, s ez épen nem talál a *proelium*-hoz: a dolog talánynak marad.

machyna, torbothil. A *machina* szó elég ismeretes; tudjuk is mit jelent; de mit jelent *torbothil*? Csak a *torboneza* tájszó kezdete hasonlít némileg hozzá; a végén nem is magyar szó,

nem lehet belőle faragni semmit. Vajjon nem valami torpedillo-féle szóból van áthasonítva?

centur, száz nog; *centurio*, száznagy.

decurio, tiz nog; *decurio*, tiznagy. Ez a szó utólagosan van a sorok közé írva, s ezzel végződik a «Nomina militum» című fejezet. A következő fejezet címe a lap negyedik sorának utolsó felét foglalja el, és tekintet nélkül a rövidítésekre így szól. *Nomina terrarum secuntur*.

195. *Ter'a*, feld; *terra*, föld.

pus, thelek. A latin *pus* semmi esetre sem jelenthet telket, a melynek latin neve *fundus*. Nem lehetetlen, hogy emberünk ezt úgy írta *phundus* és jegyzeteiben rövidítve volt, így könnyen zsugorodhatott össze *pus*-sá; a *telek* szó tiszta. Lehet azonban, hogy *rus* volt, noha alább az is előfordul.

humus, agag; *humus*, agyag.

solum, feuld, olv. föld.

rus, mezeu, olv. mező.

200. *campus*, idem.

Agrus, mezeu; *ager*, mező (457.).

agellus, tharlou, azaz tarló.

Mons, heg, azaz hegy.

monticulus, kis heg; *monticulus*, kis hegy.

205. *cacūm*, heg tetew; *cacumen*, hegy tető.

collis, halm, azaz halom.

colliculus, kis halom.

gricorius, heg mal; a latin szót nem ismerem, a magyar: hegy mál.

vallis, völgy, azaz völgy.

210. *vallculus*, kis völgy; *vallacula*, kis völgy; a genus elhibázása tán nem az író hibája.

lutum, sár, azaz sár.

Gleba, ggrangyag, tán garangyag, közép forma a göröngy és darancs közt.

pulluis, por; e helyett *pulvis*.

cespis, zonch; *cespes*, zones; de e szónak nem hiszek; lehetett az eredetiben *honth* = hant, a miből tekintettel a *z* és *h* valamint a *c* és *t* könnyű összevételését, igen könnyen válhatott ezzé *zonch*.

215. *antrum*, bariag, olv. barlang.

fossa, arok, azaz árok.

specus, verem.

fouca, vápa; *fovea*, vápa.

kauerna, liuk; *caverna*, lyuk.

220. *kabis*, es vápa; nyilván e helyett: *scrobs* is vápa; így mondták toll alá és az író *scrobis* helyett *kabis*-t írt.

alveum, kis foliath; *alveus*, kis folyat.

Meatus, folyas, azaz folyás.

valluz, gath; *vallum*, gát.

canna, zelep, azaz czölöp.

Ezzel végződik a fejezet s következik külön sorban a következő fejezet czíme: *Nomina aquarum et navium* et (e). Ez a czím két okból feltűnő; egyszer azért, mivel az egész kéziratban ez az egyetlen czím, a mely magyarul is megvan így: Kezdethek víznek es hajónak newy, másodszer mivel e czímen kezdve négy soron át a magyar szók folyóirással vannak bejegyezve, még pedig a 14-százbeli folyóirással, a mely Zsigmond király 1409-beli oklevelén (Magyar tört. életrajzok; Mátyás király 7. lap) már tökélyesen ilyen jellemű.

225. *Vnda*, vyz, azaz viz.

vndosus, vyzes, azaz vizes.

pons, thyd (chyd?), olv. híd.

vmičla, kysvyz; *unicula*, kis viz.

aqua, vyz, azaz viz.

230. *fluus*, folyoviz; *fluuius* v. *fluvius*.

putcus, kuth, azaz kút.

Cist'na, chathōna; *cisterna*, csatorna.

Abissus, herenj. Az *abyssus* latin szó jelentése köztudomású; a magyar hereny előttem ismeretlen; hogy örvényből volna eltorzítva, alig hihető, annál kevésbbé, mivel helynevekben megvan, pl. Herény, Herend. Azt kell tehát feltennem, hogy egy elavult kifejezéssel van dolgunk, a mely nagy mélység-et jelent; alhangú rokona hor ny vagy horony is mélyítést, vájást jelent.

vorago, fenek.

235. *pfunda*, mel, azaz mély = *profunda*.

vadum, re...; a miniom itt annyira lesurlódott, hogy az

első két betű után következő vonások alig láthatók; a legnagyobb valószínűséggel ott állott *rew*, azaz *rév*.

arena, feven, azaz főveny.

arenosus, fevenes, azaz fővenyes.

glarea, ysop, azaz iszap.

240. *glosus*, ysopus; *glareosus*, iszapos.

portus, porth, azaz part; itt végződik a folyóírás.

litus, morth, azaz mart.

Mare, tenger.

marin9, tengery; *marinus*, tengeri.

245. *Danubius*, duna,

ticia, teza; Tisza.

Morisius, moroz; *Marisus* vagy *Marusius*, Maros.

draga, draua; *Dravus*, Dráva.

flumez, folyo viz; *flumen*, folyó viz.

250. *limpha*, tista viz; *lympa*, tiszta viz.

fons, seg, olv. ségy = séd.

fonticlus, kis seg; *fonticulus*, kis ségy.

scated'a, forgatag; *scatedra* e helyett: *scatebra*,

riuulus, csergetek; *rivulus*, csergeteg.

255. *stagnum*, allo viz, azaz álló viz.

palus, helies.

paludos9, heliesses; az utóbbi két szó oly következetes egyformaságban áll előnkbe, hogy alig lehet torzításra gondolni. Egyelőre annyit látok, hogy szótáraink nem ismerik. Mit jelentenek és honnan veszik magokat, nem tudom. Vajjon nem lappang-é itt: semlyék?

lacus, thow, azaz tó.

ameis, edes viz; *amnis*, édes víz.

260. *Medialanna*, zige th; a latin szó *medianna* alakban Priscianusban fordul elé csakugyan sziget jelentéssel.

insula, idem.

Archa, kerep; az *archa* a helyesebb *arca* helyett áll nem ritkán, v. ö. a német *Arche* szót; a *kerep* Molnár Albertnél *Epibates* = ἐπιβάτης; Páriz-Pápainál, a ki még németül hozzá teszi: Ein Fahr-Schiff, a mi nem talál a görög szó jelentésével; jobban talál Ducange-nál; *epibategi*, ἐπιβατηγί, *naves vectoriae*.

karita, idem; a latin szó nyilván *carina* akar lenni.

ratis, hayo, azaz hajó.

265. *prora*, hayo oldal, azaz hajó oldal.

puppis, kis hayo, azaz kis hajó.

Nauis, hayo

navicla, kis hayo, itt különösen feltűnik az író megzavarodása; a *navicula* helyes értelmezése: kis hajó, vétségből átcsúszott a *puppis*-hoz, a melynek magyar jelentése kimaradt; az oda írt értelmezés helytelen voltát nem vette észre; hogy a *prora* sem = hajó oldal, azt tán nem tudta.

velum, vitorla; l. 276.

270. *navicularis*, chonok, azaz csónak, ez se talál a latin szóhoz, a mely maga is vagy *navicularia* vagy *navicularius*.

nauta, reuiz, olv. révész.

Navigator, hayoz, olv. hajós.

anchora, vas mochka, olv. vas macska.

remus, ewezo, olv. evező.

275. *remigator*, ewez, a latin hibás, a magyar csonka szó; tán: *remigatio*, evezés akart lenni.

velum, vitorla, elfelejté, hogy már egyszer leírta 269.

funis, ketel, olv. kötél.

funabulus, keteles; a latin szó ismeretlen; a magyar köteles tán = kötélverő; *funambulus*-ra itt nem lehet gondolni.

rudens, vitorla kethel, olv. vitorla kötél.

280. *Anthempna*, aleth seg; *antenna* alattság, a két szó nyilván egymáshoz való.

tor'ens, ár viz; *torrens*, ár viz.

fluctus, hab; az *f* betűnek itt is van az a bizonyos hivalkodó farka.

^{et}
fluosus, habos.

spuma, thaytek, olv. tajték, itt végződik a fejezet s még ugyanabban a sorban áll a következő fejezet czíme:

Nomina piscium.

285. *Piscina*, halasthow; *piscina*, halastó, a w végbetű ki van húzva.

piscis, hal; az utolsó két magyar szó kivételesen fekete tentával van írva.

pisciclus, kis hal.

uso, víza, a latin *uso* e helyett *huso*.

barbota, h a r g a. Ez különösen érdekes czikk. Ducange szerint *barbota* = egy bizonyos fajta hajó, mondjuk: b á r k a, és nem lehetetlen, hogy az előbbi fejezetben csakugyan ott állott: *barbota*, b a r e a; itt aztán következett volna: *barbo*, h a r e s a; a mint Molnár Albertnél is áll, holott Páriz-Pápai szerint: *barbo* = má r n a (Földi szerint: *cyprinus barbatus*); alig ha itt nincs összezavarva a két czikk, a hajó és a hal, a bárka és a harsa.

290. *delphi*, d i z n o hal; *delphin*, d i s z n ó hal.

sturio, s e u r e g; olv. s ő r e g.

doricha, t h o k hal, olv. t o k hal.

Tincha, i d e m; *tinca*, i d e m. Már Molnár Albertnél azonban *tinca* = c z o m p ó, mint ma is.

pasardus, p a s a r; olv. p o z s á r; a latin szó ismeretlen.

295. *Capito*, v a r y a. Se *capito* se *varya* nevű halat nem bírok találni. Feltéve, hogy *varya* csakugyan valamiféle hal népies vagy tájdivatos elnevezése, a latin névnek valahol meg kellene lennie. Ducangenál a *capito* a *cabot*, *meunier*, *vilain*, *testard* szókkal van értelmezve, a melyek valamennyien *béka-porontyot* jelentenek. De hát ha a *capito* el van torzítva ebből: *carpio*, az esetben a *varya* is azonnal megleli magyarázatát, t. i.: v a r g a- vagy c z i g á n y h a l, a mely a *cyprinus* fajhoz tartozik, a melynek a *cyprinus carpio* is egyik faja. Valami nagy természetismeretet úgy se szabad keresni irónknál. Egyébiránt még azt találom, hogy *capito* = *cyprinus aspius* vagy *dobula*.

luceus, c h u k a, azaz e s u k a, e s o x l u c i u s.

lumbus, k e c h e g e, azaz k e c s e g e, itt sem ismerem a latin szót.

echinus, i d e m, ez a görög ἐχίνος, a mely csakugyan a hal tövises hátormára illik.

parcha, s c i l e w; *perea*, s ü l l ő.

300. *tura*, p i s t r a n g; *trutta*, p i s z t r a n g.

manerula, m e n e h hal; a menyhal latin neve ma: «*gadus lota*». MA-nél menyhal, *murena*. Ez utóbbi eltorzítása a *manerula*.

pet'nus, k e u y hal; *petrinus*, k ö v i hal

tondulo, i d e m; — *silluris*, i d e m; melyik kövi halak vannak itt értve, azt alig lehet megmondani; a «*pleuronectes maximus*»,

a «*cyprinus gobio*» és a «*cyprinus Gibellio*» mind kövi halak; a *silurus* meg harsa.

Balinus, baly n hal, azaz balin hal.

305. *skarabeus*, karaz, azaz kárász; vajjon a *scarabeus* nines-é eltorzítva ebből: *carassius*?

Angila, chuk hal; hogy az *anguilla*, a melyet a latin szó nyilván nevez, lehetett-é valaha magyarul *csík*, nagy kérdés; vagy tán a *chuk* nem *csík*?

cancer, rak, olv. rák.

cancerator, rako zo, olv. ráko zo ó.

piscator, hal az, olv. halász.

310. *rethe*, halo; *rete*, háló.

plaga, idem; csakhogy: vadász háló.

retlus, kis halo; *reticulus*, kis háló.

sagena, versse, azaz varsa vagy vörse.

lugostm̄, kuthew; *lugostium*, kutyó = kunyhó; a latin szó nem lehet eltorzítva ebből: *tugurium*; de hogy mi, nem tudom megmondani.

315. *Gurgustm̄*, bir idem; hogy *gurgustium* = kunyhó, bizonyos; de hogy az a bir mi? aligha nem kis, tehát kis kunyhó.

lacuna, veiz, azaz vész.

viuartuz, idem varsa; a latin szó kétségen kívül *vivarium* = haltartó bárka, tehát nem varsa nem is idem az előbbi vész-szel.

hang, horog; a latin szó: *hamus* (139).

stāma, kayalthow. A latin szó talányát alkalmasint csak úgy lehet megoldani, hogy írónk ezt írta: *scamma* e helyett *squama*; a magyar szónál szemé átesúszott a következő kopothow = kopoltyu szóra és ezt torzította kayalthow = kiáltó-vá. Mit is keresne a «kiáltó» a halak és halászeszközök közt?

320. *brancus*, hal kopothow; *branchiae*, hal kopoltyú.

exantera, hal horlaz; *exentera*, hal hólyag (?)

cetus, teth hal olv. czethal.

cetegus, ketenus, ez megfejtethetlen talány! ugyan e sorban áll még e szó *filschetus*, de ki van húzva.

filschela, zothior hal; *fiscella*, hal szatyor. E szó

után re áll, azaz: *et cetera*; s ezzel vége a fejezetnek. A következő fejezet címe még ugyanabban a sorban áll így: *Nomina erbarum Secuntur*. Itt aztán roppant érdekes, hogy a növények nevei közt első

325. *Introitus*, beu meneth; a sorban csak ez áll; *Ntroitus*; az író elfelejtette helyet hagyni az I kezdőbetűnek, s aztán a lap szélire nagyon vékony vonásokkal írt oda egy hosszú 3 betűt; a beu menet igazán ritka fű.

exitus, ki meneth, olv. kimenet.

viator, wt yaro, azaz út járó.

Ascensorius, hagzov; *ascensorium*, hágszó (976).

porta, kapw, olv. kapu.

330. *foris*, aythou, olv. ajtó.

biforis ianua, keth fele nilou aythou, olv. kétfelé nyiló ajtó.

hostium, aythou; *ostium*, ajtó.

ortus, kerth; *hortus*, kert.

ortulanq, kerthez; *hortulanus*, kertész.

335. *fossorius*, assow; *fossorium*, ásó.

ligo, capa, olv. kapa.

Palus, karou, olv. karó.

sepis, seuin; *sepes*, sövény.

piper, bors.

340. *piperium*, borstherew; *piperterium*, borstörő.

sal, sov, olv. só.

salterium, sow therew, olv. sótörő.

piretrū, tâchon; (anthesis) *pyrethrum*, tárkony.

Petroselinz, ptrosol; *petroselinum*, petrezselyem.

345. *ysopus*, ysip; *hyssopus*, ízsóp.

crocus, saphran, olv. sáfrán.

zingiberius, genber; *zingiber*, gyömbér.

cinnamomam, fa hew; *cinnamomum*, fa héj.

Rutha, rutha = ruta.

350. *salvia*, saluia, ma zsálya.

kamamila, zek phew; *chamomilla*, szikfű.

gariofolus, idem; *caryophyllus*, szegfű.

granobacca, bay phyw, azaz bájfű; tán ez a bájfű nem a *ruscus hypoglossum*, hanem inkább a Molnár Albert-féle *laurus*

Alexandrina, a melynek a magvát Páriz-Pápai *baccac lauri*-nak mond; látom azonban, hogy mindegy.

Solanus, *solatrum*, ha m-aues; a latin szó mind a két formájában dívott azonos jelentéssel, t. i. ebszöllő; írónk előbb az egyiket akarta írni, utóbb kiigazította a végső rövidítést, úgy hogy éppen nem lehet kivenni, melyiket akarta helyesebbnek tekinteni: a magyar szó olvashatatlan, nagyon a felső foszlott szél-*lin* áll a lapnak, és épen a közepén, a hol, úgy látszik, rövidítés is volt, lekopott a vörös tinta; még azt se lehet eldönteni, egy szó volt-é, vagy kettő?

355. *tribulus*, idem. Molnár Albert és Páriz-Pápai szerint ez a szó bojtorján és sulyom jelentésű; de e szók egyike se talál az olvashatatlan szó nyomaihoz.

philipñdula, feldmonyoro; (*spiraea*) *filipendula*, földmogyoró; ma varjú mogyoró.

Solq'uz, kathan g; *solsequium*, katáng, így mondja Molnár Albert is.

lig'strp, madarkeles; *ligustrum*, madárköles; *ligustrum* = fagyalfa vagy madárhúr; a madárköles meg Molnár Albert szerint *grana* vagy *milium solis*; Diószegi szerint pedig *lithospermum*. Vajjon lehet-e, hogy itt *lithospermum* és *ligustrum* össze van véve? Én nem tartom lehetetlennek.

draga, boytôyaz; a latin szó helyesen vagy *draba* vagy *trapa*, s ez utóbbi = sulyom; a magyar szó kétségen kívül bojtorján = *arctium lappa*; itt ismét eltévedt az író szeme.

360. *ag'moia*, kis bojtorian; *agrimonia*, kis bojtorján. Az *agrimonia eupatorium* még Diószeginél is = apró bojtorján, v. ö. 383.

muscatuz, scerechendyo; *muscatum*, szerecsendió. *pirula*, pirulua; *pyrola* ma körtike vagy téli zöld. *amaruscha*, pirulua idem.

cacamuscha, idem. E két szót nem ismerem.

365. *plantago*, vtyfiw; *plantago*, útifű.

emula, vrueñfiu; *inula*, örvényfű; ma örvénygyökér.

Menta, *menta*, olv. ménta.

siler, idem; nem az, hanem rekettye.

sarpileum, kakucfiu; *serpyllum*, kakukfű.

370. *pollegiu*., idem kakucfiu; (*mentha*) *pulegium*, esombor, a vétség itt onnan ered, hogy a *thymus serpyllum* is népiesen: vad esombor.

horiganu., horfiu; *origanum*, horfű; Molnár Albertnél és Páriz-Pápainál fekete gyopár. Ha a horfű nem hibás, egy eddig ismeretlen magyar növénynév van előttünk.

Eleborus, esketheufiu; *helleborus*, esketőfü; Molnár Albertnél: ptrüszentő gyökér, alkalmasint a német Nieswurz fordítása.

absintiuz, feketeufiu; *absinthium*, feketefü, pedig betű szerint fekete fü van írva, ma az *artemisia absinthium*, fejér üröm.

rütimeniuz, fer yeem; kettős talány! *Rütimenium* latin szót nem ismerek; de fer yeem is mi akar lenni? Nagy gyanúm van, hogy a fer feyer-ből csonkult a yeem pedig yrem helyett áll, s így a megfejtés feyer yrem azaz, fejér üröm; a végin a latin szó *artemisia*?

375. *secat9*, gyopár; de nem ám az a gyopár, a melynek a mai neve *gnaphalium*, hanem az a fekete gyopár, a mely Molnár Albertnél: *stoechas*, és nem lehetetlen, hogy a különben értelmetlen *secatus* ebből a *stoechas*-ból van eltorzítva.

Solatrum, mochar. A *Solatrum* szót már fennebb (354) mint a *solanum* mellékformáját ismertük meg, itt meg most mint a mochar vagy muhar latin neve szerepel, holott a valódi latin neve annak a moharnak, a melyről itt van szó, Molnár Albert szerint: *atractilis* vagy *carthamus*, azaz nem az a *panicum* faj, a melyet ma mohar néven ismerünk, hanem az a fű, a melynek mai magyar neve: szeklicze és gordon.

staterna, chombor. Fennebb (370) a esombor latin neve *pulegium* és *serpyllum* volt, itt most *staterna*. Van azonban egy növény, a melynek a neve *statumaria* vagy *proserpinaca* vagy *polygonum*, a mai magyar neve pedig cikkszár, alig ha ez nem tévedett ide.

bolembica, idem chombor: ez a *bolembica* nagyon könnyen lehet eltorzult *polygonum*.

dantena, varádich; *dantena* nyilván a *tanacetum* torzképe, magyarul ma is varádics.

380. *polipodia*, humior; a polypodium Molnár Albertnél és Páriz-Pápainál Szt. János kenyere, ma páfrán; a hunyor pedig mindenütt *helleborus* vagy *veratrum*; írónknak itt egyebütt járt az esze.

Montimōdrum, madar keles; fenn (358) a madár köles mint *ligustrum* értelmezése állott; másfelől az idősbik Plinius a Naturalis Historia 26-ik könyve 7 (25) fejezetében a hánytatók közt egy *molemonium* nevű növényt említ; vajjon nem lehetett ebből a *monlimondrum*?

Juscianum, belénd; *hyosciamus*, belénd.

Agrimoniuz, eb téj; fenn (360) az *agrimonia Eupatorium* mint apró bojtorján volt bemutatva: úgy látszik az *Eupatorium* írónkat *euphorbia*-ra csábitotta, a mely utóbbi csakugyan = eb téj.

Sbbiemug, mazala vagy feiő malua. Mi lehet az a *subiemus*? mert a latin szó így olvasandó. A magyar azt mondja: mázola (mahala) vagy fejér mályva és ennek régi latin neve *hibiscus*; ebből kellett a latin szónak eltorzúlnia.

385. *Sbtcgmen*, idem; ez már merő képtelenség.

manobrium, zemerchek; a szömöresög gomba latin neve *phallus*; *manubrium* = markolat, nyél, fogantyú; lehet, hogy a *phallus*-ra is alkalmazták.

A lap szélén miniummal utólagosan oda írva áll:

Tintinabulus, apró boythoryan, azaz apró bojtorján, fenn (360) *agrimonia*; *tintinnabulum* tudtomra csengettyűt jelent; alig ha nem alakoskodik itt a *tribulus*.

Millefolium, eger fark; (achillea) *millefolium*, egerfark.

lappatus, lorum; ma a lórom = *rumez hydrolapathum*, a *lappatus* tehát a fajnév csonkája.

390. *lappa*, lapow; (arctium) *lappa*, ma keserű lapu.

títipus, kikerchen, az az kökörösín; a *títipus* szó ismeretlen.

cinra, lehere; a magyar szó nem lehet más mint lóhere, de a latin szó ismeretlen és alig ha nem torzkép.

elebrum, erir; az erir tán eltorzított ebir, de *elebrum* előttem ismeretlen.

Maruoz, pezerche; *marrubium*, peszercze; a szokat-

lan rövidítés a latin szó végén *marvorium* lehet, de minden esetre el van torzítva.

395. *bleta*, laboda; a laboda egynehány *chenopodium* faj mai népies neve, *paréj*-nak is mondják; e nyomon indulva látjuk, hogy a *bleta* át van alakítva ebből: *blitum*.

bletanum, ester; ez az ú. n. ester *paréj*, a *chenopodium album*.

artiplex, idem; csakugyan az *atriplex hortensis* = laboda *paréj*.

urtica, chalan; *urtica*, csalán.

edulum, feldy bozya; helyesben: *ebulum* (*sambucus ebulus*), földi bozsa.

400. *Calcabugas*, eker fark; a latin szóban igazítás van, *calcabiguas-ra* van javítva, de így sem ismerem a szót; az ökörfark már Molnár Albertnél is *verbascum*.

verbena, sapara fiu; az az szapora fű.

cartago, zamarchuzt; mind a két szó el van torzítva, alkalmasint ebből: *carduus*, zamártóvis.

paburus, ezeryo fiu; az ezerjó fű népies neve a *dic-tamnus*, *gentiana* és *erythraea* nevű növényeknek; e szók közül valamelyik van itt kifejejtve; a *paburus* nem lehet egyéb, mint a *paliurus* eltorzítása, ez pedig zamártóvis; itt zavarosak voltak az író jegyzetei.

calamēdria, madal fiu; *calamendria* nevű füvet nem ismerek; a magyar szó tán: magyal fű = *ilex*; a latin *calaminthus* vagy tán *chamaedrys* szóból van-e eltorzítva, nem merem eldönteni; semmi esetre se talál. Egyébaránt olaszúl *calamandria* = *teucrium chamaedrys*, cserlevelű fű.

405. *silio*, hasalou fiu; sem a *silio* sem a hasaló fű nevet nem találom; olaszúl *silio* = *cronymus*, kecskerágó.

Cicuta, belend; már Molnár Albertnél *cicuta* = bürök; a belénd = *hyosciamus*, a mint fennebb (382) már ebben a szószedetben is fel van jegyezve.

citirsus, zanolt; *cytirus*, zanót.

luctuca, kek; tán kék saláta, a saláta szó a tollban maradt.

cepe, hagma; (*allium cepa*, (vörös) hagma.

410. *Allium*, fog hagma; *allium* (*sativum*) foghagma.

porum, paray; (allium) *porrum*, póré hagyma vagy párhagyma.

ascola, moniora hagyma; (allium) *ascalonicum* moogyoró hagyma.

cibula, vereshagyma; a latin szó itt a német Zwiebel vagy a cseh cibule latinos formája.

raphulanus itt hivalkodik, alább fordul elé 423.

415. *olus*, verescapusta, az az veres káposzta.

caulis, feiē capusta; az az fejér káposzta.

pepo, dyne, az az dinnye.

cucumer, gereg dyene; az ugorka van itt előléptetve görög dinnyé-vé.

radix, gyker, olv. gyökér.

420. *maguder*, torsa; *magudaris* csakugyan tökocsánja, de csak *laserpitium*nak.

rappa, reppa, olv. *rapa*, répa.

rappula, idem repa.

raphulanus, retheg; *raphanus*, retek; l. 414.

astrucium, torma; a latin szó: *nasturtium*.

425. *Rosa*, *rasa*, olv. rózsá.

lilium, lilium.

viola, viola.

arundo, nád; *arundo*, nád.

rhua, zaz; *ulra*, sás.

430. *alga Pat'archa*, tengeri lopus zaz; *alga Patriarcha*, tengeri lopus sás.

fungus, gomba; a latin szó *fungus*.

Bispulus, e szónak nincs fordítása.

lupa, idem; úgy látszik ez az «idem» mind a két latin szóra vonatkozik, ezek is tehát gomba fajok.

boleata, gomba, alkalmasint *boletus*.

435. *burto*, zemerchek, az az szömörcesök.

thuber, taplow; *tuber*, tapló.

cremium, cheperkew, az az: csiperke.

o'reum, stalow; *horreum*, stálló ez valószínűen szláv szó; *gabonást* jelent-é, nem tudom.

Arcum, zerew; *area*, szérű (186).

440. *arvus*, a ztag; a latin szóból az r ki van húzva, tehát így olvasandó: *acervus*, a sztag.

caperia, kepe.

malipulus, keuc; *manipulus*, kéve.

palea, polva, olv. polyva.

epita, ed fel; valószínűen e helyett: *spica*, éd fej.

445. *Arista*, ed zar az az éd szár; ez az éd e jelentésben búza vagy gabona emlékeztet a népies élet-re, s tán inkább ét.

stramen, zalma olv. szalma.

stipula, theurek, olv. törek; Molnár. Albertnél stipula = szalmaköntő.

agricola, zanthow, olv. szántó.

excolator, idem zanthow; e latin szó furesa.

450. *arator*, idem.

aratrum, ekew, az az: eke.

būris, idem; helyesen *buris*.

anchabulum, ekew tharthow; ez eke tartó volna, valószínű hogy = eke szarv.

vomer uel *romis*, lemes vas, olv. lemez vas.

455. *culter*, chorozlouas, az az: csorozló vas.

Juger, hold feld; *jugerum*, hold föld.

ager, tharlow, az az tarló (201).

sator, maguethew, olv. magvető.

salutus, barazda; olv. *sulcus*, barázda.

460. *novellus*, vgar, olv. ugar.

seges, vethes, az az vetés.

semen, mag.

gnū, idem mag; *granum* a latin szó.

messis, arathas, az az aratás.

465. *aratio*.

semīator, maguethew; *seminator*, magvető.

frumentum, buza.

sigillus, ros; a latin *secale* a középkorban: *sigala*, *sigila*, *sigilum* stb. alakokat vált, l. Ducange *sigalum* szó alatt; a magyar szó ma rozs.

Ordecum, arpa; *hordeum*, árpa.

470. *Avena*, ozt; itt a tót *owes* kísért.
papulum, zapb; *pabulum*, zab.
Milium, keles, az az köles.
tmilium, liketh; *termilium*, lükött, Sziunyei szerint a tájszógyűjteményében így hinak egy kölesfajt.
Canapus, kender; a latin szó *cannabis*.
475. *linum*, len.
lens, lenche, az az lencse.
Cicer, cicer; ma csicsér-borsó.
pissa, borso; a latin *pisum* helyett.
faba, bahol borso, az az bagoly borsó.
481. *soliunca*, vggd mak; *saliunca*, vad mák; azt állítják, hogy *saliunca* = *valeriana* *Celtica* L.; nevezik-é ezt valahol vad máknak nem tudom.
480. *papaver*, mak, az az mák.
rastrum, gereblye.
fuka, villa; a latin szó *furca*.
pala, lapad, az az lapát.
485. *scopha*, sepreu; *scopae*, seprő.
sapho, zapu; *scaphium*, szapu.
canistrum, veka, az az véka.
metreta, merthe, olv. mércze.
modius, aku olv. akó.
490. *Garieta*, gerla; tán a latin szó is *garleta*, a mely oklevelekben elég gyakran fordul elé, és jelent egy gabona mértéket, a melynek a mekkoraságát azért nem birjuk pontosan meghatározni, mivel különböző helyeken különböző nagyságu volt és mint ürmérték néhutt bor mérésére is szolgált.
Cubulus, kebel, az az köből.
exta, cheph, olv. csép.
extabulum, chöbhadaró, olv. cséphadaró.
t'bulum, cheph; *tribulum*, csép.
495. *fisscella St'pea*, zathor; *fisscella scirpea*, szatyor.
Itt végződik ez a fejezet. Nem terjeszkedtem a latin szók magyar fordításai helyes volta megítélésére; sok szó fér hozzá! Csak az olvasást igyekeztem helyre hozni.
A következő fejezet czíme egész sort foglal el s így szól:
Secuntur nomina mansionum etc.

CŰria, utuar; *curia*, udvar.

castrum, var; a latin szóban az l ki van húzva, tehát: *castrum*, vár.

murus, kufal, olv. köfal.

Turis, thoron; *turris*, torony.

500. *palatium*, palatha, olv. palota.

Aula, terem.

Menia, var fog; *moenia*, vár fok.

in'stitia, var fog resei olv. vár fok rései.

callus, pácág, olv. párkány.

505. *domus*, haz = ház.

torium, pithuar; *praetorium*, pitvar.

Apotheca, mendenes haz, az az mindenes ház.

Celarium, pinke; *cellarium*, pineze.

Camenata, kemies has; *caminata*, kéményes ház; voltaképen kandallós szoba v. terem; vajjon ismerte-é irónk a kandalló szót?

510. *caminus*, kemyn, olv. kémény.

glicium, ke leth; ismeretlen latin szó, de a magyar se lesz helyes; van *κλίσιον* = eseléd lakás, de vajjon az lappang-é itt, nem tudom.

sobam, therm; a latin szó ismeretlen, a magyar lehetne terem, a latin is hasonlít a szoba szóhoz; vajjon magyart írt volna emberünk latin helyett, vagy pedig még élénk tudata volt róla, hogy szoba idegen szó, s azt hitte, hogy latin?

Camra, kamara; a latin szó *camera*.

lat'na, arnig has, olv. *latrina*, árnyék ház ma árnyék szék.

515. *stuba*, zoba, olv. szoba; a *stuba* németből vált latinmá.

psenca, ferdeu; a magyar feredő v. ferdő kétségtelen, de a *prosenca* v. *prosentá* (így olvasandó) ismeretlen szó; azonban nem lehetetlen, hogy *prosenca* akart lenni; ez nem jelent ugyan ferdeut, de ide tévedhetett.

fumorum, festeleu haz; *fumorium*, füstölő ház = füst ház?

fornax, kemenke, olv. kemencze.

fornus, idem, olv. *furnus*.

520. *Clibanus*, kemenche, olv. kemencze.
conflatorium, koh.
Tractas, cheren; *crates*, cserény.
ētacla, kis cheren; itt *cratacla* áll e helyett *craticula*,
 kis cserény, vesd ö. 1288.
stabulum, vl olv. ól.
525. *p̄sepe*, y az ob; *praesepe*, já szol.
repapulum, z au ar; *repagulum*, z á v ár.
rectis, retéz, olv. retesz.
compes, beko, az az békó.
licma, belül u alo kolch; a *licma* tán *licia* helyett áll, a
 mely rudat jelent, s lehet olyan rúd, a melylyel belülről elzárták
 az ajtót, így aztán talál a belül való kolcs; a kolcs külön-
 ben erdélyies kiejtése a kulcs-nak.
530. *cardo*, aytou sarca olv. ajtó sarka.
límen, kizeb olv. küszöb.
sblímen, aythou kizeb; *sublímen*, ajtó küszöb.
stips, ozloch olv. oszlop.
tenaculum, tharte; *tenaculum*, tartó.
535. *traps*, gerenda, a helyett trabs.
vincm, kethel; *vinculum*, kötél.
clavis, kolch = kulcs; l. 529.
tygillus, zeloniem; *tigillum*, szelemen.
statua, agoz, olv. ágas.
540. *tulūptita*, z ulach; *tulumpertica*, z ulak, ez utóbbi szó
 a német Z ulag; a latin szó furesa; tán össze van téve *tolum*
 és *pertica* szókból, mintegy *pertica in modum toli sive fastigii po-*
sita, a mi megfelel a z ulach jelentésének.
angulus, sc eg olv. szeg, érdekes orthografia!
foramen, liuk, ma lyuk.
rima, rez, olv. rés; v. ö. 725.
tectum, fedel = fedél.
545. *tectura*, idem.
claviger, kolchar = kulcsár.
pincerna, paharnak = pohárnok.
Chophimus, kozar = kosár.
sporta, idem kozar.
550. *pila*, ke leu = kölyű.

Urna, rachka = rocska.

doleum, kad; dolium, kád.

tina, cheber = cseber.

tunella, hordou = hordó.

555. *vegetituum, althalag; vegeticulum, általag* vagy általag.

lagona, yegy = üveg.

Ductile, chap = csap.

plebsidera, theulthew; clepsydra, töltő.

flasca, palasch = palaczk.

560. *iusca, yechye; iusta, itcze.*

agusterium, ausca angustar; az itt magyar szó képi-
szereplő *angustar* nem egyéb mint a latin szó helyesebb formája:
angustarium = egy szűk száju edény, valami palaczk vagy
korsó féle.

peccarium, pahar = pohár; l. 829.

asitus, forbath; l. alább a *timorphus* szót 830. szám alatt.
Az *asitus* latin szónak alig ha van köze a görög ἄσπις-hoz, de a
forbát, legalább a szó mai jelentése szerint, semmiképen se
tartozhatik az edények nevei közé.

chyphus, pahar; scyphus, pohár, l. 828.

565. *vitrum, vyueg, olv. üveg.*

cuppa, cuppal, olv. kupa.

reclinatorium, keneclew olv. könyöklő.

Itt vége a szakasznak, az új szakasz címe a következő egész
sort foglalja el és így szól:

Secunt^r nomina vestium et ornā^rt^r, az az:

Secuntur nomina vestium et ornamentorum.

Lectus, ag, olv. ágy.

cubile, ag.

570. *grabatum, ag.*

lectile, kypa'n; a latin szó nem tartozik a szokottak közé s
alkalmasint a következő két szó téves származtatásának köszöni
eredetét; a magyar szó nyilván kiparn és vagy: kis párna
hiányos leírása vagy tán fejpárna szóból van elrontva.

supellectile, agfel, idem; itt alkalmasint ágyfej olva-
sandó; a fel e helyett fej más helyt is fordul elő; lehet azon-
ban ágy föl = ágy föle is.

suplex, ág fedél; *superlex* nyilván a *supellex*-ből van kiokoskodva s ez okoskodásból foly a magyarítása is: ággy fedél.
capete, z en eg; *tapete*, sz ő ny eg.

575. *lodex*, laz nak; *lodix*, las nak.

filtrum, nemes, olv. neme z.

filtrum, neme zt; téves és hibás ismétlés, a mit abból is láthatni, hogy eredetileg m e m e z t - e t írt, de az első m harmadik vonását kihúzta.

scaltrum, magára áll, a megfelelő magyar szó nincs ott, de a latin szó is ismeretlen és alkalmasint hibásan van írva.

matta, gy ken, olv. gy é k é ny.

580. *storium*, gy ken, az előbbi szó és e között miniummal oda írva áll e szótag: si, mint ha a két szó közé be akarta volna szúrni; a helyes alak: *storea*, gy é k é ny.

Cortina, z a p o n a; Páriz Pápai szerint *cortina* = kárpit, ágy superlát; a *z a p o n a* szót nem találom a rendelkezésemre álló szótárakban; a Nyelvtörténeti szótár nem ismeri.

pluvinar, p a r n a; a latin szó így volt írva *pluvianar*, de az *a* az *i* után ki van húzva; helyesen *pulvinar*, p á r n a.

pluvinarum, p a r n a h a y; *pulvinarium*, p á r n a h a j.

Cerule, v a n k a s; a latin szó helyesen *cervical* vagy *cervicarium* = v á n k o s.

585. *lintiamē*, l e l a h; *linteamen*; a magyar képiben álló l e l a h nem egyéb, mint a német *leilach* = l e p e d ő; l. 643.

cusinus, v a n k a s; a francia *coussin* latinos formája, jelentése v á n k o s.

matrozymum, m a t r a z; a latin szó ismeretlen, alig ha nem a német *matratze* származéka, hiszen a magyar m á t r á c z is onnan ered (*mathalacium*).

carpoltios, k a r p i t; a latin szó itt is önkényesen alakított forma e helyett *carpita* = k á r p i t, s ez is az olaszból van véve.

limbude, h o m n y vagy k o m n y. A *limbude* kétségtelenül *limbus*-szal van kapcsolatban és valami szegélyt vagy szegélyes ruhát vagy ágyneműt jelent; a magyar szó első betűje bizonytalan, lehet h is és k is, de egyikkel sem ismerem.

590. *canapca*, a g l e r; a latin szó a módosított *conopœum*, a mely ágy fölibe kifeszített szúnyoghálót jelent és *Canopus* egyiptomi városról van elnevezve. Ebből azt lehet következtetni, hogy az

agler első szótagját úgy-nak kell olvasni, de hogy aztán a ler vagy lör mit jelent vagy minek a romja, nem bírom kisütni.

papilio, bibor bereth; a *papilio* jelentését tudjuk, tökélyesen egy a belőle alakult francia pavillon-éval, tehát menynyezet v. sátor; a bibor bereth v. berecz v. berecs kifejezést nem ismerem.

Tentorium, schator = sátor; itt csak a németes írásmód érdekes; írónk alig ha német ajku volt, de meglehet, német ajku írásáról másolt.

dypolis, kenthés; *diplois*, köntös.

vestis, ruha.

595. *vestmentum*, ruha.

polimica, metelt ruha; *polymita* (vestis) sok színű tarka ruha; a metélt itt tán = csikos.

katabieta, idem, merőben ismeretlen szó; egy lengyel öltöny létezik kac zabajka néven, de ez alig ha ide vonható.

spatulosus, kives; ismét egy talány; a *spatula* szó kétértelműsége miatt nem lehet tudni, mi épen itt a jelentése a *spatulosus*-nak, annál kevésbbé lehet hozzá vetni, hogy kives v. kives mi akar lenni. Sejteni sokat lehet, de bizonyost nem.

tindata, fuselth; ebből is bajos kisütni valamit; valószínű, hogy itt is ruhaszövet színe vagy minősége van jelölve, az a *tindata* szót a *tingo* valamely származékából ferditettnek sejtetné, ám ehhez semmikép se talál a fuselth, a melyben tán fűsült lappanghatna; de tán egyik sem áll, és lehet itt egy ruhadarabról szó.

600. *irista*, rokolya; a magyar szó elég tiszta, a latin ismeretlen; vajjon nem az *instita* torzképe?

Crinale, kozorou, olv. koszorú; Páriz Pápai szerint *crinale* = főkötő.

frata, palasztel; a latin szó a rövidítés szokásos jelentése szerint lehet: *fratua*, *fratura*, *fratra*, *fratria*; a magyar palasztel nem kétes, s így nagyon valószínű, hogy a latin szó valami kapcsolatban van a rojt-ot jelölő *franchicia*-val.

armilla, engual; ha a magyar szó itt csakugyan ingvállnak olvasandó, e czikk felette érdekes; eddig úgy tudtuk, hogy *armilla* = karperecz, örv.

neglicium, pochno; a *neglicium* szót nem ismeri ugyan se

Ducange se más szótár, de hát a *pochno* is idegen; a kapcsolattól lehetne tán valami *pocs-félét* kieszelni, de nincs rá eleendő alap.

605. *falameterela*, *phathyol*; a magyar szó minden esetre: *fátyol*; a latin szó alig ha nem eltorzítása ennek: *faleramentum*.

fascia, *orchon*; a magyar szó alább 620 egyjelentésű a *flamiola* szóval, a mi arra utal, hogy a latin szót így olvassuk: *fascia*; ekkor *orchon* (*oreson*?) valami főköttő félét jelentene; nem lehetetlen; de a szó alig ha magyar.

vita, *chepez*; *vitta*, *csepez*; a csepezsz mint női főköttőt jelentő szó még él a székelység közt, előfordúl csápszsa formában is, a mi a lengyel csapka-ra emlékeztet.

mutum, idem *chepez*; a latin szó úgy látszik *mutrum*, a mi változata a *mitra*-nak; Ducange ismer egy *mutrella* szót, a mely kicsinyzője.

Aucupeta, *varoth chepez*, ez *varrott csepez* volna, vagy, a mint ma mondanák: *varrottas főköttő*, tehát *aucupeta* el van torzítva ebből: *acu picta*.

610. *pilionum*, *konth*; *pilionum* el van torzítva valami *pileu* . . . féle szóból; a magyar szó *konty*.

mitra, *syueg*; *mitra*, *süveg*.

ciara, idem; olv. *tiara*.

nimbus, *aranfonal*, olv. *arany fonal*, Ducange szerint *nimbus* = arany fonalból való fonadék a nők homlokán.

linilius, *aranyas fedel*; voltaképpen *limbus* változata az előbbi *nimbus*-nak, *aranyos fedél*.

615. *Monile*, *kezentheu*, olv. *kösöntyű*.

Spint', *arantheu*; *spinter*, *arany tű?* alig ha nem arany *kösöntyű*-ből zsugorodott össze.

iauris, *hyg*; *inauris*, *higy*. V. ö. Ny. Sz.

gallerium, *feyer fedel*; *galerum*, *fejér fedél*, főre való *fejér patyolat kendő*.

mauo'num, *fejer fe fedel*; *mavornum*, *fejér fő fedél* tehát az előbbivel egy jelentésű; különben a *mavornum* szót nem ismerem.

620. *flamiola*, *orchon*; itt alkalmasint a *flammeolum* van értve; az *orchon*-ra nézve l. 606.

disc'nale, *hay kethel*; *discernale* (?), *haj kötél*: *dis-*

cerniculum ismert latin szó és hajvალasztó tüt jelent, itt azonban kötő-ről van szó; noha Ducange nem ismeri a szót, nem lehetetlen.

fusia, partha; a latin szó alig ha nem rosszul olvasott *frisía*, a magyar: pártá.

Mataxium, zeues; érdekes, hogy emberünk itt a latin szóban görög ξ betűt írt, a melyhez hasonló az ő z betűje; különben *mataxa* a szó, és a magyar: szövés.

aurifusia, arany partha, olv. *aurifrisia*, arany pártá.

625. *lanula*, keznyő akasztalou; alkalmasint keszkenő akasztaló olvasandó.

piclid's, vy hel; a latin szó olvasása: *periclidris*, de ez a szó nincs se latin se görög szótárban; az vy hel = új hely(?) nem mond semmit, bajos itt kitalálni, mi lehetett az író előtt. Még is lehetett *periscelis*; de a magyar szó így se talál.

Torques, rezes. Hogy nem rezes a helyes olvasás, világos; azt sejttem, hogy reczés t. i. nyakék.

velum, soporlath = superlat vesd ő. 639.

sertum, kozoro olv. koszorú.

630. *serpata*, redelth; a latin szó el van torzítva, a magyar alkalmasint: redőlt.

Aurifilia, hyg = fülbevaló, l. 617.

šbiccta, beles ruha; *subiecta*, bélés(es) ruha vagy belső ruha.

Annulus, gyrow; *anulus*, gyűrű.

gemma, geng olv. gyöngy.

635. *berilus*, berlageng; *beryllus*, berlagyöngy.

pma, fejegeng; *perma* (perla?), fejér gyöngy.

schaphirus, saphol; *sapphirus*, sáfol.

rubinus, rulthen nem kapok ehhez hasonló magyar szót, alig ha nem akart egyszerűen rubin lenni.

Pemicascina, soparlah. A latin szó ez idomban merőben ismeretlen s kétségen kívül el van torzítva, a magyar szó a már 628 alatt is, mint *velum* jelentése volt felhozva s=superlát.

640. *aphithedium*, garnatus torzalakok, nem bírok belőlök készíteni semmit.

thorale, paplon, olv. paplan.

culcit™, idem; *culcitra* tehát paplan volna; úgy látszik, hogy a paplan itt derékalj jelentőségében áll.

lintiam, lepedeu; a latin szó még fel volt hozva 585 alatt, ott a német lelah, itt már a magyar lepedő áll mellette.

subpellicium, camza, olv. kamza.

645. *podus*, tabyr ruha; *podus* nincs, *poderis* egyjelentésű a *talariis*-sal; vajjon a tabyr talárt rejt-é, vagy pedig tabit ruháról van itt szó, a mely selyem ruhát jelent, de a melyhez *podus* semmikép se talál; nem merem eldönteni.

Calteus, zaru; *calceus*, saru.

citra, zekernye; a latin szó *ocrea*-ból torzult el, a magyar: zekernye.

albuca, cherek; Ducange Dieffenbach után: *Albutum*. [*Calceus peregrini*, vel *cortex arboris quercinæ*.] E szerint lehetne a latin szó *albuta* és jelentene a cherek = cserek valami cserzett (bőrből való) lábbelit. Másfelől csereke élő szó a székelység közt, a magyar nyelv szótára szerint valami ágas fa eszköz, a mely a fára kúszást könnyíti. Vagy tán a cserek a cserge változata? és *albuca* pokróczot jelentene?

ppedium, few: *praepedium*, fő az az lábfej.

650. *subsolum*, talp.

sotular, cipelyz! *soccular*, (?), czipellős a latin szó ismeretlen, tán *solea* torzított alakja.

sardius, capea, olv. kapeza vesd ö. 656.

calopes, idem; *calopus*, görög szó és fapapucsot jelent.

estival, bochor, olv. bočskor.

655. *caliga*, nadrág.

succus, capcha; *soccus*, kapeza.

pedial, keremheg; ha a magyar szó: körömhegy, semmiképp se talál a latin szóhoz.

pediale, thekerew; a latin szóban az *a* ki van húzva, pedig oda tartozik; a tekerő-re nézve k. l. M A: *periscelis* (??)

fibula, ar, olv. ár; vesd ö. 716.

660. *seta*, serke, olv. serte.

co'rigia, ziuu, olv. szij v. sziju.

allut™, phestek vag ih'; *aluta*, festék vagy írha.

Cuctis, ber; *cutis*, bőr.

peluis, midenlye, olv. medenceze; l. 833.

665. *pellis*, idem. Ha kell ékesen szóló bizonyság az író tudatlansága mellett, e két szó nyújtja. A *cutis* után fel volt jegyezve «*pellis*, idem», a mint igaz is; írónk szeme vagy esze a *pellis*-ről *pelvis*-re tévedt, a melynek magyar jelentését tökélyesen kiforgatta a formájából; utóbb észre vevén a hibát, oda írta a *pellis* szót is, a mely mellett az «idem» a bőrr-re vonatkozott, holott már most a medenczé-re vonatkozik.

torcum, idem; ez betetőzi a képtelenséget, már most *corium* (így olvasandó a latin szó) is=medencze.

soleam, fa talp; a latin szóban az m hiba.

*āmtu*z, zc., olv. *amentum* et cet., e szó magyar jelentése ki-maradt. Vége itt a szakasznak is.

Secuntur nomina pannorum et metellorum (így!)

Pannus, pozthow, olv. posztó.

670. *purpur*, barsan; *purpura*, bársony.

rustura, kerek barzon; *rustura* nines, a kerek bársony is gyanús; vajjon nem *rustica* t. i. *purpura* értendő és kender(es) bársony?

breteus, scarlath; tán *brecius* az az berzsen fával festett, de ez nem lehet; a magyar: skarlát.

scarlatus, idem.

Genti, *genti* az az Gent németalföldi városról nevezett, mert ott készült posztó.

675. *brunedus*, zederjes, olv. szederjes.

virideus, zöld; *viridis*, zöld.

coccanatus, zarpozthow; *coccinatus*, szár posztó.

Virgulatus, tarpozthow; olv. tarposztó; a tar itt nem kopasz, hanem tarka jelentéssel áll.

coloricus, idem; olv. *colorius*.

680. *dīūsicolōis*, zeregel viola; *diversicoloris*, seregély viola.

polimeticus, ordas zinev, olv. ordas színű.

Camellinus, kamalen; *camelinus*, kamelot.

blaucus, keg; *blaucus*, kék.

exametus, scamith, olv. szamit a német Sammet = bársony.

685. *griseus*, zyr=szürke.

Barhanus, velez, ez össze van vonva ebből velencez--- a német *Barchent*.

fustonicus, dupleeh; *fustanicus*, duplás (?).

pecia, veg poztow, olv. vég posztó.

brusul, bressel, olv. bresszel = brüsszeli posztó; vagy boroszlói.

690. *Moritus*, morych; *moratus*, morics, úgy látszik ez utóbbi szó német: t. i. *mohrisch*, az az sötét színű, feketés.

dornetus, darni, olv. dorni, az az doorniki (tournai-i) posztó.

ruphicoloi's, veres zinev; *rufi coloris*, veres színű.
rubicoloi's, idem.

bissus, bíbor.

695. *sindo*, golch; *sindon*, gyolcs.

tindatus, then (?). A két szó eredetileg össze volt írva így: *sindotindatus*, golch then; utóbb egy vékony miniom vonallal választotta el a latin szókat. *Tindatus* el van torzítva ebből *cindatus*, a mely fél selymes igen vékony gyolcsot jelent s egyjelentésű a *sindon*-nal; a németek ezt a gyolcsos szövetet *Zindel* név alatt ismerik. Hogy a *then* önálló szó-e és a *cindatus*-nak felel meg, vagy a *golch* függeléke, nem bizonyos. A *cindatus* magyarul *czendely* és *csindely* néven fordul elő.

maneries, zyn; a *maneries* létező szó és a *manière* francia vagy *maniera* olasz szó megfelelője; ehhez a *zyn* csak úgy talál, ha *csin*-nak olvassuk, a mi nem lehetetlen; lehet azonban ez a szó *materies* ferdítése, és ha *zyn e* helyett áll: *zyr*, kijő belőle: *materies*, szőr s ezt valószínűnek tartom.

bructum, gaputh; talán *brunetum*, gyapot.

tunica, zognya, olv. szoknya.

700. *palium*, palasth; *pallium*, palást.

clanus, idem; olv. *chlamys*.

mantellum, palasth = palást.

byptita, hazanus; *bipertita* a tiszta olvasás, de nem tudok mit csinálni belőle; lehet valami hasított vagy hasítékos ruha darab, s alig ha valami ilyes nem lappang a hazanos szóban.

caputium, chaprang; *caputium*, czafrang.

705. *capulum*, idem.

lunpidium, vége; a latin szó a legnagyobb valószínűséggel eltorzított *liripidium* s ennek meg is felel a magyar vége, t. i. a czafrang vége.

camisia, enk, olv. ing.

braca, berhe.

brachale, reythew, olv. rejtő, a latin szó *brachiale* formában is fordul elő és=sérvköttő, a mi igen jól talál a rejtő-höz.

710. *brachilium*, olv. *brachilium*, idem.

liga, zalacziw; olv. szalag szij.

sbliga, cacerziu; *subliga*, kaczérszijn, vesd ő. 986.

Cinclus, ew; *cingulus*, öv.

baltheus, partha ew; *balteus*, pártá öv. E szó előtt áll: *balh*, de e betűk keresztül vannak húzva, *baltheust* akart írni de a t betűt kifelejtette.

715. *balthea*, idem.

fibula, choth, olv. csat; vesd ő. 659.

spina, nyélw, olv. nyelv.

ruta, cophth, olv. kapes=kapocs.

je'retr, vag;

720. *calips*, akel; a két szó együvé tartozik és így olvasandó: *ferretrum* vagy *chalybs*, aczél.

cos, fen, azaz fenő kő.

incos, ylew; *incus*, ülő.

malleus, vereu; *malleus*, verő.

mola, ezuere kezereu, olv. öszvéres köszörű, ha az olvasás helyes, öszvérrel forgattatott köszörű volna itt értve; vajjon lehet-e száraz malom?

725. *rima*, rez; vesd ő. 543. Hogy *rima*=rés bizonyos; mégis kétkedem, nem kell-e itt így olvasni: *rame*, réz; ez olasz szó ugyanis használatban volt latin iratokban is; az öszszevetés könnyen eshetett meg.

cuprum, alu. Volt-e valaha a réznek magyarul alu a neve? Nem hiszem; inkább felteszem, hogy itt alu=ólom; ezt a következő szó is igazolja.

pbulum, bodok; *præbulum* nem egyéb mint eltorzított *plumbum*, a bodok pedig a következő czikkből áttévedt bádog.

stagnum, bódok; *stannum*, bádóg; a magyar szók átcsuszamlásának, úgy látszik, még is az ide tévedt *rima* az oka.

es, *erch*; *acs*, ércz.

730. *metallum*, idem.

faber, chouach, olv. kovács.

aurifaber, ethues, olv. ötvös.

aurum, aran, olv. arany.

argentum, esisth; *argentum*, ezüst.

735. *fantum*, pathko; *ferramentum*, patkó.

babatum, patko.

angarium, corlath=korlát.

scaptr, idem; a latin szó nem *scaptrum*, hanem *scaphon*.

ferale, patkolnya; úgy látszik e szó ige *ferrare*, patkolni.

740. *blanetus*, patk seg; a latin szó *vlanctus*-nak volt írva, de utóbb a v-t miniommal b-re javította; a latin szót nem ismerem, a magyar: patkó szeg.

falx, sarlow=sarló; e szót elébb hibásan így írta: *flax*, de aztán kihúzta.

faleastrum, kaza=kasza.

fenisena, idem kaza; a latin szó: *foenisea*.

forpex, ollow; *forfex*, olló.

745. *flebotus*, vereu vas; itt ismét kirí a német; a latin-görög szó *phlebotomum*, érvágó vas; a német az érvágást úgy mondja: zur Ader schlagen, innen lett: verő vas.

Artifex, alch=ács.

carpentarius, alch idem.

lapicida, kumyes, olv. kőmíves, ma kőfaragó.

securis, feysse, olv. fejsze.

750. *securicla*, kis feyze; *securicula*, kis fejsze.

Dolabrum, bard=bárd.

trebellum, furo; *terebellum*, fúró.

terebrum, idem; helyesebben: terebra.

ascia, zalu=gyalu.

755. *planctum*, idem zalu.

surtulus, chakan; *sarculum*, csákány.

capatorium, horlow; *cavatorium*, hornyoló.

celtis, vezew, olv. véső.

massa, zen vas, szín vas (?). Itt végződik a szakasz a rövidített szókkal: *et cetera ut supra*.

Az új szakasz ezíme ismét egész sort foglal el.

Secuntur nomina curruum ac ceterorum.

760. *Curus*, zeker=szekér.

cu'riclus, kis zeker; *curriculus*, kis szekér.

plaustr, thar zeker; *plaustrum*, társzekér.

plaustellum, kis thar zeker=kis társzekér.

cadria, mazyá; *quadriga*, mázsa=teherhordó szekér.

765. *iugum*, yga=iga.

byga, thaliga; *biga*, taliga.

vehiculum, zan; *vehiculum*, szán.

auriga, zeker vezethew=szekér vezető.

vector, idem.

770. *cu'ifer*, idem *currifer*; e szón kezdődik egy sor, a melyben a latin szók az akkori folyóírással vannak írva. Vesd ö. 964.

tn'o, ayancha; *trenus*, ajansa (?). A magyar szót nem ismerem; a latin szó után itélve valami szán vagy korcsolya félet jelent; Ducange szerint *traina*=*vehiculum sine rotis*.

reda, ham, olv. há m.

u'da, farham; *vereda*, farhám, vesd ö. 963.

epi'da, ham ez kezt *epireda*, hámeszköz (?). Hogy e három szó magyar jelentéseit honnan vette, bajos kitalálni; köztudomás szerint *reda* v. *rheda*=szekér; *veredus*=ló; *epireda* ismét=szekér vagy szekér felszerelése.

775. *colle'ū*, hamach; *collerium*, hámacs (?). Ugy látom, hogy itt alkalmasint az a járom féle szerszámdarab van értve, a mely németül: *Kummet*, és latinúl *epireda*, néven is előfordúl; nem lehetetlen, hogy a *hamach* is a *kummet*-ből van elferditve. E szó után ismét a rendes írásra tér vissza.

rota, kerek.

avis, tengel.

lama, zekertalp; a *lama*, ismeretlen szó; a szekér talp az-e, a mi közönségesen keréktalp vagy egyéb, nem tudom.

pirgus, keuew; talány; kenő? sem a latin szót nem találom ily jelentésben, sem a magyart.

780. *longale*, ny h t h o w, olv. ny u j t ó.

furgale, a magyar szó anynyira elsűrlődött, hogy olvashatátlan; sejtem: *furcale*, r a k o n c z a.

furale, e p l e n; *forale*, e p l é n y.

scrialere, idem; a latin szó ismeretlen torz.

trebelles, o l d a l.

E szó után áll *et cetera*, azután az érthetetlen szó *punthschus* vad, bizonyosan valami német allotrium, és ezzel végződik a szakasz; az új szakasz címe ismét egész sort foglal el és így szól:

Secuntur nomina Canum et cetera.

785. *Canis*, e b.

caniclus, k i s e b; *caniculus*.

leprosus, a g a r, a latin szó előtt áll *psi* keresztül húzva, aztán *lepusus*=*leprosus*, de utólag még a *ro* miniummal van a sor fölibe írva, úgy hogy voltaképen *leporosus* áll ott, e helyett: *leporosus*, a g á r.

silens, c a m a z; az olvasás éppen nem kétes, mégis az a gyanúm, hogy a helyes: *silus*, k a m a s z.

investigator, v e s n e k, olv. v e z é r e b.

790. *Molossus*, n e m e n y a r o; *molossus*, n y o m o n j á r ó.

velter, a g a u a g h o r t h. *Canis veltris* vagy *veltrahus* vagy *vertragus* németül=Welter=agár vagy horth, az utóbbi szó szláv eredetű *chrt*=agár, latinul: *vertagus*.

clacula, v í s l a; a latin szó ismeretlen.

odoriferarius, v y z l a, idem; tehát v i z s l a.

odorifetus, idem.

795. *lyscitus*, v y z l a.

turper, c h e n k; olv. c z e n k.

cattus, k e l k; *cátulus*, k ö l y ö k.

venator, v a d á z = v a d á s z.

venaculum, k e p; *venabulum*, k é p. V. ö. NySz.

Itt végzi az ebek neveit és új szakaszt kezd cím nélkül csak egy bekezdő jegy van ott.

800. *vinea*, z e l e w, olv. s z ő l ő.

vinitor, z e l e w s = s z ő l ő s.

[*vitis*, z e l e w t h e w = s z ő l ő t ő.

wua, z e l e w; *wa*, s z ő l ő.

Palmes, zelew vezze=szőlő veszsző.

805. *pampinea*, zelew level; *pampinus*, szőlő level.

rachnus, zelew gerezd; *racemus*, szőlő gerezd.

botrus, zelew few=szőlő fő.

Agrestum, egrez=egres.

vindemium, zelew scedeti kor; *vindemia*, szőlő szedeti kor.

810. *matena*, zelew mege; *maceria*, szőlő mesgye.

labruscia, vad zelew; *labrusca*, vad szőlő.

vindemiato zelew zedew; *vindemiator*, szőlő szedő.

Achinus, zelew mag; *acinus*, szőlő mag.

torcoral, zahtho; *torcular*, sajtó.

815. *nectar*, muskath ma muskotály.

mellitum, pusanth; hogy *mellitum* (ez t. i. a helyes írás) mézes v. legalább is édes bort jelent, bizonyos, de a *pusanth* szónak nem bírok nyomára jutni.

ydromel, chemege; *hydromeli*, csemege; itt is a latin szó vízből és mézből készített italt jelent; a szó előtt álló és keresztül húzott *ydo* az *ydro* hibás kezdete.

mustum, must.

vinum, bor.

820. *fax*, seprew; *faex*, seprő.

potus, venerek, olv. vonerek.

cervisia, ser.

medo, miz ser; *medo* a latinositott német *Meth*=mész ser nem méhser.

brassium, zalad, olv. szalad.

825. *Brassinum*, virich, olv. virics.

paxilla (praxilla?)

braxillium, idem verech; az egymásután következő három latin szó csak változata a *brace* szó származékainak; *brace* ugyanis minden gubonanem, a melyből szeszes italt készítenek; vesd ő. a francia *brasse* szót; *verech* különben=*virics*.

chiphus, pahar; *scyphus*, pohár, l. 564.

peccarium, idem; l. 562.

830. *Timorphus*, forbath; honnan esúszott ide be ez a szó, a mely valóság szerint *τιμωρός* és csakugyan a *forbát* jelentésével egyezik, bujos megmondani. Mint a hogy már 563. sz. alatt *asitus*

szónál megjegyeztem, úgy látszik a *forbát* szó jelentését az író nem tudta és valami ivó pohárnak képzelte.

Ciatus, idem; *cyathus*, az idem itt természetesen nem a hibásan becsúszott *forbát*-ra, hanem a megelőzőtt *pohár*-ra vonatkozik.

Symphonum, *sahthar*; *simpulum* (?), *sajtár*.

pelvis, *medenceu*, olv. *medenceze*, l. 664.

bruinus, *maza pahar*; *bruinus* ismeretlen szó a latinban; a *maza* vagy *mázsa* vagy a német *Masz*; minden esetre itt nagyocská ivó edényről van szó s úgy hiszem ez *mázsa pohár* volt, noha szótáraink a *mázsa* ilyen jelentését nem ismerik.

835. *Cantarus*, *chезew*; *cantharus*, *csésze*.

patina, idem; a latin szó eredetileg úgy volt írva: *potia*, utólag miniommal kijavította az *o* betűt *a*-vá és az *i* fölibe odatette a rövidítést jelző jegyet, a mely szerint így kellene olvasni: *patina*; még is azt hiszem, hogy inkább *patera* akart lenni.

crater, *phenn pahar*; nem bírok hozzá vetni, hogy az a *fenn pohár* mit jelenthet; a *crater* jelentése eléggé ismeretes.

linter, *valu*, olv. *válu*.

silvest', *malathar*; mind a két szó el van torzítva, nem is talál a *silvester* ebbe a sorozatba.

E szón végződik a szakasz e rövidített szókkal: *et cetera ut supra*; az új szakasz czíme:

Secuntur nomina fructuum et cetera.

840. *Fructus*, *gemelch*, olv. *gyümölcs*.

fructuosus, *gemelches*=*gyümölcsös*.

pomerium, *gemelch kert*; *pomarium*, *gyümölcs kert*.

pomus, *alma fa*.

pomum, *alma*.

845. *pirus*, *kertuel fa*=*körtvély fa*.

pirum, *kertuel*=*körtvély*.

psicus, *barasc fa*; *persicus*, *barack fa*.

psicum, *barassch*=*persicum*, *barack*.

dolerus, *godolya*, nem értem, ily nevű gyümölcsöt vagy növényt nem ismerek; azonban nem lehetetlen, hogy itt torzképe áll ennek: *dactylus*, *datolya*.

850. *figus*, *fige* [*fa*].

coctanus, [*bis alma*] *fa*.

coctanum, bis alma=birsalma; hogy a *cidonium* (malum)-ból előbb *cotoncum* utóbb *coctanum* lett, annak nem a mi irónk az oka.

pirunus, zilva fa; *prunus*, szilva fa.

prunum, zilva=szilva.

855. *amigdulus*, mondola fa; *amygdalus* helyett.

amigdulum, mondola; helyesen: *amygdalum*.

sorbellum, berkenye.

sorbellus, berkenye fa.

cerasius, cheresnye fa; *cerasus*, cseresnye fa.

860. *cerasium*, cheresnye; *cerasum*, cseresnye.

Merasion, meg fa=medgy fa.

merasion, meg=medgy.

nux, dyo=dió.

nuxcellum, dyo fa=dió fa; e két szó úgy volt írva előbb: *nix* és *nixcellum*, azután javította ki miniommal.

865. *Auellanus*, monyero fa=mogyoró fa.

auellanum, monyero=mogyoró.

espulus, naspolya fa.

sicomorus, zedeyri fa; *sycomorus*, szederj fa.

Morus, idem.

870. *morum*, zedeyr, olv. szederj.

fragus, eper fa.

fragum, eper.

rubus, bokor, olv. bokor.

dumus, idem.

875. *Oleaster*, olaj fa; *oleaster*, olaj fa.

cinis, keken fa, olv. kökény fa; *cinus*(?)

cinum, keken, olv. kökény.

acateca, zolma; *acacia* Molnár Albert szerint közönséges neve a kökénynek; zolma pedig a magyar nyelv szótára szerint *solanum melongena*, Diószeginél egyiptomi alma.

glans, moch, olv. makk.

880. *glandines*, magch fa; *glandifer*(?), makk fa. Itt végződik a szakasz a szokott et cetera nélkül. A benne elsorolt latin és magyar gyümölcsnevek tetemesen elűtnek a ma divóktól; írásbeli hibák-e az eltérések vagy valósággal dívtak ezek a nevek, nagyon bajos eldönteni. Az új szakasz címe ismét egész sort foglal el így:

Secuntur nomina lignorum et cetera.

Silva, Erdew=erdő.

nemus, berek.

indago, gepew=gyepű.

furter, euezytnes ueze; *frutex*, eresztevényes vessző.

885. *saltum*, ligeth; *saltus*, liget.

p̄dium, . . . fa. A *p̄* még a 10-ik lap alján van, a 11-ik lap a *dium*-on kezdődik. Ez a lap portól, füsttől és rá esett mézscseppektől annyira mocskos és kopott, hogy egy-egy szó merőben olvashatatlan. A rendes szokás szerint olvasva a latin szó *praedium*; de nem lehetetlen így is olvasni *praedurum*, s ekkor a magyar szó lehetne kemény fa; de csak a fa bizonyos, az előtte levő nyomok kivehetetlenek.

syrculus, fiatal; *surculus*, fiatal (csemete).

vimen, rekertye, olv. rekettye.

vlmus, zil fa; *ulmus*, szilfa.

890. *abies*, fagal fa, olv. fagyal fa.

junipus, apro fenyő; *juniperus*, apró fenyő.

Ez utóbbi cikk arra enged következtetni, hogy az előbbiben a fagyal fa hibás, e helyett fenyő fa.

fagus, bik fa = bükk fa.

illix, telg fa; *ilex*, tölgyfa.

quercus, cher fa = cser fa.

895. *ornus*, hyhar fa, olv. juhar fa; ma a *fraxinus ornus* = vad körisfa; P.-Pápainál *ornus*, gyertyánfa, ma *carpinus*.

alnus, idem; az *alnus* ma égerfa, l. 908.

eginus, borostia fa; az *eginus* alkalmasint torz alak, *syringa*-ból lett-é, alig hiszem, még kevésbbé valószínű, hogy *laurus*-ból lett, pedig a borostyánfa vagy *laurus* vagy *syringa*.

fraxinus, kewres fa, olv. köris fa.

Sodaicus, bik fa idem; a bik fa ki lévén húzva, az jönne ki, hogy *Sodaicus* = köris fa volna; ám szódokfa = *tilia*, azaz hársfa; itt tehát ismét tévedés van.

900. *Acer*, idem; ma *acer* = juharfa; ez is tévedés.

planitanus, jegenie fa; *platanus*, jegenye fa; ez se talál; *platanus* ma boglárfa vagy napkeleti juharfa, de semmi esetre se jegenye.

cornus, sum fa, olv. som fa.

cornum, s u m = s o m.

tremula, nyar fa = nyár fa.

905. *Populus*, aproniar fa, olv. apró nyár fa.

tilia, has fa, olv. hárs fa.

erulus, eger fa.

alnus, idem; v. ö. 896.

reola, nyar fa; alig ha a *reola* nem rosszszul olvasott *tremula*.

910. *matrix*, gyrou fa; a *sambucus* szomszédsága azt sejteti, hogy *matrix* nem egyéb, mint csonka *tamarix*; ám a gyűrű fa = *cornus sanguinea*; itt zavaros volt a jegyzet.

sambucus, bozya fa, olv. bodza fa.

Caprificus, rago fa; ez (kecske) rágó fa volna, de ennek a latin neve *evonymus*, holott a *caprificus* = vad fügefá.

cedrus, cedrus fa.

expressus, cipressus fa; *cupressus*, czipressus fa, ma cziprus fa.

915. *arbutus*, vad alma fa, így mondja még Páriz Pápai is; ma az *arbutus*, kukojeza.

Marciana, vad alma; a latin szó ismeretlen.

Vaccinum, phagal fa; *vaccinium* azonban nem fagyal fa, a melynek latin neve *ligustrum*.

taxus, tiza fa, olv. tizza fa.

spina, tiuis, olv. tövis.

920. *trebulus*, idem, tiuis; *tribulus*, tövis; mai neve Diószeginél szurdancs.

Arbor, allo fa; álló fa, ma élő fa.

cortex, fa haj; olv. fa haj.

liber, r.us haj; a magyar szó eleje olvashatatlan; tán reus volt, azaz rös vagy rőzs.

Suber, belseu haj, olv. belső haj.

925. *lignum*, fa.

lignus, gertyabā való; itt a hasonhangzás hozta e sorozatba a *lychnus* szót, a mely gyertyában való (levő) szóval van fordítva, ma gyertyabél.

truncus, teken; *truncus*, töke.

stips, idem.

virga, vezeu, olv. vessző.

930. *virgultum*, haraszt, olv. haraszt.

rubetus, idem; a latin szó *rubetum*.

pinus, zimis fa; e magyar szó ismeretlen, de csehül az erdei fenyő neve smrck; alig ha nem ennek a változata a *szimis*.

pix, simis, olv. szimis.

A szakasz itt végződik, a félig üresen maradt sorban ez utasítás áll: *Disce puer dum tempus*. A következő szakasz czíme külön sorban ím ez:

Secuntur nomina equorum et cetera.

Equus, ló w = ló.

935. *equa*, kabala, a székelýföldön ma is dívó szó, l. 938.

ypus, ló w; olv. *hippus* (ἵππος), ló.

equatus, menes; *equaria*, ménes.

equa, kabala ismét mint 935.

emissarius, men; *admissarius*, mén.

940. *simarius*, dalin; *summarius* a régi *sagmarius*-ból átalakult szó teherhordó állatot jelent; a dalin szót nem ismerem; talán kapcsolatos a deli és dalia szókkal, a melyek származása úgy is homályos.

drometarius, idem; *dromedarius*, ma teve.

dext'arius, farib; *dextrarius*, paripa.

spadosus, herelt ló u; *spado* (?), herélt ló.

conipes, lepe w, *cornipes*, lépő.

945. *sonipes*, idem.

trancator, ygetew; a latin szónak nem kapom más nyomát, mint a spanyol *tranco* = nagy lépés; tehát ügető.

riciltinator, idem est; tán *resultator*?

palefridus, porozka = poroszka.

Az utolsó öt szó (944—948) miniummal van a lap szélire írva és nagyon bajosan olvasható.

Ternius, harmad fiu; *triennis*, harmad fű,

950. *biennis*, masud fi w, olv. másod fű.

niger, feketew, olv. fekete.

sbniger, roh; *subniger*, roh.

Albus, feyer, olv. fejér.

subalbus, peg, olv. pej (?).

955. *rufus*, veres.

rasus, magyar jelentése nincs.

rubrus, pej, olv. pej, v. ö. 954.

dronisius, zordon; a megfelelő latin szó alkalmasint (*grissellus*) *roncinus*; szürke szőrű.

marnillus, zeem; a magyar szó lehet szem és így nem lehetetlen, hogy a latin szó *maculatus* vagy *maculosus* volt, magyarul szem, azaz babos; a tomszédság vezet e sejtelemre.

960. *sciullatus*, almascine peg; *scutulatus*, almás színű pej, ma almás szürke.

rarius, isti low, olv. üsti ló = tarka.

traplatus, zobalo low; *crapulatus*, zabált ló.

veredum, zekeres low, olv. szekeres ló, v. ö. 773.

curiferus, idem est; olv. *curiferus*, v. ö. 770,

965. *equus*, lovag.

assinus, zomar; *asinus*, szamar.

onager, vad zamar, olv. vad szamar.

agazon, louáz, olv. lovász. V. ö. 1037.

mulus, vzuer, olv. öszvér.

970. *camellus*, theue; *camelus*, teve.

sella, nereg, olv. nyereg.

subsellium, hagman; *subsellium*, hagymán.

cicat'x, thur; *cicatrix*, túr.

cincla, heueder; *cingula*, heveder.

975. *lupo*, fekel; *lupus*, fékél; há itt hiba nincs, felette érdekes, hogy a fogas zablát fékél-nek nevezi.

ascensorium, kengyel, olv. kengyel (328).

strepia, kengyel.

frenum, fek, olv. fék.

rodibulum, zabra.

980. *abena*, enle; *habena*, emlő.

camus, here; a remek latinságban *camus* egy szájkosár-féle, vajjon here azt jelenti-e?

lorum, keplow, olv. gyepelő.

antena, katrengn; a latin szó: *antela* vagy *antilena*, a mely szügy előtt (ma szügyellő) jelent; a magyar szó el van torzítva, de nagy a gyanúm, hogy emberünk azt a szót a következővel zavarván össze, ez a torzszó farmatring-ból van eltorzítva.

Postena, olv. *postilena*, idem; ez farmatring.

985. *sellicappa*, nerg *capa*, olv. nyereg kápa.

sbliga, heg meriziw; *sbliga*, hegy menő szij vagy hagymánszj, mind a kettő lehetséges.

sellipar, nég gyátor; *sellipara*, nyereg gyártó.

tenatum, poch ~ *pectē eqē*. A latin szó valódi idomát nem bírom kisütni; a magyar *pocs*, magyarázatul az áll mellette: id est *pecten equi*.

strigilis, vakarou = vakaró.

990. *calcar*, sarkantiu = sarkantyú.

flagellum, ostor.

cincita, idem est; ez *scutica* torzképe. A szakasz itt végződik, a sor üresen maradt végén áll: *Ut supra ba*, a minnek semmi értelme. A következő czím:

Secuntur nomina brutorum et.

Grex, chorda = csorda.

armēta, cherdá; *armenta*, csorda.

995. *pecus*, magyarul nincs.

bos, oker, olv. ökör.

thaurus, bika.

vacca, ync, olv. ünő.

Bidens, tuluk = tulok.

1000. *emeritus*, ag öker, olv. agg ökör.

juuencus, ysew, olv. üsző.

vitulus, boryw = borjú.

ovis, yeh, olv. juh.

Agnus, baran = bérány.

1005. *aries*, coz, olv. kos.

muto, coz = kos.

v'uex, boch uag vru; *verrex*, bak vagy ürü.

capra, kegke, olv. kecske.

ircus, olv. *hircus*.

1010. *edus*, olv. *hodus*, bach = bak, a magyar jelentés mind a két szóhoz tartozik.

lana, gepiu, olv. gyapju.

seracium, serdek, olv. szerdék; a latin szó *serum*-nak a származéka.

laccinium, they fel; *lacticinium*, téj fel, voltaképen tejes étel.

lac, they = téj.

1015. *mulsem*, yro; *mulsum*, iró, voltaképen mézes ital.

sericum, sauo; *serum*, savó.

coagulum, thar; a téjoltónak ily forma magyar elnevezését nem találom sehol.

turaldus, thuro; olv. túró, a latin szó a görög τυρός származéka, de ez idomban ismeretlen.

formagium, idem thuro; pedig sajt.

1020. *caseus*, schayth, olv. sajt.

butirum, uay; *butyrum*, vaj.

casillum, sayth tarthow, olv. sajt tartó.

sinum, sayth nyomo = sajt nyomó.

amiltrale, feye eden; *multrale*, fejő edény.

1025. *ovile*, yeh ol; *ovile*, juh ól.

stabulum, ekur ol, olv. ökör ól.

Bostar, eker ol, olv. ökör ól.

subulus, dysno paztor = disznó pásztor.

sus, vad dysno = vad disznó, v. ö. 1062.

1030. *Porcus*, diznó = disznó.

porcellus, zildew disno, olv. süldő disznó.

sucbius, malach; *suellus*, malacz.

Scrophia, emeyzno, olv. eme disznó.

nensindus, arthan; a latin szó képtelen; bizonyosan *nefrendus* akar lenni, a magyar szó ártány.

1035. *aper*, hym = hím (disznó), l. 1061.

Alago, low pastor; *mango*, ló pásztor, helyesebben ló esiszár.

Agazo, zama' pastor, olv. szamár pásztor, l. 968.

mulio, ezuer pastor = öszvér pásztor.

Bubollus, ekur paztor; *bubulus*. ökör pásztor.

1040. *ennoytus*, kegke paztor; a latin szó nyilván ἀγρονομός = kecske pásztor.

opilio, yeh paztor = juh pásztor.

pant'na, heyuz; *panthera*, hiúz, l. 1051. Ez ide nem tartozó és azon kívül még nem is helyes fordításon végződik a szakasz,

így *et cetera ut*, a *supra* már nem fért oda; a következő szakasz ezíme:

Secuntur nomina ferarum et cetera.

Fera, vad.

bestia, idem.

1045. *elephas*, elephant.

gygas, orias; *gigas*, óriás.

leopardus, oroszlan mac; oroszlan macs(ka)?

unicornis, unicornys = unikornis.

buballus, byal, olv. bial = bival.

1050. *bosellus*, belyn; valószínű, hogy a *bosellus* csak változata a *bubalus*-nak, mert a bölényt is így hitták; a belyn ugyanis = bölény.

panth, heyo z; *panthera*, hiúz; ismétlése az 1042-nek.

tygris, wz; *tigris*, úz; ha nincs itt vétség, ez a szó nagyon érdekes.

Enthaurus, belem bika, olv. bölény bika; a latin szó csinált szó, de miből?

onager, l. 967. Ismétlés.

1055. *cervus*, zaruas; *cervus*, szarvas.

humulus, gím; olv. *hinnulus*.

caper, ez, olv. öz.

capriolus, ez olo; *capreolus*, öz olló.

ersus, medve.

1060. *ursa*, neye = neje, azaz nősténye.

aper, vad dizno = vad disznó, v. ö. 1035.

sus, neye; v. ö. 1029.

lupus, farcasch, olv. farkas.

lepus, nul, olv. nyúl.

1065. *volpis*, rouaz, olv. ravasz.

ulpina, rouaz bergerezna neye; *vulpina* ravasz (róka) börgerezna; azt hívén, hogy e szó nőstény rókát is jelent, utána tette: neje.

quintus, vad magka; úgy látszik *cattus* van elfordítve *quintus*-sá, a magyar: vad macska.

hermelus, helg, olv. hölgy.

hermelina, helg bergerezna, olv. hölgy börgerezna.

1070. *schabellus*, nuz; *sabellus*, nyuszt.

sabellina, nuz bergerezna, olv. nyuszt bőrgerezna.

mordor, nest; *martur*, nyest.

mardelina, nuz bergerezna; *marturina* (martelina), nyuszt (helyesen: nyest) bőr gerezna.

spiro, eueth; a latin szó *spirio* ez is alkalmasint eltorzítva ebből *scurio*, ez meg ebből *sciurus*, evet.

1075. *spiriolina*, eueth bergerezna, olv. evet bőr gerezna.

variolus, pegueth, olv. petymeg.

variolina, pegueth bergerezna, olv. petymeg bőrgerezna.

Beuer, vidra; olv. *bever*.

beuerina, vidra bergerezna; *beverina*, vidra bőrgerezna.

1080. *Fiber*, nerce, olv. nyércz.

glis, peley, olv. pele.

castor, hod = hód.

dampnam, ezuz: a milyen képtelen, olyan átlátszó; az akart lenni *dama*, őz, így volt még Páriz-Pápainál.

Gurgurio, geren; *gurgulio*, görény.

1085. *ylex*, vad kecke; *ibex*, vad kecske.

cazus, barz; *taxus*, borz.

circius, zeul, ez is érdekes torzképe ennek: *erinaceus*, sül = sün.

symca, monnok; *simca* kétségen kívül *simia* helyett áll és így *monnok* = majom volna; mint magyar szót nem ismerem; csak angolul *monkey* a majom, de ez alig ha ide vonható.

pmiscela, gezeu; *promustela* (?), gőzű.

1090. *Mustela*, menieth = menyét.

talpa, vakondok.

gattus, machka = macska.

gatta, neye.

mus, eger = egér.

1095. *oxinilegus*, macka; *murilegus*, macska; a csaknem lehetetlennek látszó torzítás megleli magyarázatát az *o* alakú m

betűben; *muhi*-ből könnyen lehetett *ozini* és ebből csak egy lépés van *ozini*-ig.

Muscipula, ege nyomó azaz egérfogó, macskát is jelent.

sorax, patkan; *sorex*, patkány.

bufo, hercek = hörcsők; l. még 1111.

lurosus, ír.

1100. *discipla*, zopán.

Itt vége ennek a szakasznak, a mely hemzseg a csodálatos öszszevetésektől és furesa hibáktól. Az utolsó két szó merőben érthetetlen és legkisebb fogantyút se nyújt a hozzávetésre. A szokott *et cetera* itt is megvan. Következik aztán az új czím:

Secuntur nomina vermium et cetera.

Vermis, ferek, olv. féreg.

vermiculus, kis fereg; *vermiculus*, kis féreg.

draco, sarkan = sárkány.

coluber, zomak, zomok-kigyó.

1105. *špens*, kigo; *serpens*, kigyó.

Anguis, vizy kigo = vízi kigyó.

ydrus, idem; *hydra*.

rana, beka = béka.

testudo, tolyakas, olv. tajkos.

1110. *cartugo*, *cartuga*, tekeneus beka; a két latin szó elsejéből a g betű ki van húzva; nem tartom lehetetlennek, hogy ez a merőben ismeretlen *cartuga* nem egyéb, mint eltorzított *testudo*; a magyar tekenős beka.

bupho, vars beka, olv. varas béka, v. ö. 1098

virus, mereg = méreg

venenum, idem.

venenosus, merges = mérges.

1115. *arana*, pok = pók.

viscarium, pok halo = pók háló.

conta, kazathew, nem értem, ily nevű állatot nem talállok; *contus* lehetne ugyan kaszatő = kaszanyél, de ez nem állhat.

lunata, *lutana*, chyga; a latin szók elseje ki van húzva, *lutana* = tekenős béka, itt esiga.

concha, idem.

1120. *sangŷsuga*, nadál; *sanguisuga*, nadály.

irugo, olv. *hirudo*, idem.

luborcus, *gelusca*; *lumbricus*, geleszta.

locusta, zasca, olv. sáska.

laterta, gyk; *lacerta*, gyik.

1125. *vīpa*, kygyo; *vīpera*, kígyó.

brutus, cherebeth; *bruchus*, eserebüly.

acalabus, cherebeth, idem; *carabus*, eserebüly.

orefereum, bochor; a latin szóban az utolsó *e* ki van húzva, tehát *oreferum* olvasandó, de a javítás is hibás volt, mert csak *orefream* szót találok, a mely módosulása az *aurifrigium*-nak és aranyos szegély-t jelent; bochor nevű bogarat nem ismerek, pedig itt nyilván bogár-ról van szó; hátha bochor = bogár?

Milio, idem. *Milio* mellékidoma ennek *milvus*, itt meg bogár volna; tán a német *Milbe* latinosítása?

1130. *Mon bonbifex*, zongebóchor; a *Mon* ki van húzva, marad: *bonbifex*, zengő bogár.

Basiliscus, vad; az író itt nyilván a szó tulajdonképi jelentése kifejezését nem tudta és helyet hagyott neki, a melyet azonban nem töltött ki.

tinea, moyl, olv. moly.

tirido, zu fereg; *teredo*; szú féreg.

carmus, ny fereg; *tarmus*, nyú féreg.

1135. *eruta*, hornyo; *eruca*, hernyó.

musca, leg, olv. légy.

cinifex, zuniig; itt is öszszevetés van, *sciniphes* egy hangya-faj görögös neve, a szúnyog meg latinul *culex*, de ez alább más jelentéssel áll.

cinomia, eb leg; *cynomyia*, eb légy, így mondja még Páriz-Pápai, de a szó növényt jelent.

trabio, mullice; *crabro* = lódarázs, a muslicza meg = *bibio*; ez tehát nem talál.

1140. *fornica*, hanga; *formica*, hangya.

culex, zaruas bogar = szarvas bogár l. 1137.

pulex, balha.

pedictus, tethew; *pediculus*, tetű.

apis, meh = méh.

1145. *examen*, raj; *examen*, raj.

assilus, vad mey; *asilus*, vad méh.

vespis, darazt; *vespa*, darázs.

vlto', m ű. E csonka két szó az utolsó e lapon; megfejteni nem bírom, nemcsak hogy e rövidítések rendes kiegészítése nem ad érthető szókat, alkalmasint el is vannak torzítva, tán maga az író se tudta, mit ír oda.

Sciarphio, *scorpya*; *scorpius*, skorpió.

1150. *Bibibilio*, bor fereg; a latin szóban a harmadik *bi* szótag ki van húzva, de még így is igen sok marad, mert helyesen így van: *bibio*, bor féreg.

A szakaszt végzi fél soron e nyilván német szó csoport: Vnu'schaydenleich das ist, a mely alig értelmezhető.

Az új szakasz címe:

Secuntur nomina auium et cetera.

Avis, madar = madár.

auicla, kis madar; *avicula*, kis madár.

aliger, zarnas, olv. szárnyas.

fenix, eg madár; a madár szóból az első a kimaradt volt s utólagosan jutott az m fölibe; a kifejezés maga két értelmű; vagy nem tudott az író magyar nevet, s azt írta: *phoenix*, egy madár; vagy pedig a phœnix magyar neve: egymadár, azaz, az a madár, a mely mindig csak egy a maga nemében a világon, akár szent madár értelmében.

1155. *grifo*, griph; *gryphus*, grif.

falto, zoliem; *falco*, sólyom.

accipiter, elw, olv. ölü vagy ölyv.

sufus, karul; *nisus*, karuly, a *nisus* elváltozása *sufus*-ra nem oly képtelen, a milyennek első pillanatra látszik, ha az akkori betűidomokat vesszük szemügyre.

nola, haranga; *nola* csakugyan = harang; de nem madár.

1160. *erodius*, karo, tehát ez is karuly, pedig gé m.

grifalco, zongor; *gyrfalco*, zongor? tudtomra a *gyrfalco* = kerecsen, zongor madarat nem ismerok.

istiulio, torontayl. A régieknél a torontál szót nem találom, pedig léteznie kellett, ha vármegyét nevezték el róla; az

újaknál pókot jelent, a melynek latin neve: *lycosata rantula*; *istiulio* latin szó ismeretlen.

aquila, kezeyley, olv. keselyű, ma sas.

vltor, luptā; *vultur*, luptán (?), a magyar szót nem ismerem; ma úgy tudjuk, hogy *vultur* = keselyű.

1165. *bistardus*, thuzuk; *otis tarda*, túzok.

grus, daru.

ciconia, strak; később esztrák ebből eszterág.

tignus, hatyw; *cygnus*, hattyú.

Olor, idem; v. ö. 1181.

1170. *pauo*, paua; *pavo*, páva.

bugio, ekerbica; *butio*, ökörbika = nádi bika.

columba, calamb, olv. galamb.

palumbz, vad calamb; *palumbus*, vad galamb.

turtur, gerlyce, olv. gerlicze.

1175. *Ana*, fiw; *anas*, fú.

aneta, reche; *anas*, récze.

Mergus, zarka, olv. szárcsa.

cabus, kaba; kába Páriz-Pápai szerint = *subbutco*; a latin szó ismeretlen.

pellicanus, pellikan.

1180. *ornix*, vad lud; *ornix* nem egyéb elferdített *ornis*, tehát általában: madár; Ducange-nál még találom; *ornix*. Gallina africa pinguisima, ez is Dieffenbach után.

Olor, gengyer; gyöngyvér MA. v. ö. 1169. Az *olor* jelentéshez a *gyöngyvér* nem talál?

glutus, guzar; azt hiszem, a magyar szó gunár.

auca, lúd.

fiscianus, fachian; *phasianus*, fáczán.

1185. *pdix*, fogol; *perdix*, fogoly.

nys, fauid; a latin szó ismeretlen, a magyar: fajd.

co'nix, variu = varjú.

Pica, zarka = szarka.

manedula, chka choka; *monedula*, esóka, a hibás chka ki van húzva.

1190. *fisschedula*, seregél, idem; *ficedula* Molnár Albertnél csakugyan seregély, mégis a seregély szó ki van húzva, mint

ha *ficedula* is csókat jelentene; az *idem* hibásan van ide húzva, a következő szóhoz tartozik.

trudela, seregely; a *trudela* szót nem ismerem, a seregély latin neve: *sturnus*; egyébiránt lehet *trudela* a *turdus* elferdítése.

merula, rigo.

Turdus, zerdal; itt is aligha nem kísért a seregély.

gratulus, zaya; *graculus*, szajkó.

1195. *muriceps*, verche, olv. vérese.

anapda, hakallo; sem az *anaperda* sem a hakalló madár nevét nem találom a rendelkezésemre álló szótárakban, még hozzá se tudok vetni, hogy miféle madárról van szó, hogy tehát eddig nem ismert szó van-e előttem vagy elferdített szó.

dulcissona, filemyle, azaz fülemile.

filomena, idem.

milus, heye; *milvus*, héjja.

1200. *ardea*, gem = gé m.

q'sula, *q'scula*, haras; *quiscula*, haris; ám ez utóbbi latin neve *rallus*, az előbbi magyar neve: kukoriczakár, de ez a név aligha létezhetett iratunk keletkezése korában.

cuturnix, fyr; *coturnix*, fürj.

timidula, nomarek; a magyar szó nyomorék. Vesd ö.

Ny. Sz.

alauda, zamlka, olv. szántóka.

1205. *ascedula*, Cheruger; ha a magyar szó, a mint sejtem, ezinege akar lenni, a latin kifejezés egészen megismerhetlen.

cincipota, idem; éppen oly ismeretlen szó.

irundo, fecke; *hirundo*, fecske.

coruus, hollo; *corvus*, holló.

Upupa, poklonca = pokloncza eddig ismetetlen neve a büdös bankának.

1210. *vesptilio*, demenyrey, olv. denevér.

stuttime vagy *stuccime*, idem; ismeretlen.

noctua, bagul molon; a bagoly tiszta, de a molon mit jelent?

nocticorax, lelek madar; *nycticorax*, lélek madár.

Bulo, bagol; *bubo*, bagoly.

1215. *passer*, vereb = veréb.

- cuculus*, kukuch, olv. kakuk.
nidus, fezek, olv. fészek.
gallus, kakas.
gallina, emethuk, olv. emetyúk.
 1220. *pullus*, tykfiu, olv. tyúkfiú.
pēna, toul; *penna*, toll.
restrum, ar; *rostrum*, orr.
plumes.
Gamaraticus, wyhyrkeltheo; a magyar szó elég világos: új hírkeltő; de a latin honnan veszi magát, bajos eldönteni, lehet *Gramaticus*, *Camerarius*, de még *Garrulus* eltorzult formája is.
 1225. *nugigerulus*, haswkyseleo, olv. hazugviselő. Ezen végződik a szakasz, a mely szembetűnő bizonyosága, mily óvatosan kell e szószedet adatait felhasználni. Az új szakasz czíme két sort foglal el:
- Secuntur nomina qui pertinent
 ad mensam cum suis ceteris.
- Mensa*, aztal = asztal.
gliscera.
mensale, apbros, olv. abrosz, a mely az előző *gliscera* jelentése is.
gausape, idem.
 1230. *mappa*, kezkenew = keszkenő.
Manutergium, idem.
facit'gium, olv. *facitergium*, idem.
sedis, sek = szék.
sedile, sekheh = szék hely.
 1235. *scāpnū*, kis sek; *scampnum*, kis szék.
scabellum, zamul; az i ki lévén húzva, olv. *scabellum*, zámoly.
fabellum, legezeu; *flabellum*, legyező.
banka, panch, olv. pank.
tristeca, polch; *tristheca*, polcz.
 1240. *prandium*, ebed = ebéd.
Cenaculum, felestekum; *cenaculum*, fölöstököm.
obsenium, ossana; *obsonium*, ozsonna.
cena, vagara; *coena*, vacsora.

- cibus*, ethek = étek.
1245. *cibidium cibarium*, idem; az első szó kihúzva.
ferculum, idem.
edilium, ethek; *edulium*, étek.
merenda, myuesnek való ethek = mivesnek való étek.
- esca*, ethek = étek.
1250. *panis*, kynér = kinyér, kenyér.
torta, kalach = kalács.
circulus, idem.
formula, moruan = morvány.
azimus, pagacha = pogácsa.
1255. *azima*, couaz, olv. kovász; a görög ζύμη félreértése, *azyma* éppen kovásztalan kenyeret tesz.
fmentum, olv. *fermentum*, idem.
simula, zemle = zsemle.
precella, perech = perecz.
subcinericium, hamubasilth pogacha, olv. hamubansült pogácsa, *subcinericium*.
1260. *biscocis*, biscad; *biscoctus*, piskóta.
placenta, beles; az első n ki lévén húzva olv. *placenta*, béles.
passtillus, thykus; *pastillus*, tikos (?)
liba, pohanca, alkalmasint e helyett: pogácsa.
buccella, zeleth kenyér = szelet kenyér.
1265. *herbosa*, fures; füves.
paverosa, makos; *papaverosa*, mákos.
papolenta, lepeyn, *polenta*, lepény; az előbbiből hiányzó pa ideesúszott.
aciotica, huzuspera; a latin szó ismeretlen, azt hiszem *artocreas*-ből torzult el és húsos péra.
cunus, baznak; *cunnus* jelent valami sajátságos idomú süteményt, de a magyar szó ismeretlen.
1270. *divernum*, vakarch; *deverrium* (?), vakares.
ripa, boros kenier = boros kenyér.
obsogmogarus, leves kenyér.
frustum, remek.
cadras, negede; *quadrans*, negyed.

1275. *affus*, falath; *offa*, falat.

mica, kenyér bél = kenyér bél.

fragmētum, darab, olv. *fragmentum*.

muscido, pelez u.

muscidus, pelezues, e két magyar szó, ha helyesen van írva, eddig ismeretlen; latinul a szó *muscidus* = *musteus*, azaz mustos és mondják a még meg nem erjedt új borról.

Itt vége a szakasznak, az új czím:

Nomina quae pertinent ad coquinam.

1280. *Focus*, l. 1311.

coq'na, chohyna; *coquina*, konyha.

ignis, tuz = tűz.

pir, idem, ez a görög πῖρ.

fauilla, zikra = szikra.

1285. *carbo*, alut sen = aludt szén.

pruna, elevenzen = eleven szén.

Veru, nyas = nyárs.

craticla, vas nyás; *craticula*, vas nyárs; ez nem igaz,

l. 523. Itt rostély értendő.

carinea, vaznyas = vas nyárs, de a latin szó ismeretlen és alkalmasint torz.

1290. *galdar*, yst; *caldar*, üst.

tropes, vaznyas = vas nyárs.

lebes, feuld fazek = föld fazék.

Cacabus, fedew = fedő.

carenadus, hy kew; a latin szó alkalmasint *carenaria* egy borfőző edény; a hy kew, azaz hi kő (?) talány; vajjon nem szilke?

1295. *schartago*, serpenye; *sartago*, serpenyő.

olla, fazek.

testa, cherep = cserép.

scutela, thal; *scutella*, tál.

Discus, tanyer = tányér.

1300. *coclear*, kalan; *cochlear*, kalán.

surbile, olv. *sorbile*, idem.

brogium, lew; *brodium*, lé.

fascimula, talthartow, azaz táltartó; a latia szó alkalmasint *fascinula* egy koszorú forma karika tál alá való.

pinguis, keuer = kövér.

1305. *pinguedo*, keuserseg = kövérség.

popisma, pechenye hulathás; *poppysma*, pecsenye hullatás, helyesebben: csemesegés.

macer, ezteuer = ösztövér.

mac'e's, ezteuserseg; *mac'ies*, ösztövérség.

flama, lang; *flamma*, láng.

1310. *fumus*, fyst = füst.

focus, tyzhel = tűzhely, l. 1280.

ciner ül *cinis*, hamu, idem.

fax, yseug; olv. üszög.

cisto, korso?

1315. *orceus*, kis korso; *urceus*, kis korsó.

orcolus, korsow; *urcolus*, korsó.

Itt végződik szöszedetünk, az *orcolus* után üresen maradt sorban e szók állanak: *galea*, *cassis*, *cona*, *crista*, *pectorale*, *cultrum*, a melyek a szöszedetben mind meg vannak, azután következik a bevezetésben már közlött zárszó.

Az ezután következő «*sapientia Salomonis*» minket nem érdekel.

Ezzel átadom az iratot az érdeklődő köröknek és a nyilvánosságnak; bizonyos vagyok benne, hogy sok érdekest nyújt, ha nem szabad is minden adatát készpénzül venni.

Magyar szómutató

a beszczerzei szószedethez.

- Abrosz,** 1228.
ács, 746. 747.
aczel, 720.
ag, 568. 569. 570.
aga, 791.
agag, 197.
agár, 787.
agár vagy horth, 791.
ágs, 539.
ag ember, 58.
ag fedel, 573.
ag fel, 572.
agg ember, 58.
agg ökör, 1000.
agsg, 59.
agler, 590.
ag öker, 1000.
agoz, 539.
ag sig, 59.
ágy, 568. 569. 570. 590.
agyag, 197.
agy fedél, 573.
ágyfej, 572.
ágy föl, 572.
ajánca, 771.
ajtó, 330. 332.
ajtó küszöb, 532.
ajtó sarka, 530.
akel, 720.
akó, 489.
akw, 489.
alatság, 280.
alch, 746. 747.
alch seg, 280.
alcs fa, 921.
alcs viz, 255.
alona, 844.
alma fa, 843.
almascine peg, 960.
almaszinü pej, 960.
általag, 555.
althalag, 555.
alu, 726.
aludt szén, 1285.
alut sen, 1285.
angustar, 561.
anya, 20.
anyah, 20.
apaval egueng, 16.
apával egyyeng, 16.
apbros, 1228.
apró bojtortján, 387.
apro boythoryan, 387.
apro fenyő, 891.
apró fenyő, 891.
aproniar fa, 905.
apró nyárfa, 905.
ar, 1222. 659.
ár, 659.
aran, 733.
aranfonal, 613.
aranthen, 616.
arany, 733.
aranyas fedel, 614.
arany fonal, 613.
aranyos fedel, 614.
arany párfá, 624.
arany tű, 616.
aratás, 464.
arathas, 464.
aruig has, 514.
árnyék ház, 514.
árok, 216.
árpa, 469.
ártány, 1034.
arthan, 1034.
ár viz, 281.
ásó, 335.
assow, 335.
aszszony ember, 34.
asztag, 410.
asztal, 1226.
átalag, 555.
athval, 38.
athya, 15.
athya fiu, 31.
athyal, 38.
atya, 15.
atya fiu, 31.
atyal, 38.
ayancha, 771.
aythou, 330. 332.
aython kizeb, 532.
ayton sarca, 530.
azon ember, 34.
asztag, 410.
asztal, 1226.
Ábába, 46.
bach, 1010.
bádög, 727. 728.
bagol, 1214.
bagoly, 1214.
bagoly borsó, 479.
bagoly molon, 1212.
bagul molon, 1212.
bahol borsó, 479.
baj, 184.
baj fű, 353.
bajnok, 487.
baj szérű, 186.

- bajviadal, 188.
 bajviadal ba menés, 189.
 bajvívás, 185.
 bak, 1010.
 bak vagy ürü, 1007.
 balha, 1142.
 balin hal, 304.
 balyin hal, 304.
 baraczk, 848.
 baraczk fa, 847.
 baran, 1004.
 bárány, 1004.
 barase fa, 847.
 barassch, 848.
 barázda, 459.
 bárd, 751.
 bariag, 215.
 barlang, 215.
 baromtoluay, 174.
 baromtolvaj, 174.
 barsau, 670.
 bársony, 670.
 barz, 1086.
 bay, 184.
 bayinuag, 185.
 baynac, 187.
 bay phyw, 353.
 bayserew, 186.
 bayviadal, 188.
 bayviadal ba meses, 189.
 baznak, 1269.
 béka, 1108.
 békő, 528.
 belchew, 49.
 belel ualo kolch, 529.
 belem bika, 1053.
 belénd, 382. 406.
 béles, 1261.
 bélés ruha, 632.
 belől való kules, 529.
 belseu hay, 924.
 belső haj, 924.
 helyn, 1050.
 be menet, 325.
 ber, 663.
 berek, 882.
 bergerezna, 1066. 1069.
 1071. 1073. 1075. 1077.
 1079.
 berhe, 708.
 berkenye, 857.
 berkenye fa, 858.
 berlageng, 635.
 berla gyöngy, 635.
 beu meneth, 325.
 bezermen orsaga, 82.
 bial, 1049.
 bibor, 694.
 bibor bereth, 591.
 bika, 997.
 bik fa, 892. 899.
 bir, 315.
 birsahna, 852.
 bisahna, 852.
 bisahna fa, 851.
 biscad, 1260.
 bochor, 654. 1128.
 boch uag vru, 1007.
 boeskor, 654.
 boesor, 1128.
 bodok, 727. 728.
 bodza fa, 911.
 bogár, 1128.
 bojtörján, 359.
 bokor, 873.
 bolda, 118.
 bor, 819.
 bor féreg, 1150.
 borju, 1002.
 boros kenier, 1271.
 boros kenyér, 1271.
 borostian fa, 897.
 borostyán fa, 897.
 bors, 339.
 borstherew, 340.
 borstörő, 340.
 borsó, 478.
 boryw, 1002.
 borz, 1086.
 boykor, 873.
 boytoryaz, 359.
 bozya fa, 911.
 böléső, 49.
 bölény, 1050.
 bölény bika, 1053.
 bőr, 663.
 börgerezna, 1066. 1069.
 1071. 1073. 1075. 1077.
 1079.
 böszörmény országa, 82.
 bőrkönyök, 109.
 bressel, 689.
 breszszel, 689.
 burcunink, 109.
 bureun ynk, 109.
 buza, 467.
 bükk fa, 892.
 byal, 1049.
 Cacerziu, 712.
 calamb, 1172.
 camza, 788.
 camza, 614.
 capa, 336.
 capcha, 656.
 capcea, 652.
 cedrus fa, 913.
 chakan, 756.
 chalan, 398.
 chap, 557.
 chaprang, 704.
 chathorna, 232.
 cheber, 553.
 chemege, 817.
 chenk, 796.
 chepez, 607. 608.
 cheph, 492. 494.
 cheperkew, 437.
 cherda, 994.
 cherebeth, 1126. 1127.
 cherek, 648.
 cheren, 522.
 cherep, 1297.
 cheresnye, 860.
 cheresnye fa, 859.
 chier fa, 894.
 chergetek, 254.
 cheriger, 1205.
 chezew, 835.
 chimier, 94.
 chobhadaro, 493.
 cholyna, 1281.
 choka, 1189.
 chombor, 377. 378.
 chonok, 270.
 chorda, 993.
 chorozlouas, 455.
 choth, 716.
 chouach, 731.
 chuk hal, 306.
 chuka, 296.
 chyd, 227.

ehyga, 1118.
 eicér, 477.
 eipelys, 651.
 cipressus fa, 914.
 eoplith, 718.
 corlath, 737.
 comaz, 1255.
 coz, 1005. 1006.
 esikány, 756.
 esalán, 398.
 esap, 557.
 esat, 716.
 esatorna, 232.
 eseber, 553.
 esemege, 817.
 esép, 492. 494.
 eséphadaró, 493.
 esepcz, 607. 608.
 eserebüly, 1126. 1127.
 eserek, 648.
 esereke, 648.
 eserény, 522.
 eserép, 1297.
 eseresznye, 860.
 eseresznye fa, 859.
 eser fa, 894.
 eserge, 648.
 esergeteg, 254.
 eseruger, 1205.
 esésze, 835.
 esieser, 477.
 esiga, 1118.
 esik, 306.
 esiperke, 437.
 esőka, 1189.
 esonabor, 377. 378. 370.
 esónak, 270.
 esonda, 993. 994.
 esoroszló vas, 455.
 esuka, 296.
 euppál, 566.
 ezafrang, 704.
 ezóbus fa, 913.
 ezak, 796.
 ezet hal, 322.
 ezizány hal, 295.
 ezikszár, 377.
 ezimar, 94.
 ezmege, 1205.
 ezpeltős, 651.
 ezpesszus fa, 914.

ezompó, 293.
 ezölöp, 224.
Dajka, 41.
 dalin, 940.
 darab, 1277.
 darancs, 212.
 darázs, 1147.
 daraszt, 1147.
 daru, 1166.
 datolya, 849.
 dayca, 41.
 dedeus, 12.
 dédős, 12. 14.
 dédük, 14.
 domeneyrey, 1210.
 denevér, 1210.
 doth ez, 14.
 doth yk, 14.
 dinynye, 417.
 dió, 863.
 dió fa, 864.
 disznó, 1030.
 disznó hal, 290.
 disznó pásztor, 1028.
 dizno, 1030.
 üzno hal, 290.
 dorni, 691.
 draua, 248.
 Dráva, 248.
 Duna, 245.
 duplás, 687.
 duplech, 687.
 dyne, 417.
 dyo, 863.
 dyo fa, 864.
 dysno pásztor, 1028.
 dzsida, 125. 127.

Eb, 785.
 ebéd, 1240.
 ebír, 393.
 eb leg, 1138.
 eb légy, 1138.
 eb tej, 383.
 eb tey, 383.
 édes víz, 259.
 éd fej, 444.
 éd fel, 444.
 éd szár, 445.

ed zar, 445.
 egér, 1094.
 eger fa, 907.
 eger fark, 388.
 eger nyomó, 1096.
 eg madar, 1154.
 egres, 808.
 egrez, 808.
 eguengfiw, 32.
 eg veng, 44.
 egyenlő, 62.
 egymadár, 1154.
 egyveng, 44.
 egyveng fiu, 32.
 eke, 451.
 ekerbica, 1171.
 eke tartó, 453.
 ekew, 451.
 ekew tharthow, 453.
 eklelew hel, 126.
 eker fark, 400.
 eker ol, 1027.
 ekur ol, 1026.
 ekur pásztor, 1039.
 elefánt, 1045.
 elenseg, 168.
 elephant, 1045.
 eleven szén, 1286.
 elevenzen, 1286.
 ellenség, 168.
 élő fa, 921.
 elw, 1157.
 ember, 1.
 emberség, 6.
 ember sig, 6.
 eme disznó, 1033.
 eme thuk, 1219.
 eme tyuk, 1219.
 emeyzno, 1033.
 emlő, 980.
 engual, 603.
 enk, 707.
 enle, 980.
 eper, 872.
 eper fa, 871.
 eplen, 782.
 eplény, 782.
 erch, 729.
 érez, 729.
 erlew, 881.
 erldő, 881.

- eresztvényes vessző, 884.
 erír, 393.
 ermen orzaga, 76.
 ermyu, 75.
 es, 220.
 esisth, 734.
 esketheu fiu, 372.
 eskető fű, 372.
 ester, 396.
 ester paréj, 396.
 eszterág, 1167.
 esztrák, 1167.
 éték, 1244. 1247. 1249.
 ethek, 1244. 1247. 1249.
 ethues, 732.
 eueth, 1074.
 eueth ber gerezna, 1075.
 eueztynes ueze, 884.
 evet, 1074.
 evetbör gerezna, 1075.
 evez, 275.
 evező, 274.
 ew, 713.
 ewez, 275.
 ewezo, 274.
 ez, 11. 60. 1057.
 ezen feldy, 52.
 ezen földi, 52.
 ezenjő fű, 403.
 ezeryo fiu, 403.
 ez olo, 1058.
 ezteuer, 1307.
 ezteuerseg, 1308.
 ezner pastor, 1038.
 ezuere kezereu, 724.
 ezuz, 1083.
 ezüst, 734.
- Fa,** 925.
 fachian, 1184.
 fáczán, 1184.
 fagal fa, 890.
 fagyal fa, 890. 917.
 fa haj, 922.
 fa hay, 922.
 fa héj, 348.
 fa hew, 348.
 fajd, 1186.
 falat, 1275.
 falath, 1275.
- farcasch, 1063.
 farhám, 773.
 farih, 942.
 farkas, 1063.
 farkas gúzs, 124.
 farkas kasza, 124.
 farkasskusa, 124.
 farmatring, 983. 984.
 fatulp, 667.
 fátyol, 605.
 fauid, 1186.
 fazék, 1296.
 fechke, 1207.
 feeske, 1207.
 fedél, 544.
 fedew, 1293.
 fedő, 1293.
 feguer, 88.
 fegver viselew, 89.
 fegyver, 88.
 fegyver viselő, 89.
 feier malua, 384.
 fejér, 953.
 fejer capusta, 416.
 fejér fedél, 618.
 fejér fő fedél, 619.
 fejergeng, 636.
 fejér gyöngy, 636.
 fejér káposzta, 416.
 fejér mályva, 384.
 fejér öröm, 374.
 fejő edény, 1024.
 fék, 978.
 fékél, 975.
 fékes nyíl, 137.
 fekes nyl, 137.
 fekete, 951.
 feketew, 951.
 feketew fiu, 373.
 feld, 195.
 feld monyoro, 356.
 feldy bozya, 399.
 fél ember, 5.
 feles tekum, 1241.
 fen, 721.
 fenék, 234.
 fenn pobár, 837.
 fenő kő, 721.
 ferdeu, 516.
 ferdő, 516.
 féreg, 1101.
- ferék, 1101.
 fer fiw, 57.
 férjfiu, 57.
 férjeg, 36.
 férjegy, 36.
 fer yeem, 374.
 feryeg, 36.
 festék vagy irha, 662.
 festeleu haz, 517.
 fészek, 1217.
 feuld, 198.
 feuld fazek, 1292.
 feven, 237.
 fevenes, 238.
 few, 649.
 feye eden, 1024.
 feyer, 953.
 feyer fedel, 618.
 feyer fe fedel, 619.
 feyer yrem, 374.
 feyssee, 749.
 fezek, 1217.
 fial, 37.
 fiatal, 887.
 fier fiw unaka, 29.
 fige , 850.
 filemyle, 1197.
 fiu, 26.
 fiu unoka, 29.
 fiw, 26. 1175.
 fog hagma, 410.
 foghagyma, 410.
 fogol, 1185.
 fogoly, 1185.
 folyás, 222.
 folyóviz, 230. 249.
 forbát, 563. 830.
 forbath, 563. 830.
 forgatag, 253.
 fosztó, 175.
 fő, 649.
 föld, 195. 198.
 föld fazék, 1292.
 földi bodza, 399.
 föld mogyoró, 356.
 fölöstököm, 1241.
 főveny, 237.
 fővenyes, 238.
 frig, 156.
 frigy, 156.
 fű, 1175.

füves, 1265.
 fűró, 752.
 fűselth, 599.
 fűgő, 617. 631.
 fülemile, 1197.
 fűj, 1202.
 füst, 1310.
 fűstház, 517.
 fűstölő ház, 517.
 füves, 1265.
 fyal, 37.
 fiatal, 887.
 fyr, 1202.
 fyst, 1310.

Galam, 1172
 gallér, 407.
 gaputh, 698.
 garanyag, 212.
 garnatus, 640.
 gát, 223.
 gath, 223.
 gelesza, 1122.
 geleu seg, 181.
 gelusca, 1122.
 gém, 1200.
 gemelch, 840.
 gemelches, 841.
 gemelch kert, 842.
 gember, 347.
 gong, 634.
 gengyer, 1181.
 genti, 674.
 gepow, 883.
 gepiu, 1011.
 gereblye, 482.
 gereg dyene, 418.
 gerey, 129. 138.
 goren, 1084.
 gerenda, 535.
 gerla, 490.
 gerlicze, 1174.
 gerlyce, 1174.
 gernek, 54.
 gyermekiselew, 47.
 gertyaban valo, 926.
 gezeu, 1089.
 ghangyag, 212.
 gim, 1056.
 godolya, 849.

golch, 695.
 gomba, 431. 434.
 görény, 1048.
 görög dinnye, 418.
 göröngy, 212.
 gözü, 1089.
 grif, 1155.
 griph, 1155.
 gúnár, 1182.
 gnzar, 1182.
 gyalu, 754. 755.
 gyapju, 1011.
 gyapot, 698.
 gyékény, 579. 580.
 gyelő, 982.
 gypü, 883.
 gyermek, 54.
 gyermekviselő, 47.
 gyertyában való, 926.
 gyík, 1124.
 gyk, 1124.
 gyken, 579. 580.
 gyker, 419.
 gyoles, 695.
 gyopár, 375.
 gyökér, 419.
 gyömbér, 347.
 gyöngy, 634.
 gyöngyvér, 1181.
 gyroualthew, 65.
 gyrou fa, 910.
 gyrow, 633.
 gyűlölség, 181.
 gyümölcs, 840.
 gyümölcs kert, 842.
 gyümölcsös, 841.
 gyűrű, 633.
 gyűrű fa, 910.
 gyűrűváltó, 65.

Hab, 282.
 habos, 283.
 had, 152.
 hadakozó, 153.
 had nagy, 151.
 hadokozo, 153.
 hágesó, 328.
 hagna, 409.
 hagma, 972.
 hagma, 409.

hagyimán, 972.
 hagyimánszj, 986.
 haggow, 328.
 haj kötő, 621.
 hajó, 264. 267.
 hajó oldal, 265.
 hajós, 272.
 hakalló, 1196
 hal, 286.
 halasthow, 285.
 halas tó, 285.
 halász, 309.
 halaz, 309.
 hal hólyag, 321.
 hal horlaz, 321.
 hal kopoltyú, 320.
 hal kopothow, 320.
 halm, 206.
 háló, 310.
 halom, 206.
 hám, 772.
 hamach, 775.
 hámacs, 775.
 hamar nyíl, 135.
 hamar nyíl, 135.
 ham . . . aves, 354.
 hámeszköz, 774.
 hain ez kez, 774.
 hamu, 1312.
 hamuban sült pogácsa,
 1259.
 hamuba silt pagacha, 1259
 hanga, 1140.
 hangya, 1140.
 hant, 244.
 harag, 183. 190.
 haranga, 1159.
 haras, 1201.
 haraset, 930.
 haraset, 930.
 haresa, 289.
 harga, 289.
 haris, 1201.
 harmad fiu, 949.
 harmad fü, 949.
 hasaló fü, 405.
 hasalou fiu, 405.
 has fa, 906.
 haswk vyseselo, 1225.
 hattyú, 1168.
 hatyw, 1168.

- hay kethel, 621.
 hayo, 264. 267.
 hayo oldal, 265.
 hayoz, 272.
 ház, 505.
 hazanus, 703.
 hazug viselő, 1225.
 heg, 203.
 heges theur, 121.
 heg mal, 208.
 heg meriziw, 986.
 heg tetew, 205.
 hegy, 203.
 hegyes tör, 121.
 hegy mál, 208.
 hegy menő szij, 986.
 hegy tető, 205.
 héjja, 1199.
 helg, 1068.
 helg bergerezna, 1069.
 helies, 256.
 heliesses, 257.
 helm, 90.
 herchek, 1098.
 here, 981.
 herélt ló, 943.
 herélt low, 943.
 herenj, 233.
 hereny, 233.
 hernyó, 1135.
 heus, 56.
 heveder, 974.
 heye, 1199.
 heyoz, 1051.
 beyuz, 1042.
 hid, 227.
 hig, 617.
 hígy, 617. 631.
 hi kő, 1294.
 him, 1035.
 hit adás, 66.
 hiúz, 1042. 1051.
 hód, 1082.
 hod nag, 151.
 hold feld, 456.
 hold föld, 456.
 holló, 1208.
 homny, 589.
 hordó, 554.
 hordou, 554.
 hor fiu, 371.
 horfú, 371.
 horló, 757.
 horlow, 757.
 hornyo, 1135.
 hornyoló, 757.
 horog, 139. 318.
 horth, 791.
 horvath orsaga, 83.
 horvát országa, 83.
 hölgy, 1068.
 hölgy bőr gerezna, 1069.
 hőresők, 1098.
 hős, 56.
 hug, 23.
 hug fiu, 17.
 hug fiw, 17.
 humior, 380.
 hunyor, 380.
 húsos péra, 1268.
 huzuspera, 1268.
 hűg, 617.
 hűgy, 617.
 hyg, 617. 631.
 hyhar fa, 895.
 hy kew, 1294.
 hym, 1035.
 hyth adasz, 66.
 Ideg, 133.
 idegen ember, 51.
 ifjú hős, 63.
 iga, 765.
 igerile, 62.
 iker, 45.
 ing, 707.
 ingváll, 603.
 ip, 18.
 ír, 1099.
 írha, 662.
 írha, 662.
 író, 1015.
 is, 220.
 isti low, 961.
 iszap, 239.
 iszapos, 240.
 iteze, 560.
 iv, 132.
 izsop, 345.
 Járóka, 49.
 jászol, 525.
 jegenie fa, 901.
 jegenye fa, 901.
 jegyruha, 74.
 juh, 1003.
 juhar fa, 895.
 juh ól, 1025.
 juh pásztor, 1041.
 Kába, 1178.
 kabala, 935. 938.
 kaczérszij, 712.
 kaczorgárd, 142.
 kád, 552.
 kajált, 159.
 kajáltó, 319.
 kakas, 1218.
 kakuc fiu, 369. 370.
 kakuk, 1216.
 kakukfü, 369. 370.
 kalach, 1251.
 kalács, 1251.
 kalán, 1300.
 kamalen, 682.
 kamara, 513.
 kamasz, 788.
 kamzsa, 644.
 kantrengu, 983.
 kapa, 336.
 kapes, 718.
 kapcza, 652. 656.
 kapu, 329.
 kapw, 329.
 kárász, 305.
 karaz, 305.
 karó, 337.
 karo, 1160.
 karou, 337.
 kárpit, 588.
 karul, 1158.
 karuly, 1158. 1160.
 kasza, 742. 743.
 kaszató, 1117.
 katáng, 357.
 kathang, 357.
 kayalt, 159.
 kayalthow, 319.
 kaza, 742. 743.
 kazuthew, 1117.

- kebel, 491.
 kechege, 297.
 keesege, 297.
 keeske, 1008.
 keeske pásztor, 1040.
 keg, 683.
 kegke, 1008.
 kegke pásztor, 1040.
 kék, 408. 683.
 keken, 877.
 keken fa, 876.
 keles, 472.
 keleth, 511.
 kelew, 550.
 kelk, 797.
 kemenche, 520.
 kemencze, 518. 520.
 kemenke, 518.
 kómény, 510.
 kóményes ház, 509.
 kemlew, 161. 162.
 kémlő, 161. 162.
 kemycs has, 509.
 kemyn, 510.
 kender, 474.
 kenderes bársony, 671.
 keneclaw, 567.
 kengel, 976. 977.
 kengyel, 976. 977.
 kenő, 779.
 kentes, 147.
 kenthes, 593.
 kenyér, 1250.
 kenyér bál, 1276.
 kep, 799.
 kepe, 441.
 keplow, 982.
 kerék, 776.
 kerekas bársony, 671.
 kerekas harzon, 671.
 kerel, 138.
 keremheg, 657.
 kerep, 262.
 keremel, 129.
 keremel, 129.
 kert, 333.
 kertész, 331.
 kerth, 333.
 kerthez, 334.
 kertuel, 846.
 kertuel fa, 845.
 keselyű, 1163.
 keserű lapu, 390.
 keszkenő, 1230.
 keszkenő akasztaló, 625.
 ketel, 277.
 keteles, 278.
 két álló, 120.
 ketenus, 323.
 kétfelé nyíló ajtó, 331.
 kethel, 536.
 keth eleu, 120.
 keth fele nilou aythou,
 331.
 keue, 442.
 keuer, 1304.
 keuserseg, 1305.
 keuth, 157.
 kenew, 779.
 keuy hal, 302.
 kéve, 442.
 kewres fa, 898.
 kezdehlik viznek es hayo-
 nak nevy, 224 és 225
 közt.
 kezel seg, 9.
 kezentheu, 615.
 kezeyley, 1163.
 kezkenew, 1230.
 keznye akasztalou, 625.
 kifeldy, 53.
 kígó, 1105.
 kigyó, 1105. 1125.
 kikerchen, 391.
 ki menet, 326.
 ki meneth, 326.
 kiparn, 571.
 kisafa, 178.
 kis bojtortján, 360.
 kis boytorian, 360.
 kis cheren, 523.
 kis eserény, 523.
 kis eb, 786.
 kis ember, 4.
 kis fejsze, 750.
 kis féreg, 1102.
 kis feyze, 750.
 kis foliath, 221.
 kis folyat, 221.
 kis hajó, 266. 268.
 kis hal, 287.
 kis háló, 312.
 kis halom, 207.
 kis hayo, 266. 268.
 kis heg, 204.
 kis hegy, 204.
 kis korszó, 1315.
 kis kunyhó, 315.
 kis madár, 1152.
 kissa, 178.
 kis seg, 252.
 kis sőgy, 252.
 kis sek, 1235.
 kis szék, 1235.
 kis szekér, 761.
 kis tár szekér, 763.
 kis thar zeker, 763.
 kis velg, 210.
 kis viz, 228.
 kis völgy, 210.
 kis zeker, 761.
 kiues, 598.
 kizeb, 531.
 koh, 521.
 kohnya, 1281.
 kolch, 537.
 kolehar, 546.
 komny, 589.
 konth, 610.
 konty, 610.
 kopja, 799.
 korlát, 737.
 korsó, 1314. 1316.
 korsouag, 145.
 korszow, 1316.
 korszovágy, 145.
 kos, 1005. 1006.
 kosár, 548. 549.
 koszorú, 601. 629.
 kotergard, 142.
 kovács, 731.
 kovász, 1255.
 kozar, 548. 549.
 kozoro, 629.
 kozorou, 601.
 köből, 491.
 köfal, 498.
 kökény, 877.
 kökény fa, 876.
 kököresim, 391.
 köles, 472.
 kölyök, 797.
 kölyű, 550.

kőműves, 748.
 köntös, 117. 593.
 könyöklő, 567.
 kőrís fa, 898.
 körtvély, 846.
 körtvély fa, 845.
 kősonnyú, 615.
 kötél, 277. 536.
 köteles, 278.
 kövér, 1304.
 kövérség, 1305.
 követ, 157.
 kövi hal, 302.
 közelség, 9.
 kufal, 498.
 kukuch, 1216.
 kules, 537.
 kulcsár, 546.
 kumyes, 748.
 kunyhó, 314.
 kupa, 566.
 kút, 231.
 kuth, 231.
 kuthew, 314.
 kutyó, 314.
 külföldi, 53.
 küszöb, 536.
 küzdés, 182.
 kydes, 182.
 kygyo, 1125.
 kyner, 1250.
 kypam, 571.
 kysvyz, 228.

Laboda, 395.
 laboda paréj, 397.
 láng, 1309.
 lapad, 484.
 lapát, 484.
 lapow, 390.
 lapu, 390.
 lasnak, 575.
 laznak, 575.
 lé, 1302.
 lean, 27.
 lean kerew, 72.
 lean unaka, 30.
 leány, 27.
 leány szerő, 72.

leány unoka, 30.
 leg, 1136.
 legezen, 1237.
 légy, 1136.
 legyező, 1237.
 lehere, 392.
 leilach, 585.
 lelah, 585.
 lélek madár, 1213.
 lelekuz, 101.
 lemes vas, 454.
 lemez vas, 454.
 len, 475.
 lenche, 476.
 lenese, 476.
 len-gel, 77.
 lengyel, 77.
 (lengyel) országa, 78.
 lepedeu, 643.
 lepedő, 643.
 lepény, 1267.
 lepew, 944.
 lepeyn, 1267.
 lépő, 944.
 leves kenyér, 1272.
 lew, 1302.
 liget, 885.
 ligeth, 885.
 liketh, 473.
 lilium, 426.
 liuk, 219. 542.
 ló, 934. 936.
 lóhere, 392.
 lópásztor, 1036.
 lórom, 389.
 lorum, 389.
 louaz, 968.
 lovag, 965.
 lovász, 968.
 low, 934. 936.
 low pastor, 1036.
 lúd, 1183.
 luptán, 1164.
 lüköt, 473.
 lyuk, 219. 542.

Machka, 1092.
 macka, 1095.
 maes, 123.
 macska, 1092. 1095.

madal fu, 404.
 madal fű, 404.
 madár, 1151.
 madar keles, 358. 381.
 madár köles, 358. 381.
 mag, 462. 463.
 magch fa, 880.
 maguethew, 458. 466.
 magvető, 458. 466.
 mák, 481.
 makk, 879.
 makk fa, 880.
 mákos, 1266.
 malach, 1032.
 malacz, 1032.
 malathar, 839.
 manta, 367.
 marok, 110.
 Maros, 247.
 mart, 242.
 masud fuw, 950.
 másod fű, 950.
 math, 123.
 matrác, 587.
 matraz, 587.
 mazola vag feier malua
 384.
 maza pahar, 834.
 mázsa, 764.
 mázsa pohár, 834.
 mazsola vagy fejer mály-
 va, 384.
 mazya, 764.
 medencew, 833.
 medenceze, 664. 833.
 medgy, 862.
 medgy fa, 861.
 medve, 1059.
 meg, 862.
 meg fa, 861.
 méh, 1144.
 mel, 235.
 mély, 235.
 men, 68.
 mén, 939.
 mench hal, 301.
 mendenes haz, 507.
 ménes, 937.
 menieth, 1090.
 menta, 367.
 meny, 68.

- menyekozov, 64.
 menyekozó, 64.
 menyét, 1090.
 menyhal, 301.
 mérése, 488.
 mérég, 1112.
 mérges, 1114.
 merthe, 488.
 metélt ruha, 596.
 mezeu, 199. 201.
 mező, 199. 201.
 méz ser, 823.
 mindenlye, 664.
 mindenés ház, 507.
 mivesnek való éték, 1248.
 miz ser, 823.
 moch, 879.
 mochar, 376.
 mohar, 376.
 mogyoró, 866.
 mogyoró fa, 865.
 mogyoró hagyma, 412.
 molen, 1212.
 moly, 1132.
 mondola, 856.
 mondola fa, 855.
 moniora hagma, 412.
 momok, 1088.
 monyero, 866.
 monyero fa, 865.
 morits, 690.
 Moroz, 247.
 moruan, 1253.
 morvány, 1253.
 morych, 690.
 morth, 242.
 mostoha, 39.
 moyl, 1132.
 mozhaha, 39.
 mű, 1148.
 muhar, 376.
 mullice, 1139.
 muskát, 815.
 muskathi, 815.
 muslicza, 1139.
 must, 818.
 myuesnek valo ethek, 1247.
 Nad, 428.
 madal, 1120.
 nádály, 1120.
 nádriág, 655.
 nap, 19.
 naspolya fa, 867.
 nász nagy, 71.
 naz-nag, 71.
 negede, 1274.
 negyed, 1274.
 neje, 1060. 1062. 1066.
 1093.
 nemen yaro, 790.
 nemes, 576.
 nemez, 576. 577.
 nemezt, 577.
 nemseth, 7.
 nemseth sig, 8.
 nemzet, 7.
 nemzetség, 8.
 néni, 21.
 neny, 21.
 nerece, 1080.
 nereg, 971.
 nereg gyator, 987.
 nereg capa, 985.
 nest, 1072.
 neye, 1060. 1062. 1066.
 1093.
 nomarek, 1203.
 nozolyov, 73.
 nul, 1064.
 nuz, 1070.
 nuz ber gerezna, 1071.
 1073.
 nyár fa, 904. 909.
 nyárs, 1287.
 nyas, 1287.
 nyelv, 717.
 nyelv, 717.
 nyérez, 1080.
 nyereg, 971.
 nyereg gyártó, 987.
 nyereg kupa, 985.
 nyest, 1072.
 nyest bőr gerezna, 1073.
 ny fereg, 1134.
 nyhthow, 780.
 nyíl, 134. 136.
 nyl, 134. 136.
 nyomon járó, 790.
 nyomorék, 1203.
 nyoszolyó, 73.
 nyújtó, 780.
 nyúl, 1033.
 nyuszt, 1070.
 nyuszt bőr gerezna, 1071.
 1073.
 nyű fereg, 1134.
 Oduarbiro azany, 22.
 oker, 996.
 ól, 524.
 olaj fa, 875.
 olay fa, 875.
 oldal, 784.
 olló, 744.
 ollow, 744.
 ölom, 726.
 or, 172.
 orchon, 606. 620.
 oreson, 606. 620.
 ord, 97.
 ordas színű, 681.
 ordas zinev, 681.
 óriás, 1046.
 orjegy, 93.
 oroszlan maeska, 1047.
 oroszlan mag, 1047.
 orr, 1222.
 országa, 78.
 or yeg, 83.
 orzaga, 78.
 ossana, 1242.
 ostor, 991.
 oszlop, 533.
 ozloch, 533.
 ozsoma, 1212.
 ozt, 470.
 őcse, 33.
 öklelő hely, 126.
 ökör, 996.
 ökörbika, 1171.
 ökör fark, 400.
 ökör ól, 1026. 1027.
 ökör pásztor, 1039.
 ölyv, 1157.
 őrmény, 75.
 őrmény országa, 76.
 őrvény fű, 366.
 ős, 11.
 ősz, 60.
 ősztövé, 1307.

ösztvérség, 1308.
 öszvér, 969.
 öszvéres köszörű, 724.
 öszvér pásztor, 1038.
 ötvös, 732.
 őv, 713.
 őz, 1057. 1083.
 őz olló, 1058.

Pagaeha, 1254.
 pahar, 562. 564. 828.
 paharnak, 547.
 palaezk, 559.
 palasch, 559.
 palást, 700. 702.
 palasth, 700. 702.
 palást szél, 602.
 palast zel, 602.
 palatha, 500.
 palota, 500.
 panch, 1238.
 pancyl, 103.
 páncézél, 103.
 pank, 1238.
 paplan, 641.
 paplon, 641.
 paraj, 411.
 paray, 411.
 pareang, 504.
 paripa, 942.
 párkány, 504.
 párna, 582.
 párna haj, 583.
 parna hay, 583.
 part, 241.
 pártá, 622.
 pártá őv, 714.
 partha, 622.
 partha ew, 714.
 pasar, 294.
 patliko, 735.
 patkan, 1097.
 patkány, 1097.
 patkó, 735. 736.
 patkolnya, 739.
 patkószeg, 740.
 patk seg, 740.
 paua, 1170.
 páva, 1170.
 pechenye hullathas, 1306.

pechenye hullatás, 1306.
 peg, 954.
 pegueth, 1076.
 pegueth ber gerezna, 1077.
 pej, 954. 957.
 pele, 1081.
 peley, 1081.
 pelezu, 1278.
 pelezues, 1279.
 pellikán, 1179.
 per, 180.
 perech, 1258.
 perecz, 1258.
 peszereze, 394.
 petrezselyem, 344.
 petymeg, 1076.
 petyng bőr gerezna, 1077.
 pey, 957.
 pezerche, 394.
 phagal fa, 917.
 phathyol, 605.
 phenn pahar, 837.
 phestek vag irh, 662.
 phoztou, 175.
 pikonhog, 91.
 pineze, 508.
 pinke, 508.
 pirulua, 362. 363.
 piskóta, 1260.
 pístrang, 300.
 pisztrang, 300.
 pithuar, 506.
 pitvar, 506.
 poch, 988.
 pochno, 604.
 pogácsa, 1254. 1263.
 pogotha, 191.
 pohanea, 1263.
 pohánka, 1263.
 pohár, 562. 564. 828.
 pohárnok, 547.
 pók, 1115.
 póka, 48.
 pokenkog, 105.
 pók háló, 1116.
 poklonca, 1209.
 pokloneza, 1209.
 pokrócz, 105.
 póla, 48.
 polch, 1239.
 polez, 1239.
 polka, 48.
 polva, 443.
 polyva, 443.
 por, 213.
 poroszka, 948.
 porozka, 948.
 porth, 241.
 posztó, 669.
 pozsár, 294.
 pozthow, 669.
 ptrosol, 344.
 ptrüszentő gyökér, 372.
 pusanth, 816.
 puzdra, 131.

Rach, 85.
 rachka, 551.
 rácz, 85.
 ragadó, 171.
 rágó fa, 912.
 raj, 1145.
 rák, 307.
 rakoneza, 781.
 rákozó, 308.
 rasa, 425.
 ravasz, 1065.
 ravasz bőr gerezna, 1066.
 ray, 1145.
 re . . . , 236.
 reche, 1176.
 récze, 1176.
 reczés, 627.
 redeltli, 630.
 redölt, 630.
 rejtő, 709.
 rekertye, 888.
 reketytye, 888.
 remek, 1273.
 répa, 421. 422.
 reppa, 421.
 rére, 24.
 rés, 543. 725.
 reték, 423.
 retesz, 527.
 retcz, 527.
 retheg, 423.
 reuiz, 271.
 révész, 271.
 rew, 236.
 reythew, 709.

- rez, 543. 725.
 röz, 725.
 rezes, 627.
 r . . . fa, 886.
 rigó, 1192.
 reeska, 551.
 roh, 952.
 rokély, 600.
 rokonság, 10.
 ros, 468.
 rouaz, 1065.
 rotaz bergerezna, 1066.
 rozs, 468.
 rózs, 425.
 rös haj, 923.
 ruha, 597. 595.
 rülthen, 638.
 r. us haj, 923.
 ruta, 349.
 rutha, 349.

Sáfol, 637.
 sáfrán, 316.
 salthar, 832.
 sajt, 1020.
 sajtár, 832.
 sajt nyomó, 1023.
 sajtó, 814.
 sajt tartó, 1022.
 salap, 92. 100.
 salnia, 350.
 sapara fiu, 401.
 saphol, 637.
 saphuran, 346.
 sár, 211.
 sarkan, 1103.
 sarkantiu, 990.
 sarkantyú, 990.
 sárkány, 1103.
 sárló, 741.
 sarlow, 741.
 saru, 646.
 sis, 429.
 síska, 1123.
 sátor, 592.
 sawo, 1016.
 savó, 1016.
 sayih tarthow, 1022.
 sayih nyomó, 1023.
 scamith, 681.

 scarlath, 672.
 sceg, 541.
 scerechendyo, 361.
 schathor, 592.
 schayth, 1020.
 scilew, 299.
 scorpya, 1149.
 seg, 251.
 ségy, 251.
 sek, 1233.
 sek hel, 1234.
 sepreu, 485.
 seprew, 820.
 seprő, 485. 820.
 ser, 822.
 serdek, 1012.
 serechen, 84.
 serechen orzaga, 85.
 sereg, 165.
 seregel, 1190. 1191.
 seregély, 1190. 1191. 1193.
 seregély viola, 680.
 seregorr, 164.
 seregor, 164.
 serkar, 108.
 serke, 660.
 serpenye, 1295.
 serpenyő, 1295.
 serte, 660.
 seuin, 338.
 seureg, 291.
 simis, 933.
 skarlát, 672.
 skorpió, 1149.
 só, 341.
 sólyom, 1156.
 som, 903.
 som fa, 902.
 soparlah, 639.
 soporlath, 628.
 só törő, 342.
 sov, 341.
 sow therow, 342.
 söreg, 291.
 sövény, 338.
 stálló, 438.
 stalow, 438.
 strak, 1167.
 sum, 903.
 sum fa, 902.
 superlát, 628. 639.

 sül, 1087.
 süldő disznó, 1031.
 süllő, 299.
 süveg, 611.
 syueg, 611.
 szabadtás, 160.
 szajkó, 1194.
 szalad, 824.
 szalag szij, 711.
 szalma, 446.
 szamár, 966.
 szamár pásztor, 1037.
 szamártóvis, 402.
 számít, 684.
 számszerigy, 144.
 szán, 767.
 szántó, 448. 449.
 szántóka, 1204.
 szapora fű, 401.
 szapu, 486.
 szárcsa, 1177.
 szarka, 1188.
 szárnyas, 1153.
 szár posztó, 677.
 szarvas, 1055.
 szarvas bogár, 1141.
 szatyor, 495.
 szatyor hal, 314.
 száz nagy, 193.
 szederj, 870.
 szederjes, 675.
 szederj fa, 868.
 szeg, 541.
 szeg fű, 352.
 szék, 1233.
 székely, 79.
 székely országa, 80.
 szekér, 760.
 szekeres ló, 963.
 szekerye, 647.
 székértalp, 778.
 szekér vezető, 768.
 szék hely, 1234.
 szelemen, 538.
 széles tör, 119.
 szélet kenyér, 1264.
 szem, 959.
 szerdek, 1012.
 serechendyo, 361.
 szerecsen, 81.
 szerecsendió, 361.

- szerecsen országa, 81. 85.
szerken, 108.
szérű, 439.
sziget, 260.
szij, 661.
szik fű, 351.
szikra, 1284.
szilfa, 889.
szilva, 854.
szilva fa, 853.
szümis, 933.
szümis fa, 932.
szin vas, 759.
szoba, 515.
szoknya, 699.
szomak, 1101.
szőlő, 800. 803.
szőlő fő, 807.
szőlőgerezd, 206.
szőlő levél, 805.
szőlő mag, 813.
szőlő meggye, 810.
szőlős, 801.
szőlő szedeti kor, 809.
szőlő szedő, 812.
szőlő tő, 802.
szőlő vessző, 804.
szömörösög, 386.
szömörösök, 435.
szőnyeg, 574.
szőr, 697.
szövés, 623.
szű féreg, 1133.
szunyog, 1137.
szülő, 40.
szürke, 685.
- Tabit** ruha, 645.
tabyr ruha, 645.
tajkos, 1109.
tajték, 284.
tál, 1298.
taliga, 766.
talp, 650.
táltartó, 1303.
talthartow, 1303.
tányér, 1299.
tapló, 436.
taplow, 436.
tarchon, 343.
tárkony, 343.
tarló, 202. 457.
tar posztó, 678.
tar pozthow, 678.
tarsak, 148.
tár szekér, 762.
tartó, 534.
társák, 148.
tegez, 130.
téj, 1014.
téj fel, 1013.
tekeneus beka, 1110.
tekenős béka, 1110.
tekerő, 658.
tekeu, 927.
telek, 196.
telg fa, 893.
tengel, 777.
tenger, 243.
tengeri, 244.
tengeri lapos sás, 430.
tengeri lopus zaz, 430.
tengery, 244.
terem, 501. 512.
terpe, 2.
tethew, 1143.
teth hal, 322.
tetű, 1143.
teve, 970.
teza, 246.
thal, 1298.
thaliga, 766.
thar, 1017.
tharlou, 202.
tharlow, 457.
tharte, 534.
thar zeker, 762.
thaytek, 284.
thegez, 130.
thekerew, 658.
thelek, 196.
then, 696.
thern, 512.
theue, 970.
theulen, 122.
theulthew, 558.
theur, 116.
theurek, 447.
they, 1014.
they fel, 1013.
thok hal, 292.
tholuay, 169.
thoron, 499.
thow, 258.
thur, 973.
thuro, 1018. 1019.
thuz, 167.
thuzuk, 1165.
thyd, 227.
thykus, 1262.
tikos, 1262.
tista viz, 250.
Tisza, 246.
tisza fa, 918.
tiszta viz, 250.
tiuis, 919. 920.
tiza fa, 918.
tiz nag, 194.
tiz nagy, 194.
tő, 258.
tok hal, 292.
toll, 1221.
tolvaj, 169.
tolyakas, 1109.
torboncza, 192.
torbothil, 192.
torma, 424.
torontál, 1162.
torontayl, 1162.
torony, 499.
torsa, 420.
torzsa, 420.
toul, 1221.
tőke, 927.
tölgy fa, 833.
tölő, 122.
töltő, 558.
tőr, 116.
tőrek, 447.
törpe, 2.
tővis, 919. 920.
tulok, 999.
tuluk, 999.
túr, 973.
túró, 1018. 1019.
tűsz, 167.
tuz, 1282.
tűzok, 1165.
tűz, 1282.
tűzhely, 1311.
tyk fu, 1220.
tyuk fu, 1220.
tyzhel, 1311.

Uay, 1021.
 udvar, 496.
 udvarbíró asszony, 22.
 ugar, 460.
 uja, 43.
 új hely, 626.
 új hír keltő, 1224.
 umakk, 1104.
 unicornys, 1048.
 unikornis, 1048.
 úti fű, 365.
 út járó, 327.
 utuar, 496.
 úz, 1052.
 ügető, 946.
 ük, 13.
 ülő, 722.
 ünő, 998.
 ürü, 1007.
 üst, 1290.
 üsti ló, 961.
 üsző, 1001.
 üszög, 1313.
 üveg, 556. 565.

Vaesora, 1243.

vad, 1043. 1131.
 vad alma, 916.
 vad alma fa, 915.
 vadász, 798.
 vadász háló, 311.
 vadaz, 798.
 vad calamb, 1173.
 vad csombor, 370.
 vad dísznő, 1029. 1061.
 vad dízno, 1061.
 vad dízno, 1029.
 vad galamb, 1173.
 vad keeske, 1085.
 vad kegke, 1085.
 vad lúd, 1180.
 vad macska, 1067.
 vad magka, 1067.
 vad mák, 481.
 vad méh, 1146.
 vad mey, 1146.
 vad szamár, 967.
 vad szőlő, 811.
 vad zamar, 967.

vad zelow, 811.
 vagara, 1243.
 vaj, 1021.
 vakarch, 1270.
 vakares, 1270.
 vakaró, 989.
 vakarou, 989.
 vakondok, 1091.
 valfeu vas, 112.
 vállfő vas, 112.
 válu, 838.
 vankas, 584. 586.
 vánkos, 584. 586.
 vápa, 218. 220.
 vár, 497.
 varadich, 379.
 varádics, 379.
 varas béka, 1111.
 var fog, 502.
 var fog rescí, 503.
 várfok, 502.
 várfok rési, 503.
 vargahal, 295.
 variu, 1187.
 varjú, 1187.
 varroth chepez, 609.
 varrott csepez, 609.
 varsa, 313. 317.
 vars beka, 1111.
 varya, 295.
 vas kesztyű, 114.
 vas kezthiew, 114.
 vas maeska, 273.
 vasmel, 95.
 vas mell, 95.
 vas moehka, 273.
 vas nyárs, 1288. 1289.
 1291.
 vas nyas, 1288.
 vas szúr, 113.
 vas térd, 113.
 vas zar, 113.
 vaz hoh mer, 98.
 vaznyas, 1289. 1291.
 vége, 706.
 vég posztó, 688.
 veg poztow, 688.
 véka, 487.
 veiz, 316.
 velez, 686.
 velg, 209.
 venerék, 821.
 vénséges, 61.
 verche, 1195.
 vérese, 1195.
 verőh, 1215.
 verech, 827.
 verces, 825. 827.
 verem, 217.
 veres, 955.
 verescapusta, 415.
 vereshagma, 413.
 vereshagyma, 413.
 veres káposzta, 415.
 veres színű, 692.
 veres zinew, 692.
 vereu, 723.
 vereu vas, 745.
 verő, 723.
 verő vas, 745.
 versenkedés, 179.
 versse, 313.
 vért, 140.
 verth, 140.
 vesnek, 789.
 véső, 758.
 vész, 316.
 veszsző, 929.
 vetés, 461.
 vethes, 461.
 vey, 67.
 vey fel, 69.
 vezér eh, 789.
 vezou, 929.
 vezow, 758.
 vgar, 460.
 vggd mak, 481.
 viadal, 177.
 vidra, 1078.
 vidra ber gerezna, 1079.
 vidra bőr gerezna, 1079.
 villa, 483.
 viola, 427.
 virich, 825.
 virics, 825. 827.
 vish, 792.
 vites, 151.
 vitéz, 86. 151.
 vitez seg, 87.
 vitézség, 87.
 vitorla, 269. 276.
 vitorla kothel, 279.

vitorla kötél, 279.
 víz, 225. 229.
 viza, 288.
 vizes, 226.
 vízi kigyó, 1106.
 vízi tolvaj, 176.
 vízi tolvaj, 176.
 vizsa, 143.
 vizsla, 792. 793. 795.
 vízy kigo, 1106.
 vl, 524.
 vousegcs, 61.
 vov, 25.
 vő, 25. 67.
 vő fél, 69.
 völgy, 209.
 vru, 1007.
 vrucn fiu, 366.
 vty fiw, 365.
 vya, 43.
 vyadal, 177.
 vy hel, 626.
 vyueg, 565.
 vyz, 225. 229.
 vyzcs, 226.
 vyzla, 793. 795.
 vza, 143.
 vzuer, 969.
 wehe, 33.
 wt yaro, 327.
 wy hyr kethco, 1224.
 wz, 1052.

Yazob, 525.

yd-k, 133.
 ydeken ember, 31.
 yehye, 560.
 yegrulha, 74.
 yegy, 556.
 yeh, 1003.
 yeh ol, 1025.
 yeh paztor, 1041.
 yew, 132.
 yfiw heus, 63.
 yga, 765.
 ygetcu, 946.
 yk, 13.
 yker, 45.
 ylew, 722.
 yne, 998.

yp, 18.
 yro, 1015.
 yscug, 1313.
 yscw, 1001.
 ysip, 345.
 ysop, 239.
 ysopus, 240.
 yst, 1290.

Zab, 471.

zabált ló, 962.
 zabgatus, 160.
 zablá, 979.
 zalhtho, 814.
 zalacziw, 711.
 zalad, 824.
 zalma, 446.
 zalu, 754. 755.
 zamar pastor, 1037.
 zamarchuzt, 402.
 zamlka, 1204.
 zamul, 1236.
 zan, 767.
 zanolt, 407.
 zanót, 407.
 zanthow, 448. 449.
 zapb, 371.
 zapona, 581.
 zapu, 486.
 zarka, 1177. 1188.
 zarnas, 1153.
 zar pozthow, 677.
 zaru, 646.
 zaruas, 1055.
 zaruas bogar, 1141.
 zarvas bogar, 1141.
 zasca, 1123.
 zászló, 149.
 zászló viselő, 150.
 zathar, 495.
 zathow, 149.
 zauar, 526.
 záváar, 526.
 zaya, 1194.
 zaz, 429.
 zaz nog, 193.
 zazto vizelew, 150.
 zederjes, 675.
 zedeyr, 870.
 zedeyri fa, 868.

zeem, 959.
 zekel, 79.
 zekel orzaga, 80.
 zeker, 760.
 zekeres low, 963.
 zekernyc, 647.
 zekertalp, 778.
 zeker vezethew, 768.
 zek phew, 351.
 zelep, 224.
 zelefh kenyer, 1264.
 zeleus, 801.
 zelew, 800. 803.
 zelew few, 807.
 zelew gerezd, 806.
 zelew lenel, 805.
 zelew mag, 813.
 zelew megc, 810.
 zelew scedeti kor, 809.
 zelew thew, 802.
 zelew vezze, 804.
 zelew zedew, 812.
 zeloniem, 538.
 zemerchek, 386. 435.
 zemle, 1257.
 zeneg, 574.
 zengebochor, 1130.
 zengő bogár, 1130.
 zen vas, 759.
 zerdel, 1193.
 zerechen orzaga, 81.
 zeregel viola, 680.
 zereuth, 173.
 zerew, 439.
 zes theur, 119.
 zcuces, 623.
 zeul, 1087.
 zigeth, 260.
 zikra, 1284.
 zildew disno, 1031.
 zilew, 40.
 zil fa, 889.
 zilua, 854.
 zilua fa, 853.
 zimis fa, 932.
 zium, 661.
 zoba, 515.
 zobalo low, 962.
 zognya, 699.
 zold, 676.
 zolien, 1156.

zobna, 878.	zopán, 1100.	zakis hol, 102.
zomak, 1104.	zordon, 958.	zulach, 510.
zomár, 966.	zothior hal, 324.	zulcha, 127.
zomoserig, 144.	zöld, 676.	zunfig, 1137.
zönc, 244.	zsálya, 350.	zutha, 125.
zones, 244.	zsámoly, 1236.	zyn, 697.
zongbochor, 1130.	zsemlye, 1257.	zyr, 685.
zongor, 1166.	zu fereg, 1133.	

Latin szómutató

a beszterczei szószedethez.

A vena, 980.	αἴγωναυός, 1040.	anguilla, 306.
abies, 890.	alauda, 1204.	anguis, 1106.
abigens, 174.	albaea, 648.	angulus, 541.
absinthium, 873.	albus, 953.	angustarium, 561.
abyssus, 293.	albuta, 648.	annullus, 633.
acacia, 878.	alga Patriarcha, 430.	antela, 983.
acalabus, 1127.	aliger, 1153.	antena, 983.
acateca, 878.	allium, 410.	antenna, 280.
accipiter, 1157.	allutum, 662.	anthempna, 280.
acer, 900.	alneum, 221.	antilena, 983.
acervus, 440.	alnus, 896. 908.	antrum, 215.
acies, 164.	altrix, 42.	anulus, 633.
achinus, acinus, 813.	aluta, 662.	aper, 1035. 1061.
aciotica, 1268.	alutrix, 42.	aphitedium, 640.
acola, 53.	alveus, 221.	apis, 1144.
acupicta, 609.	amaruscha, 363.	apotheca, 507.
admissarius, 939.	ambiges, 174.	aqua, 229.
adolescens, 163.	amentum, 133. 668.	aquila, 1163.
emulus, 168.	amygdalum, 856.	arana, 1115.
as, 729.	amygdalus, 855.	aratio, 465.
Æthiopia, 85.	amigdulum, 856.	arator, 450.
Æthiops, 84.	amigdulus, 855.	aratrum, 451.
affus, 1275.	amültrale, 1024.	arbor, 921.
agazo, 1037.	amnüs, 259.	arbutus, 915.
agazon, 968.	ana, 1175.	archa, 262.
agellus, 202.	anaperda, 1196.	architriclinus, 71.
ager, 201. 457.	anas, 1175. 1176.	areus, 132.
agnus, 1004.	anchabulum, 453.	ardea, 1200.
agrestem, 808.	anchora, 273.	area, 186. 439.
agricola, 448.	ancilla, 28.	areua, 186. 237.
agrimonia, 383.	aneta, 1176.	arenosus, 238.
agnus, 201.	angarium, 737.	argentum, 734.
agusterium, 561.	angila, 306.	aries, 1005.

- arista, 445.
 arma, 88.
 Armenia, 76.
 armenta, 994.
 Armenus, 75.
 armiger, 89.
 armilla, 603.
 artemisia, 374.
 artifex, 746.
 artiplex, 397.
 artoereas, 1268.
 arundo, 428.
 Asculonicum, 412.
 ascendula, 1205.
 ascensorium, 328. 976.
 ascia, 754.
 ascola, 412.
 asilus, 1146.
 asinus, 966.
 asitus, 563.
 assilus, 1146.
 assinus, 966.
 astrucium, 424.
 ataula, 14.
 ataus, 12.
 atausa, 14.
 atavia, 14.
 atavus, 12.
 atractilis, 376.
 atriplex, 397.
 auca, 1183.
 aucupeta, 609.
 aula, 501.
 aurifaber, 732.
 aurifilia, 631.
 aurifrisia, 624.
 aurifusia, 624.
 auriga, 768.
 aurum, 733.
 avellanum, 866.
 avellanus, 865.
 avena, 470.
 avia, 13.
 avicula, 1152.
 avis, 1151.
 avunculus, 43.
 avus, 11.
 aws, 11.
 awsa, 13.
 axis, 777.
 azina, 1255.
 azinus, 1254.
 azyrna, 1255.
Babatani, 736.
 bachiolum, 108.
 balinus, 304.
 balista, 144.
 balistra, 144.
 balteus, 714.
 balthea, 715.
 baltheus, 714.
 bambusium, 145.
 banka, 1238.
 barbo, 289.
 barbota, 289.
 barbaranus, 686.
 basiliscus, 1131.
 berilus, 635.
 beryllus, 635.
 bestia, 1044.
 beuer, 1078.
 beuerina, 1079.
 bibibilio, 1150.
 bibio, 1150.
 biboer, 103.
 bibore, 103.
 bidens, 939.
 biennis, 950.
 biforis ianua, 331.
 biga, 766.
 bipennis, 120.
 bipertita, 703.
 bippennis, 120.
 biscoetus, 1260.
 biscoetus, 1260.
 bispulus, 432.
 bissus, 694.
 bistardus, 1165.
 blanetus, 740.
 blaueus, 683.
 bleta, 395.
 bletanum, 396.
 blitum, 395.
 boleata, 434.
 bolembeica, 378.
 boletus, 434.
 bombifex, 1130.
 bos, 596.
 bosellus, 1050.
 bostar, 1027.
 botrus, 807.
 braca, 708.
 brace, 827.
 brachale, 709.
 brachilium, 710.
 brachiale, 709.
 brachiolum, 108.
 branchia, 320.
 brancus, 320.
 brassinum, 825.
 brassium, 824.
 braxillium, 827.
 Ireteus, 672.
 brodium, 1302.
 brogium, 1302.
 bruchus, 1126.
 brucus, 1126.
 bruetum, 698.
 bruinus, 834.
 brunedus, 675.
 brunetum, 698.
 brusul, 689.
 brutus, 1126.
 buballus, 1049.
 bubo, 1214.
 bubollus, 1039.
 bubuleus, 1039.
 buecella, 1264.
 bufo, 1098. 1111.
 bugio, 1171.
 bulo, 1214.
 bupho, 1111.
 buris, 452.
 burto, 435.
 butio, 1171.
 butirum, 1021.
 butyrum, 1021.
 byga, 766.
 bypertita, 703.
Cabus, 1178.
 cacabus, 1293.
 cacamuseba, 364.
 cacumen, 205.
 cadras, 1274.
 cadria, 764.
 calamendria, 491.
 calcabiguas, 400.
 calcar, 990.
 calcus, 616.
 caldar, 1200.
 caliga, 655.
 calips, 720.
 calopes, 653.

- cadopus*, 653.
canellinus, 682.
canclus, 970.
canninata, 509.
canera, 513.
canerarius, 1224.
caninata, 509.
caninus, 510.
canisia, 707.
campus, 200.
camra, 513.
canus, 981.
canapea, 590.
canapus, 474.
cancer, 307.
cancerator, 308.
caniculus, 786.
canis, 785.
canistrum, 487.
canna, 224.
cannabis, 474.
cantans, 835.
cantharus, 835.
canus, 60.
capatorium, 757.
capecia, 441.
caper, 1057.
capete, 574.
capito, 295.
capra, 1008.
capreolus, 1058.
caprificus, 912.
capriolus, 1058.
capulum, 705.
caputium, 704.
carabus, 1127.
carassius, 305.
carbasius, 148.
carbasus, 148.
carbo, 1285.
cardo, 530.
carduus, 402.
carenadus, 1294.
caremaria, 1294.
carina, 263.
carinea, 1289.
carinus, 1134.
carpentarius, 747.
carpio, 295.
carpita, 588.
carpofios, 588.
cartago, 402.
carthamus, 376.
cartuga, 1110.
cartugo, 1110.
caryophyllus, 352.
caseus, 1020.
casillum, 1022.
cassis, 91.
castor, 1082.
castrum, 497.
caterva, 162.
catulus, 797.
cavatorium, 757.
caverna, 219.
caulis, 416.
caxamen, 1145.
caxus, 1085.
cedrus, 913.
celarium, 508.
celibium, 106.
celibrium, 106.
cellarium, 508.
celtis, 758.
cena, 1243.
cenaculum, 1241.
centuor, 193.
centurio, 193.
cepa, 409.
cerasium, 860.
cerasius, 859.
cerasum, 860.
cerasus, 859.
cerenum, 92.
certamen, 179.
cervical, 584.
cervicarium, 584.
cervile, 584.
cervisia, 822.
cervus, 1055.
cespes, 214.
cespis, 214.
cetegus, 323.
cetus, 166. 322.
chalybs, 720.
chamomilla, 351.
cheres, 128.
chiphus, 828.
chirotheca, 114.
chilams, 701.
chophilus, 518.
Chorinthia, 83.
Chorvatia, 83.
Chrovatia, 83.
chyphus, 564.
ciara, 612.
ciatus, 831.
eibarium, 1245.
cibula, 413.
cibus, 1244.
cieatrix, 973.
cicer, 477.
ciconia, 1167.
cienta, 406.
cinamomum, 348.
cineipota, 1206.
cineita, 992.
cinula, 974.
cineulus, 713.
cindatus, 696.
ciner, 1312.
cingula, 974.
cingulus, 713.
cinifex, 1137.
cinis, 876. 1312.
cinnamomum, 348.
cinomia, 1138.
cinra, 392.
cinun, 877.
cinus, 876.
circius, 1087.
cirenus, 1252.
cisterna, 232.
cisto, 1314.
citirsus, 407.
citria, 647.
clacula, 792.
clanus, 701.
clastrum, 497.
clausa, 123.
clava, 123.
claviger, 546.
clavis, 537.
elepsydra, 558.
elibanus, 520.
elipeus, 141.
coerquaneus, 62.
coertaneus, 62.
coagulum, 1017.
coccinatus, 677.
coccinatus, 677.
cochlear, 1300.
cochlear, 1300.

- coctanum, 852.
 coctanus, 851.
 cœna, 1243.
 cœnaculum, 1241.
 cœtus, 166.
 cognatio, 9.
 collerium, 775.
 colliculus, 207.
 collis, 206.
 coloricus, 679.
 colorius, 679.
 coluber, 1104.
 columba, 1172.
 coma, 93.
 compes, 528.
 cona, 50.
 conabulum, 49.
 concha, 1119.
 conflatorium, 521.
 congressus, 188.
 conipes, 944.
 conopœum, 590.
 consanguineus, 10.
 consobrinus, 17.
 consubrinus, 17.
 conta, 1117.
 contemio, 182.
 contentio, 182.
 conum, 102.
 coquina, 1281.
 corium, 666.
 cornipes, 944.
 cornix, 1187.
 cornu, 903.
 cornus, 902.
 corrigia, 661.
 cortex, 922.
 eortina, 581.
 coruus, 1208.
 corvus, 1208.
 corytus, 131.
 cos, 721.
 cotoneum, 852.
 coturnix, 1202.
 crabro, 1139.
 erapulatus, 962.
 crater, 837.
 crates, 522.
 eraticula, 423. 1288.
 cremitum, 437.
 crinale, 601.
 crista, 94.
 crocus, 346.
 cubile, 569.
 cubitum, 109.
 cubulus, 491.
 cuctis, 663.
 cuculus, 1216.
 cucumer, 418.
 culcitra, 642.
 culex, 1141.
 culpitrum, 100.
 culter, 455.
 cuna, 50.
 cunabulum, 49.
 cunus, 1269.
 cuppa, 566.
 cupressus, 914.
 cuprum, 726.
 curia, 496.
 curincus, 131.
 curriculum, 761.
 curriker, 770.
 currikerus, 964.
 currus, 760.
 cusinus, 586.
 cuspis, 138.
 cutis, 663.
 cuturnix, 1202.
 cyathus, 831.
 cygnus, 1168.
 cynomyia, 1138.
 cytitis, 407.
Dama, 1083.
 dampnam, 1083.
 Danobius, 245.
 dantena, 379.
 decrepitus, 61.
 decurio, 194.
 delphin, 290.
 deverrium, 1270.
 dextrarius, 942.
 devirio, 194.
 dimicatio, 185.
 diplois, 593.
 discernale, 621.
 discerniculum, 621.
 discipula, 1100.
 discus, 1299.
 divernum, 1270.
 diversicoloris, 680.
 dolabrum, 751.
 dolerus, 849.
 doleum, 552.
 dolium, 552.
 domus, 505.
 doricha, 292.
 dornetus, 691.
 dos, 74.
 draba, 359.
 draco, 1103.
 Draga, 248. 359.
 Drava, 248.
 dromedarius, 941.
 drometarius, 941.
 dronisius, 958.
 ductile, 557.
 duellum, 184.
 dulcissona, 1197.
 dumus, 874.
 dypolis, 593.
Ebulum, 399.
 echinus, 298.
 edilium, 1247.
 edulium, 1247.
 edulum, 399.
 edus, 1010.
 eginus, 897.
 eleborus, 372.
 elebrum, 393.
 elephas, 1045.
 emeritus, 1000.
 emissarius, 939.
 emula, 366.
 emulus, 168.
 ennoytus, 1040.
 ensis, 117.
 enthaurus, 1053.
 epiœda, 774.
 epita, 444.
 epitalamus, 69.
 equa, 935. 938.
 equatus, 937.
 eques, 965.
 equus, 934.
 erimacens, 1087.
 Ermenia, 76.
 Ermenius, 75.
erodius, 1160.
 eruca, 1135.
 erulus, 967.
 eruta, 1135.
 es, 729.

- esea, 1249.
 espulus, 867.
 estival, 654.
 evonymus, 405.
 examen, 1145.
 exanetus, 684.
 exantera, 321.
 excolator, 449.
 exentera, 321.
 exercinialis, 153.
 exereicialis, 153.
 exercitus, 152.
 exitus, 326.
 explorator, 161.
 exprolator, 161.
 expressus, 914.
 oxta, 492.
 extabulum, 493.
 extraneus, 51.
Faba, 479.
 fabellum, 1237.
 faber, 731.
 facitergium, 1232.
 faex, 820.
 fagus, 892.
 falameterela, 605.
 faleastrum, 742.
 falco, 1156.
 faleramentum, 605.
 falx, 741.
 faretra, 130.
 fascia, 48. 606.
 fascica, 606.
 fascimula, 1303.
 fascinula, 1303.
 fauilla, 1284.
 fax, 1313.
 femina, 35.
 femoral, 98.
 fenisena, 743.
 fenix, 1154.
 fera, 1043.
 ferale, 739.
 ferculum, 1246.
 ferterta, 115.
 fermentum, 1256.
 fermentum, 735.
 ferrare, 739.
 ferretum, 719. 720.
 fex, 820.
 fiber, 1080.
 fibula, 659. 716.
 ficedula, 1190.
 ficus, 850.
 fide vineulum, 66.
 filia, 27.
 filipendula, 356.
 filius, 26.
 filomena, 1198.
 fischela, 324.
 fischetus, 323.
 filtrum, 576.
 filturum, 577.
 fiscella, 324.
 fiscella scirpea, 495.
 fiscianus, 1184.
 fixolaris, 121.
 flabellum, 1237.
 flagellum, 991.
 flamiola, 620.
 flamma, 1309.
 flammeolum, 620.
 flasca, 559.
 flebotus, 745.
 fluctosus, 283.
 fluctuosus, 283.
 fluctus, 282.
 flumen, 249.
 fluuius, 230.
 focus, 1280. 1311.
 foniseca, 743.
 fondulo, 303.
 fonea, 218.
 fungus, 431.
 fons, 251.
 fonticulus, 252.
 forale, 782.
 foramen, 542.
 forfex, 744.
 foris, 330.
 formagium, 1019.
 formica, 1140.
 formula, 1253.
 fornax, 518.
 fornica, 1140.
 foruus, 519.
 forpex, 744.
 fossa, 216.
 fossorium, 335.
 fragmentum, 1277.
 fragum, 872.
 fragus, 871.
 franchicia, 602.
 frater, 31.
 fratra, 602.
 fratria, 602.
 fratruelis, 32.
 fratra, 602.
 fratura, 602.
 fraxinus, 898.
 frenum, 978.
 frisia, 622.
 fructuosus, 841.
 fructus, 840.
 frumentum, 467.
 frustum, 1273.
 frutex, 884.
 fumorium, 517.
 fumorum, 517.
 fumus, 1310.
 funabulus, 278.
 fungus, 431.
 funis, 277.
 fur, 172.
 furale, 782.
 furca, 483.
 fureale, 781.
 furgale, 781.
 furka, 483.
 furnus, 517.
 furor, 190.
 furtex, 884.
 fusia, 622.
 fustonicus, 687.
Galdar, 1290.
 galea, 90.
 galerum, 618.
 gallerium, 618.
 gallina, 1219.
 gallus, 1218.
 gamaraticus, 1224.
 garieta, 490.
 gariofolus, 352.
 garleta, 490.
 gatta, 1093.
 gattus, 1092.
 gausape, 1229.
 gemellus, 45.
 gemma, 634.
 genor, 25.
 generatio, 8.
 geniculare, 113.
 genitrix, 40.

- genti, 674.
 geniferum, 113.
 genus, 7.
 germanus, 33.
 gigas, 1046.
 gladius, 116.
 glandifer, 880.
 glandines, 880.
 glans, 879.
 glareas, 239.
 glareosus, 240.
 gleba, 212.
 glicium, 511.
 glis, 1081.
 gliscera, 1227. 1228.
 glutus, 1182.
 gnatus, 3.
 gnaphalium, 375.
 gnarus, 3.
 gollerium, 107.
 grabatum, 570.
 graculus, 1194.
 granobacca, 353.
 granum, 463.
 grammaticus, 1224.
 grex, 993.
 gricorium, 208.
 grifalco, 1161.
 grifo, 1155.
 griseus, 685.
 grus, 1166.
 gryphus, 1155.
 gurgulio, 1084.
 gurgurio, 1084.
 gurgustium, 315.
 gygas, 1046.
 gyrfalco, 1161.
Habena, 980.
 hamus, 139. 318.
 hannus, 318.
 hasta, 125.
 hastilegium, 126.
 helleborus, 372.
 herbosa, 1265.
 hermelina, 1069.
 hermelus, 1068.
 heros, 154.
 herres, 154.
 hinulus, 1056.
 hippos, 936.
 hircus, 1009.
 hirudo, 1121.
 hirundo, 1207.
 hodus, 1010.
 homanacio, 2.
 homo, 1.
 homuncio, 2.
 homunculus, 4.
 hordeum, 469.
 horiganum, 371.
 horreum, 438.
 hortulanus, 334.
 hortus, 333.
 hostium, 332.
 humanitas, 6.
 humulus, 1056.
 humus, 197.
 huso, 288.
 hydra, 1107.
 hydromeli, 817.
 hyosciamus, 382.
 hyssopus, 345.
Ibex, 1085.
 ignis, 1282.
 ilex, 893.
 ilionum, 99.
 illix, 893.
 inauris, 617.
 incola, 52.
 incongressus, 189.
 incos, 722.
 incus, 722.
 indago, 883.
 infans, 54.
 instita, 600.
 insula, 261.
 interstitia, 503.
 introitus, 325.
 inula, 366.
 investigator, 789.
 ira, 190.
 ireus, 1009.
 irista, 600.
 irugo, 1121.
 irundo, 1207.
 Ismaelita, 82.
 istiulio, 1162.
Janua, 331.
 joppa, 146.
 juger, 456.
 jugerum, 456.
 jugum, 765.
 juniperus, 891.
 jurgea, 181.
 jurgium, 181.
 juscianum, 382.
 justa, 560.
 juencus, 1001.
 juvenis, 56.
Kabis, 220.
 kamamila, 351.
 karita, 263.
 katabieta, 597.
 kaverna, 219.
 κλίσιον, 511.
Labrusca, 811.
 labruscia, 811.
 lac, 1014.
 lacerta, 1124.
 laccinium, 1013.
 lacticinium, 1013.
 lactuca, 408.
 lacuna, 316.
 laeus, 258.
 lagena, 556.
 lama, 778.
 lana, 1011.
 lancea, 127.
 lapathum, 389.
 lapicida, 748.
 lappa, 390.
 lappatus, 389.
 laterta, 1124.
 latrina, 514.
 latro, 169.
 lebes, 1292.
 lectile, 571.
 lectus, 568.
 legatus, 158.
 legio, 165.
 lens, 476.
 leopardus, 1047.
 leporosus, 787.
 lepus, 1064.
 liba, 1263.
 liber, 923.
 licia, 529.
 liema, 529.
 liga, 711.
 lignum, 925.
 lignus, 926.
 ligo, 336.
 ligustrum, 358.

- lilium, 426.
 limbadu, 589.
 limbus, 614.
 linau, 531.
 linapha, 250.
 linibus, 614.
 lintamen, 585. 643.
 linter, 838.
 lintamen, 585. 643.
 linum, 475.
 liriopium, 706.
 lis, 180.
 litas, 242.
 locusta, 1123.
 lodex, 575.
 lodix, 575.
 Lodomeria, 85.
 Lodomerie, 85.
 longale, 780.
 lorica, 104.
 lorum, 982.
 luboreus, 1122.
 lucertum, 101.
 luceus, 296.
 lucius, 296.
 lugostium, 314.
 lumbicus, 1122.
 lumbus, 297.
 lunata, 1118.
 lupidium, 706.
 lunula, 625.
 lupa, 433.
 lupatum, 129.
 lupo, 975.
 lupus, 975. 1063.
 lurosus, 1099.
 lutana, 1118.
 lutum, 211.
 lymphä, 250.
 lyseitus, 795.
Maacer, 1307.
 maceria, 810.
 machina, 192.
 machyna, 192.
 macies, 1308.
 maculatus, 959.
 magnadaris, 420.
 maguder, 420.
 maleus, 723.
 malipulus, 442.
 malleus, 723.
 manedula, 1189.
 maneries, 697.
 manerula, 301.
 mango, 1036.
 manipulus, 442.
 manobrium, 386.
 mantellum, 702.
 manubrium, 386.
 manumissio, 160.
 manutergium, 1231.
 mappa, 1230.
 marciana, 916.
 mardelina, 1073.
 mare, 243.
 marinus, 244.
 Marisus, 247.
 maritus, 36.
 marnillus, 959.
 marrubium, 394.
 martelina, 1073.
 martur, 1072.
 marturina, 1073.
 Marusius, 247.
 marvorium, 394.
 massa, 759.
 mataxa, 623.
 mataxium, 623.
 matena, 810.
 mater, 20.
 materies, 697.
 matertera, 21.
 matrix, 910.
 matrona, 22.
 matroczynum, 587.
 matta, 579.
 mavornum, 619.
 meatus, 222.
 medialanna, 260.
 medianna, 260.
 medo, 823.
 melitum, 816.
 mellitum, 816.
 menia, 502.
 mensa, 1226.
 mensale, 1228.
 menta, 367.
 merasium, 862.
 merasius, 861.
 merenda, 1218.
 mergus, 1177.
 merlangus, 301.
 merula, 1192.
 messis, 461.
 metallum, 730.
 metreta, 488.
 mica, 1276.
 miles, 86.
 milio, 1129.
 militia, 87.
 milium, 472.
 millefolium, 388.
 milles, 86.
 milus, 1199.
 milvus, 1199.
 misille, 135.
 missile, 135.
 missus, 158.
 mitra, 608. 611.
 modius, 489.
 moenia, 502.
 mola, 724.
 molemonium, 381.
 molossus, 790.
 molosus, 790.
 monedula, 1189.
 monile, 615.
 monimondrum, 381.
 mons, 203.
 monticulus, 204.
 moratus, 690.
 mordor, 1072.
 Morisus, 247.
 moritus, 690.
 morum, 870.
 morus, 869.
 mucro, 117.
 mulcrale, 1024.
 mulier, 34.
 mulio, 1038.
 mulsem, 1015.
 mulsum, 1015.
 mulus, 969.
 muriceps, 1195.
 murilegus, 1095.
 murus, 498.
 mus, 1094.
 musca, 1136.
 muscatum, 861.
 muscido, 1278.
 muscidus, 1279.
 muscipala, 1036.
 mustela, 1090.

- mustum, 818.
 muto, 1006.
 matrella, 608.
 mutrum, 608.
Nanus, 3.
 nasturtium, 424.
 naucula, 268.
 navigator, 272.
 nautis, 267.
 nauta, 271.
 navicularis, 270.
 nectar, 815.
 nefrendus, 1031.
 negligium, 604.
 nemus, 882.
 nensindus, 1034.
 nepos, 29.
 neptis, 30.
 nepus, 29.
 nidus, 1217.
 niger, 951.
 nimbus, 613.
 nismus, 1158.
 nocticorax, 1213.
 noctua, 1212.
 nola, 1159.
 novacula, 124.
 novellum, 184.
 novellus, 460.
 noverca, 39.
 nngigerulus, *1225.
 nuncius, 157.
 nuptie, 64.
 nuptie, 64.
 nutrix, 41.
 nux, 863.
 nuxcellum, 864.
 nycticorax, 1213.
 nys, 1186.
Obsenium, 1242.
 obses, 167.
 obsogmogarus, 1272.
 obsonium, 1242.
 obstetrix, 46.
 obstitrix, 46.
 ocrea, 647.
 odoriferarius, 793.
 odorifetus, 794.
 offa, 1275.
 oleaster, 875.
 oleaster, 875.
 olla, 1296.
 olor, 1169, 1181.
 olus, 415.
 onager, 967, 1054.
 opilio, 1041.
 orceolus, 1316.
 orceus, 1315.
 ordeum, 469.
 oreferum, 1128.
 orefreum, 1128.
 origanum, 371.
 ornix, 1180.
 ornus, 895.
 orreum, 438.
 ortulanus, 334.
 ortus, 333.
 ostium, 332.
 otis, 1165.
 onile, 1025.
 ovis, 1003.
 oxinilegus, 1095.
Pabulum, 471.
 paburus, 403.
 pala, 484.
 palatium, 500.
 palea, 443.
 palefridus, 948.
 palium, 700.
 paliurus, 403.
 pallium, 700.
 palmes, 804.
 paludosus, 257.
 palumbus, 1173.
 palus, 256, 337.
 pampinea, 805.
 pampinus, 805.
 panicum, 377.
 panis, 1250.
 pannus, 669.
 panthera, 1042.
 panthera, 1042, 1051.
 papaver, 480.
 papaverosa, 1266.
 papilio, 591.
 papolenta, 1267.
 papulum, 471.
 paralinphus, 70.
 paramelium, 191.
 paranympheus, 70.
 parcha, 299.
 parma, 140.
 pasardus, 294.
 passer, 1215.
 pastillus, 1262.
 pastillus, 1262.
 pater, 15.
 patera, 837.
 patina, 847.
 patriarcha, 430.
 patruelis, 16.
 pauo, 1170.
 paverosa, 1266.
 paxilla, 826.
 pecarium, 829.
 peccarium, 562, 829.
 pecia, 688.
 pecten equi, 988.
 pecus, 995.
 pedagogus, 47.
 pedial, 637.
 pediale, 658.
 pedica, 97.
 pediculus, 1143.
 peditorax, 96.
 pellicanus, 1179.
 pellis, 665.
 pelta, 118.
 peluis, 664.
 pelvis, 833.
 pemiscascina, 639.
 penna, 1221.
 pepo, 417.
 perca, 299.
 perdis, 1185.
 periclidris, 626.
 periscelis, 626.
 peritorax, 96.
 perla, 636.
 perma, 636.
 permelium, 191.
 persicum, 848.
 persicus, 847.
 pertica, 540.
 petrinus, 302.
 petroselinum, 344.
 petroselinum, 344.
 phasianus, 1184.
 philipendula, 356.
 philebotomum, 745.
 phoenix, 1154.
 pica, 1188.
 pila, 550.

- plicium, 610.
 plicerna, 547.
 pinguedo, 1305.
 pinguis, 1304.
 pinus, 932.
 piper, 339.
 pipertorium, 170.
 pir, 1283.
 pirata, 176.
 piretrum, 343.
 pirus, 779.
 pirala, 362.
 pirum, 846.
 pirunus, 853.
 pirus, 845.
 piscator, 309.
 pisciculus, 287.
 piscina, 285.
 piscis, 286.
 pissia, 478.
 pissina, 285.
 pisum, 478.
 pix, 933.
 placenta, 1261.
 plaga, 311.
 placenta, 1261.
 planetum, 755.
 planitauus, 901.
 plantago, 365.
 platanus, 901.
 plaustellum, 763.
 planstrum, 762.
 plepsydra, 558.
 plumbum, 727.
 plumes, 1223.
 plumbar, 582.
 pluuiarium, 583.
 poderis, 645.
 podus, 645.
 polenta, 1267.
 polinaelicus, 681.
 polimica, 596.
 polipodia, 380.
 pollegium, 370.
 Polonia, 78.
 Polonus, 77.
 polymita, 596.
 polypodium, 380.
 pomarium, 842.
 pomerium, 842.
 pomum, 844.
 pomus, 843.
 pons, 227.
 popisma, 1306.
 poppysma, 1306.
 populus, 905.
 porcellus, 1031.
 porcus, 1030.
 porrum, 411.
 porta, 329.
 portus, 241.
 postena, 984.
 postilena, 984.
 potus, 821.
 præbulum, 727.
 prædium, 886.
 prædo, 170.
 prædurum, 886.
 præpedium, 649.
 præsepe, 525.
 prætorium, 506.
 praudium, 1240.
 praxilla, 826.
 precella, 1258.
 primipilus, 151.
 privignus, 37.
 proca, 73.
 procus, 72.
 proelium, 191.
 profunda, 235.
 promiscela, 1089.
 promulgatio, 159.
 promulgator, 159.
 promustela, 1089.
 prora, 265.
 prosenca, 516.
 prosentia, 516.
 proserpinaca, 377.
 proseuca, 516.
 pruna, 1286.
 prunum, 854.
 prunus, 853.
 puella, 28.
 puer, 55.
 pugil, 187.
 pugna, 110. 177.
 pugnus, 110.
 pugnellus, 111.
 pulegium, 370. 377.
 pulex, 1142.
 pullnis, 213.
 pullus, 1220.
 pulvinar, 582.
 pulvinarium, 583.
 pulvis, 213.
 puppis, 266.
 purpur, 670.
 purpura, 670.
 pus, 196.
 puteus, 231.
 πῦρ, 1283.
 pyrates, 176.
 pyrethrum, 343.
 pyrola, 362.
Quadrans, 1274.
 quadriga, 764.
 quercus, 894.
 quintus, 1067.
 quis, 155.
 quiscula, 1201.
 quocquaneus, 62.
Racemus, 806.
 rachenus, 806.
 radix, 419.
 Rama, 85.
 rame, 85. 725.
 rana, 1108.
 rancor, 190.
 rapa, 421.
 raphanus, 423.
 raphulanus, 414. 423.
 rappa, 421.
 rappula, 422.
 raptor, 171.
 rastrum, 482.
 rasmus, 956.
 ratis, 264.
 reclinatorium, 567.
 reda, 772.
 remigatio, 275.
 remigator, 275.
 remus, 274.
 reola, 909.
 repagulum, 526.
 repapulm, 526.
 restrum, 1222.
 resultator, 947.
 rete, 310.
 rethe, 310.
 reticulus, 312.
 retilinator, 947.
 rima, 513. 725.
 ritimenium, 374.

- rinulus, 254.
 rixa, 178.
 roditubum, 979.
 roncinus, 958.
 rosa, 425.
 rostrum, 1222.
 rota, 776.
 rubetum, 931.
 rubetus, 931.
 rubeus, 957.
 rubicoloris, 693.
 rubinus, 638.
 rubus, 873.
 rudens, 279.
 ruficoloris, 692.
 rufus, 955.
 ruphicoloris, 692.
 rus, 199.
 rustica, 671.
 rustura, 671.
 ruta, 718. 349.
 rutia, 349.
Sabellina, 1071.
 sabellus, 1070.
 sagena, 313.
 sagitta, 134.
 sagitta, 134.
 sagmarius, 940.
 sal, 341.
 salitunca, 481.
 salterium, 342.
 saltum, 885.
 saltus, 885.
 saluia, 350.
 salutus, 459.
 sambucus, 911.
 sanguisuga, 1120.
 sapho, 486.
 sapphirus, 637.
 Saacenus, 81.
 sarcolum, 736.
 sardius, 652.
 sarpileum, 369.
 santiago, 1295.
 satellites, 173.
 sator, 458.
 scabellum, 1236.
 scaltrum, 578.
 scamna, 319.
 scamnum, 1235.
 saphium, 486.
 scaphon, 738.
 scaptrum, 738.
 scapulare, 112.
 scarabeus, 305.
 scarlatus, 637.
 scatebra, 253.
 scatedra, 253.
 schabellus, 1070.
 schaphirus, 637.
 schartago, 1295.
 schisma, 183.
 sciarphio, 1149.
 scimiphes, 1137.
 scisma, 183.
 sciullatus, 960.
 sciurus, 1074.
 scopae, 485.
 scopha, 485.
 scorpius, 1149.
 scrialere, 783.
 scrobs, 220.
 scropha, 1033.
 scultum, 142.
 scutela, 1298.
 scutella, 1298.
 scutica, 992.
 scutulatus, 960.
 sentum, 142.
 scyplus, 564. 828.
 secale, 468.
 secatus, 375.
 securicula, 750.
 securis, 749.
 sedile, 1234.
 sedis, 1233.
 seges, 461.
 sella, 971.
 sellicappa, 985.
 sellipar, 987.
 sellipara, 987.
 semen, 462.
 senihomo, 5.
 seminator, 466.
 senectus, 59.
 senex, 58.
 sepes, 338.
 sepis, 338.
 seracium, 1012.
 sericum, 1016.
 serpata, 630.
 serpens, 1105.
 serpyllum, 369. 377.
 sertum, 629.
 serum, 1016.
 seta, 660.
 sica, 114.
 sicarius, 122.
 siccarius, 122.
 sicomorus, 868.
 sieulia, 80.
 sicutus, 79.
 sigala, 468.
 sigla, 468.
 siglura, 468.
 sigillus, 468.
 silens, 788.
 siler, 368.
 silio, 405.
 silluris, 303.
 silurus, 303.
 silus, 788.
 silva, 881.
 silvester, 839.
 simarius, 940.
 simia, 1088.
 simpulum, 832.
 simula, 1257.
 sindo, 695.
 sindon, 695.
 sinum, 1023.
 Sixilia, 80.
 sobam, 512.
 socular, 651.
 soccus, 656.
 socer, 18.
 socrus, 19.
 sodaicus, 899.
 solanum, 354.
 solatrum, 354. 376.
 solca, 667.
 soleam, 667.
 soliuca, 481.
 solsequium, 357.
 solum, 198.
 sonipes, 945.
 Sorachenus, 81.
 sorax, 1097.
 sorbellum, 857.
 sorbellus, 858.
 sorbile, 1301.
 sorex, 1097.
 soror, 23.

- sororius, 24.
 sotular, 651.
 spado, 913.
 spadus, 943.
 spalta, 119.
 spatha, 119.
 spatulosus, 598.
 speens, 217.
 spica, 444.
 spina, 717, 919.
 spinter, 616.
 spirio, 1074.
 spiriolina, 1075.
 spiro, 1074.
 spoliator, 175.
 sponsa, 68.
 sponsus, 67.
 sporta, 549.
 spuma, 284.
 squama, 319.
 stabulum, 524, 1026.
 stagnum, 255, 728.
 stamina, 319.
 stannum, 728.
 statilantes, 173.
 statua, 539.
 staturna, 377.
 stibia, 113.
 stips, 533, 928.
 stipula, 447.
 stoechas, 375.
 storea, 580.
 storium, 580.
 stramen, 416.
 stratilates, 173.
 strepa, 977.
 strigilis, 989.
 tuba, 515.
 staccine, 1211.
 sturio, 291.
 sturnus, 1191.
 stuttime, 1211.
 subalbus, 954.
 subaracio, 65.
 subarrhatio, 65.
 subbiennus, 384.
 subbellum, 137.
 subcinericium, 1259.
 suter, 924.
 subiemus, 384.
 subiecta, 632.
 subliga, 712, 986.
 sublimen, 532.
 subniger, 952.
 subsellium, 972.
 subpellicium, 644.
 subsolium, 650.
 subtegmen, 395.
 subtelum, 137.
 subulcus, 1028.
 succus, 656.
 sudaria, 105.
 audia, 105.
 suebius, 1032.
 suellus, 1032.
 sulfus, 1158.
 suleus, 459.
 summarius, 940.
 supellectile, 572.
 superlex, 573.
 suppellex, 573.
 surbile, 1301.
 surculus, 887.
 surtulus, 756.
 sus, 1029, 1062.
 sycomorus, 868.
 symca, 1086.
 symphonum, 832.
 syrculus, 887.
 syringa, 897.
Talpa, 1091.
 tamarix, 910.
 tanacetum, 379.
 tapete, 574.
 tarmus, 1134.
 taurus, 997.
 taxus, 918, 1086.
 tectum, 544.
 tectura, 545.
 tellum, 136.
 telum, 136.
 temptator, 163.
 tenaculum, 534.
 tentorium, 592.
 terebellum, 752.
 terebrum, 753.
 teredo, 1133.
 termilium, 473.
 ternius, 949.
 terra, 195.
 terta, 115.
 testa, 1297.
 testudo, 1109.
 teatuum, 988.
 thaurus, 997.
 theres, 128.
 thorale, 641.
 tiara, 612.
 tibia, 113.
 Tibiscus, 246.
 Ticia, 246.
 tigillum, 538.
 tignus, 1168.
 tigris, 1052.
 tilia, 906.
 timdata, 599.
 timidula, 1203.
 timorphus, 830.
 τιμορφος, 830.
 tina, 553.
 tinca, 293.
 tincta, 293.
 tindatus, 696.
 tine, 1132.
 tintinabulus, 387.
 tirido, 1133.
 Tisia, 246.
 titipus, 391.
 toga, 147.
 tolumpertica, 540.
 torax, 95.
 torcoral, 814.
 torcular, 814.
 toream, 666.
 torques, 627.
 torrens, 281.
 torta, 1251.
 trabio, 1139.
 trabs, 535.
 tractas, 522.
 truncator, 946.
 trapa, 359.
 traplatus, 962.
 traps, 535.
 trebelles, 784.
 trebulus, 920.
 trega, 156.
 trebellum, 752.
 tremula, 904.
 trenus, 771.
 treuga, 156.
 tribulum, 494.
 tribulus, 355, 387, 920.

- triennis, 949.
 tristeca, 1239.
 troneus, 927.
 tropes, 1291.
 tradela, 1191.
 traneus, 927.
 trutta, 300.
 tuber, 436.
 tulampertica, 540.
 tunella, 554.
 tunica, 699.
 tura, 300.
 turaldus, 1018.
 turdus, 1193.
 turper, 796.
 turris, 499.
 turtur, 1174.
 tygillus, 538.
 tygris, 1052.
Ulmus, 889.
 ulva, 429.
 umbo, 143.
 umicula, 228.
 unda, 225.
 undosus, 226.
 unicornis, 1048.
 upupa, 1209.
 urceolus, 1316.
 urceus, 1315.
 urna, 551.
 ursa, 1060.
 ursus, 1059.
 urtica, 398.
 uterinus, 44.
 uva, 803.
Vacca, 998.
 vaccinium, 917.
 vaccinum, 917.
 vadum, 236.
 vallicula, 210.
 valliculus, 210.
 vallis, 209.
 vallum, 223.
 vallus, 504.
 variolina, 1077.
 variolus, 1076.
 varius, 961.
 vectis, 527.
 vector, 769.
 vegeticulum, 555.
 vegetitum, 555.
 vehiculum, 767.
 vehiculum, 767.
 veltor, 791.
 veltrahus, 791.
 veltris, 791.
 velum, 269, 276, 628, 639.
 venabulum, 799.
 venaculum, 799.
 venator, 798.
 venenosus, 1114.
 venenum, 1113.
 verbena, 401.
 vereda, 773.
 veredum, 963.
 verniculus, 1102.
 vermis, 1101.
 vertragus, 791.
 veru, 1287.
 vervex, 1007.
 vespa, 1147.
 vespertilio, 1210.
 vespis, 1147.
 vestimentum, 595.
 vestis, 594.
 vexillifer, 150.
 vexillum, 149.
 viator, 327.
 victa, 607.
 vimen, 888.
 vinculum, 536.
 vindemiæ, 809.
 vindemiator, 812.
 vindemium, 809.
 vinea, 800.
 vinitor, 801.
 vinum, 819.
 viola, 427.
 vipa, 1271.
 vipera, 1125.
 vir, 57.
 virga, 929.
 virgulatus, 678.
 virgultum, 930.
 virideus, 676.
 viridis, 676.
 virus, 1112.
 viscarium, 1116.
 vitis, 802.
 vitricus, 38.
 vitrum, 565.
 vitta, 607.
 vitulus, 1002.
 vivarium, 317.
 vivartum, 317.
 vlmus, 889.
 vltor, 1148.
 vlua, 429.
 vmbis, 143.
 volpis, 1065.
 vomer, 454.
 vomis, 454.
 vorago, 234.
 vna, 551.
 vrsa, 1060.
 vrsus, 1059.
 vrtica, 398.
 vso, 288.
 vnicula, 228.
 vnda, 225.
 vndosus, 226.
 vnicornis, 1048.
 vulpes, 1065.
 vulpina, 1066.
 vultor, 1164.
Ydromel, 817.
 ydrus, 1107.
 yeppa, 146.
 ylex, 1085.
 ylionum, 99.
 ypus, 936.
 ysopus, 345.
Wlpina, 1065.
 wltor, 1164.
 wua, 803.
Zingiber, 347.

